

การศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1

สารนิพนธ์
ของ
ถาวร ศรีเกตุ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มีนาคม 2551

การศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1

สารนิพนธ์
ของ
ถาวร ศรีเกตุ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มีนาคม 2551

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1

บทคัดย่อ
ของ
ถาวร ศรีเกตุ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มีนาคม 2551

ถาวร ศรีเกต. (2551). การศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์.

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ใน 4 งาน คือ งานบริหารหลักสูตร งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน งานนิเทศการสอน และงานวัดและประเมินผลการเรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน จำแนกตามระดับช่วงชั้น ประสพการณ์ในการสอน และกลุ่มสาระการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำนวน 136 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถาม ซึ่งมีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .938 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การทดสอบรายคู่โดยวิธี The Least Significant Difference Method – LSD

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ใน 4 งาน คือ งานบริหารหลักสูตร งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน งานนิเทศการสอน และงานวัดและประเมินผลการเรียน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน พบว่า

2.1 การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามระดับช่วงชั้นและกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.2 การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามประสพการณ์ในการสอน โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านงานบริหารหลักสูตร งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนงานนิเทศการสอน ไม่แตกต่างกัน

A STUDY OF ACADEMIC ADMINISTRATION OF THE ADMINISTRATORS
IN THE PRIVATE SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF
PHETCHABURI EDUCATIONAL SERVICE AREA 1

AN ABSTRACT
BY
THAVORN SRIKET

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

March 2008

Thavorn Sriket. (2008). *A study of Academic Administration of the Administrators in the Private Schools under the Office of Phetchaburi Educational Service Area 1*. Master's Project, M.Ed. (Educational Administration). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Asst. Prof. Dr.Puongrat Kesonpat.

The purposes of this study were to study the academic administration of the administrators in the private schools under the Office of Phetchaburi Educational Service Area 1 in 4 aspects, namely, curriculum administration, instruction management, education supervision, and learning assessment and evaluation; and compare the academic administration according to the teacher perceptions by class levels, teaching experiences, and learning strands. The sample of this study consisted of 136 teachers in the private schools under the Office of Phetchaburi Educational Service Area 1. The instrument was a 5-point rating scale questionnaire with an alpha reliability of .938. The data were analyzed through mean, percentages, standard deviation, One-Way ANOVA and the Least Significant Difference Method – LSD.

The results were as follows.

1. The academic administration of the administrators in the private schools under the Office of Phetchaburi Educational Service Area 1 in 4 aspects, namely, curriculum administration, instruction management, education supervision, and learning, as a whole and individual aspects were at the high level.

2. The comparisons of the academic administration of the administrators as perceived by the teachers by class levels, teaching experiences, and learning strands revealed as follows.

- 2.1 The academic administration of the administrators as a whole and individual aspects were not perceived differently by the teachers with different class levels and learning strands.

- 2.2 The academic administration of the administrators as a whole was perceived differently at .05 level of significance by the teachers with different teaching experiences. When considered individual aspects, the curriculum administration, instruction management, and learning assessment and evaluation were perceived differently at .05 level of significance while the education supervision aspect was not perceived differently.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ของ ถาวร ศรีเกตุ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศ แสงศักดิ์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(อาจารย์ ดร.จารุวรรณ พลอยดวงรัตน์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... รักษาการแทนคณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ สุภา ปานเจริญ)
วันที่ เดือน มีนาคม พ.ศ. 2551

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ ด้วยความเมตตากรุณาเป็นอย่างดียิ่ง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ซึ่งอาจารย์ได้กรุณาให้กำลังใจและเวลาในการแนะนำช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการพิจารณาโครงการสารนิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าสารนิพนธ์ ได้แก่ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ อาจารย์ ดร.จารุวรรณ พลอยดวงรัตน์ อาจารย์ ดร. ปานจักษ์ เหล่ารัตนพงษ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณาของคณาจารย์ทุกท่าน จึงขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ อาจารย์ ดร. ราชันย์ บุญธิมา นายเขมณัฏฐ์ จันทรวงศ์ ศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต1 นายถวัลย์ สนธิอนุเคราะห์ กรรมการสถานศึกษาโรงเรียนปริยัติรังสรรค์ และนายสุพล อนามัย ผู้อำนวยการโรงเรียนปริยัติรังสรรค์ ที่ได้เสียสละเวลาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ พระครูวิชิตปัญญานุโยค ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนปริยัติรังสรรค์ และนายสุพล อนามัย ผู้จัดการและผู้อำนวยการโรงเรียนปริยัติรังสรรค์ ที่ได้มอบทุนในศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการและครูโรงเรียนเอกชน ซึ่งประกอบด้วย โรงเรียนราษฎร์วิทยา โรงเรียนเซนต์โยเซฟ โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ โรงเรียนสุวรรณรังสฤษฎ์ วิทยาลัย และโรงเรียนอิสลามดำรงธรรมที่อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้มีความสมบูรณ์ และเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบเป็นกตัญญูทเวทิตาแด่พระคุณบิดา มารดา และบูรพาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยตั้งแต่ต้นจนปัจจุบัน

ท้ายสุดนี้ขอขอบคุณ ครอบครัวศรีเกตุ ครอบครัวจันทร์พรม และผองเพื่อนทุกคนที่เสริมกำลังใจ กำลังกาย และกำลังความคิด เป็นผลผลิตอันมีคุณค่าอย่างยิ่งแก่ผู้วิจัย

ถาวร ศรีเกตุ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย.....	5
ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
สมมติฐานในการวิจัย.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
การบริหารโรงเรียนเอกชน	13
แนวคิดการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน.....	15
องค์กรบริหารโรงเรียนเอกชน	18
การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สพท.เพชรบุรี เขต 1.....	22
การบริหารงานวิชาการ.....	32
ความหมายของการบริหารงานวิชาการ.....	32
ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ.....	33
ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ.....	35
หลักการและกระบวนการการบริหารงานวิชาการ.....	37
การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร.....	38
งานบริหารหลักสูตร.....	38
งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน.....	44
งานนิเทศการสอน.....	55
งานวัดและประเมินผลการเรียน.....	62

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
เอกสารเกี่ยวกับตัวแปรอิสระ.....	68
ระดับช่วงชั้น.....	68
ประสบการณ์ในการสอน.....	68
กลุ่มสาระการเรียนรู้.....	68
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	69
งานวิจัยในประเทศ.....	69
งานวิจัยต่างประเทศ.....	74
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	76
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	76
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	77
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	78
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
สัญลักษณ์และอักษรที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	94
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	94
ประชากรและผู้ให้ข้อมูล.....	94
สมมุติฐานของการวิจัย.....	95
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	95
การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	96
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	97
อภิปรายผล.....	98
ข้อเสนอแนะ.....	104

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	105
ภาคผนวก.....	117
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	146

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอน จำแนกตามระดับช่วงชั้น.....	78
2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอน จำแนกตามระดับช่วงชั้น ประสบการณ์ในการสอน และกลุ่มสาระการเรียนรู้.....	83
3	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน โดยภาพรวมและรายด้าน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน.....	84
4	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน โดยภาพรวม และรายด้าน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามระดับช่วงชั้น.....	85
5	ค่าความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน โดยภาพรวม และรายด้าน ตามความคิดเห็น ของครูผู้สอน จำแนกตามระดับช่วงชั้น.....	86
6	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน โดยภาพรวม และรายด้าน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน.....	87
7	ค่าความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนโดยภาพรวม และรายด้าน ตามความคิดเห็น ของครูผู้สอนจำแนกตามประสบการณ์ในการสอน.....	88
8	ค่าความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เป็นรายคู่การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในภาพรวม ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน.....	89
9	ค่าความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เป็นรายคู่การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ด้านงานบริหาร หลักสูตรตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน.....	90
10	ค่าความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เป็นรายคู่การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ด้านงานการสอน และการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน.....	91

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
11 ค่าความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เป็นรายคู่การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ด้านงานวัด และประเมินผลการเรียนตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน.....	92
12 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน โดยภาพรวม และรายด้าน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้.....	93
13 ค่าความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน โดยภาพรวม และรายด้าน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้.....	94

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	11
2 โครงสร้างการบริหารงานวิชาการโรงเรียนราษฎร์วิทยา.....	23
3 โครงสร้างการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเซนต์โยเซฟเพชรบุรี.....	25
4 โครงสร้างการบริหารงานวิชาการโรงเรียนอรุณประดิษฐ์.....	27
5 โครงสร้างการบริหารงานวิชาการโรงเรียนปรีดิรังสรรค์.....	29
6 โครงสร้างการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสุรณรงค์สมุทรปราการ.....	31
7 วิสัยทัศน์เกี่ยวกับการบริหารการสอน.....	50

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนามนุษย์ให้มีความเจริญงอกงามทั้งทางด้านสติปัญญา ความรู้ คุณธรรมความดีงามในจิตใจ มีความสามารถที่จะทำงานและคิดวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง แยกแยะ สามารถเรียนรู้ แสวงหาความรู้ ตลอดจนใช้ความรู้อย่างสร้างสรรค์ มีสุขภาพร่างกายและจิตใจสมบูรณ์แข็งแรงประกอบอาชีพได้ มีวิถีชีวิตกลมกลืนธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและสามารถปรับตัวได้ในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (สมน อมรวิวัฒน์. 2550: 461) ซึ่งสอดคล้องกับอุดมการณ์สำคัญของการจัดการศึกษา คือ การจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิตและทำสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ การศึกษาที่สร้างคุณภาพชีวิตและสังคมบูรณาการอย่างสมดุลระหว่าง ปัญญาธรรม คุณธรรม และวัฒนธรรม เป็นการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อคนไทยทั้งปวง มุ่งสร้างพื้นฐานที่ดีในวัยเด็ก ปลูกฝังความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมตั้งแต่วัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพัฒนาความรู้ความสามารถ เพื่อการทำงานที่มีคุณภาพ โดยให้สังคมทุกภาคมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน และสามารถตรวจสอบได้อย่างมั่นใจว่าการศึกษาเป็นกระบวนการของการพัฒนาชีวิตและสังคมเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนสามารถพึ่งตนเองได้ และสามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. 2547: 1)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้ให้นิยามคำว่า “การศึกษา” หมายถึง “กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต” และตาม พ.ร.บ. ฉบับดังกล่าว มีการกำหนดหลักการจัดการเรียนรู้ไว้ใน มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลัก ดังนี้ 1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิต 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และในหมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา ในมาตรา 10 บัญญัติว่า การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกัน ในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ในมาตรา 45 ให้สถานศึกษาเอกชนจัดการศึกษาได้ทุกระดับและทุกประเภทการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด โดยรัฐต้องกำหนดนโยบาย และมาตรการที่ชัดเจนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเอกชนในด้านการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการได้เปิดโอกาสให้โรงเรียนเอกชนได้เข้ามามีบทบาทสำคัญยิ่งในการให้บริการการศึกษาเพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่รัฐไม่สามารถจัดได้

หรือจัดได้ไม่เพียงพอ เนื่องจากข้อจำกัดทรัพยากรของรัฐ และเพื่อรองรับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งมีบทบัญญัติเกี่ยวกับโรงเรียนเอกชนไว้หลายมาตรา ดังนี้ มาตรา 43 กล่าวว่า การบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชนให้มีความเป็นอิสระโดยมีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจากรัฐและต้องปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์ การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเช่นเดียวกับสถานศึกษาของรัฐ มาตรา 44 ให้ สถานศึกษาเอกชนที่จัดการศึกษาก่อนประถมศึกษาและการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นนิติบุคคล และมี คณะกรรมการบริหารประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนผู้รับใบอนุญาต ผู้แทน ผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กร ชุมชน ผู้แทนครู ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิ มาตรา 46 รัฐต้องให้การสนับสนุน ด้านเงินอุดหนุน การลดหย่อน หรือยกเว้นภาษี และสิทธิประโยชน์อื่นที่เป็นประโยชน์ในทาง การศึกษาแก่สถานศึกษาเอกชน ตามความเหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการให้ สถานศึกษาเอกชนมีมาตรฐานและสามารถพึ่งตนเองได้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 21-22)

ในการบริหารโรงเรียนเอกชนนั้น สมรรถภาพของผู้บริหารเป็นดัชนีชี้บ่งความสำเร็จของ การบริหาร การที่ผู้บริหารมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของการบริหารสถานศึกษา จะเป็นสิ่งที่ช่วย ให้การศึกษาสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้บริหารจึงเป็นเสาหลักที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อหน่วยงาน ต่อผู้ใต้บังคับบัญชา และต่อผลงานอันเป็นส่วนรวม บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารมีความสัมพันธ์อย่าง ใกล้ชิดกับคุณภาพของสถานศึกษา รวมทั้งมีผลสะท้อนต่อผลงานและวิธีปฏิบัติงานของสถานศึกษา แต่ละแห่งเป็นอันมาก ในขณะเดียวกันการบริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้อง กำหนดแบบแผนวิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบเพราะถ้าระบบ การบริหารงานไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงาน นักบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือก วิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ การบริหารงานวิชาการนั้นจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ทุกประการ เพราะว่าการดำเนินงานต่าง ๆ มิใช่ เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพังคนเดียว แต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้ งานนั้นประสบความสำเร็จ ผู้ช่วยงานแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านสติปัญญา ความสามารถ ความถนัด และความต้องการที่ไม่เหมือนกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะนำเอา เทคนิควิธีและกระบวนการการบริหารที่เหมาะสม มาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของ สถานศึกษา (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2546: 8)

บทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร มีความสัมพันธ์กับคุณภาพของงานวิชาการเป็นอย่างมากซึ่ง งานบริหารวิชาการจะไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ผู้บริหารจึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะทำให้งานวิชาการ ประสบผลสำเร็จได้มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับปัญหาจากตัวผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งจำแนกได้ดังนี้ 1) ผู้บริหารโรงเรียนมีภาระอื่นที่จะต้องทำมาก ไม่มีเวลาที่จะทำความเข้าใจเรื่องหลักสูตร และ การบริหารงานวิชาการอย่างเต็มที่ อาจจะไม่เห็นความสำคัญของงานนี้ หรือคิดว่ามีผู้ช่วยฝ่าย วิชาการอยู่แล้ว จึงไม่สามารถควบคุมการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพได้ หากผู้บริหารให้ความสำคัญกับงานวิชาการ และให้เวลากับงานนี้ตามสัดส่วนที่เหมาะสม

2) ผู้บริหารโรงเรียนไม่สนใจงานวิชาการ เพราะว่าเป็นงานที่เห็นผลช้าสู่ไปพัฒนางานทางด้านอื่น ผลสำเร็จเห็นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนมากกว่า 3) ผู้บริหารขาดการติดตามประเมินผลวิชาการอย่างต่อเนื่อง (อำภา บุญช่วย. 2537: 190) ดังนั้น งานวิชาการถือเป็นหัวใจหรืองานหลักของการบริหารโรงเรียนที่ผู้บริหารและครูจะต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่ง ส่วนงานอื่น ๆ มีความสำคัญในลักษณะที่เป็นงานสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับผู้ที่มิบทบาทหน้าที่ในการบริหารจะต้องส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จทางงานวิชาการที่สอดคล้องกับหลักการศึกษาหรือเป็นไปโดยหลักการของศึกษาศาสตร์นั้น จะเป็นโรงเรียนที่มีสิ่งแวดล้อมที่ดีมีกิจกรรมและโอกาสที่ส่งเสริมสนับสนุนชักนำให้เด็กได้มีประสบการณ์ เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง คุณลักษณะดังกล่าวถือเป็นโรงเรียนตามการศึกษาที่นำไปสู่การเป็นโรงเรียนเพื่อพัฒนาคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์ (อุทัย บุญประเสริฐ. 2540: 25-26)

โรงเรียนเอกชนเป็นองค์กรทางสังคมองค์กรหนึ่งที่มีภาระหน้าที่ให้บริการทางการศึกษาอยู่ภายใต้การดูแลกำกับของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ได้รับการพัฒนา และรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา โดยเข้าสู่ระบบของการประกันคุณภาพการศึกษาเช่นเดียวกับโรงเรียนรัฐบาล ซึ่งมีมาตรการที่จะส่งเสริมผลักดันให้แต่ละสถานศึกษาพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างมีมาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐานกลาง ทั้งนี้เพื่อเป็นการกระตุ้นให้โรงเรียนเอกชนมุ่งมั่นพัฒนา เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของตนเองสู่ความเป็นเลิศ และสร้างความมั่นใจ เชื่อถือศรัทธาแก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลสำคัญในการบริหารโรงเรียนให้มีคุณภาพ เป็นตัวชี้วัดที่สำคัญต่อทิศทางการดำเนินนโยบายทางการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้นบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนจึงเป็นยอมรับกันว่ามีผลต่อการสร้างคุณภาพของโรงเรียน (สงบ ประเสริฐพันธุ์. 2543: 14) โรงเรียนที่ดีมีคุณภาพทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และถูกแจสำคัญที่ไขไปสู่การเป็นโรงเรียนที่ดีมีคุณภาพนั้น มาจากคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน และจากการศึกษางานวิจัยของอีกเกิด (สงบ ประเสริฐพันธุ์. 2543: 14; อ้างอิงจาก Highett. 1989: 34) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อความสำเร็จของโรงเรียน หนึ่งในคุณลักษณะดังกล่าวก็คือ ผู้บริหารโรงเรียนที่ใช้ความเป็นผู้นำในการบริหารงานวิชาการและให้การสนับสนุนคุณภาพการเรียนการสอน และจากการศึกษางานวิจัยของเซอร์จิโอวานนิ (1991: 76) พบว่า ครูใหญ่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของโรงเรียนจะมีคุณภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของผู้บริหารโรงเรียน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โดยเฉพาะโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลสำคัญในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนให้มีคุณภาพ และส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนในที่สุด จะต้องบริหารงานวิชาการ โดยครอบคลุมภารกิจและขอบข่ายการบริหารวิชาการ

ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ธรรมนูญโรงเรียน และแผนปฏิบัติการมีการจัดการเรียนการสอน โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วมจัดและนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนางาน การจัดนิเทศการสอน และการดำเนินการวัดผลและประเมินผลในการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดมาปรับปรุงและบูรณาการให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน โดยศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ใน 4 งาน ได้แก่ งานบริหารหลักสูตร งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน งานนิเทศการสอน และงานวัดและประเมินผลการเรียน

จากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า ภารกิจที่สำคัญยิ่งของผู้บริหารโรงเรียนก็คือ การบริหารงานวิชาการ ผลผลิตของการบริหารงานวิชาการจะออกมาในรูปคุณภาพของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนตามหลักสูตร ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารใน 4 งาน ได้แก่ งานบริหารหลักสูตร งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน งานนิเทศการสอน และงานวัดและประเมินผลการเรียน ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาปรับปรุงการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะส่งผลถึงคุณภาพ นั่นคือความเป็นเลิศทางวิชาการของนักเรียนอย่างสูงสุด

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ใน 4 งาน ได้แก่ งานบริหารหลักสูตร งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน งานนิเทศการสอน และงานวัดและประเมินผลการเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน จำแนกตามระดับช่วงชั้น ประสบการณ์ในการสอน และกลุ่มสาระการเรียนรู้

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานให้ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีข้อมูลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ใน 4 งาน ได้แก่ งานบริหารหลักสูตร งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน งานนิเทศการสอน และงานวัดและประเมินผลการเรียนของโรงเรียนเอกชน ให้สอดคล้องกับแนวการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ที่ปฏิบัติงานสอนในปีการศึกษา 2550 จำนวน 209 คน จาก 5 โรงเรียน คือ โรงเรียนราษฎร์วิทยา โรงเรียนเซนต์โยเซฟเพชรบุรี โรงเรียนปรีดิตรังสรรค์ โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ และโรงเรียนสุวรรณรังสฤษฎ์วิทยาลัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ในระดับช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 ที่ปฏิบัติงานสอนอยู่ในปีการศึกษา 2550 จำนวน 136 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของประชากรแต่ละโรงเรียน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608)

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1.1 ระดับช่วงชั้น

1.1.1 ช่วงชั้นที่ 1

1.1.2 ช่วงชั้นที่ 2

1.1.3 ช่วงชั้นที่ 3

1.2 ประสบการณ์ในการสอน

1.2.1 1-6 ปี

1.2.2 7-12 ปี

1.2.3 13 ปีขึ้นไป

1.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้

1.3.1 ภาษาไทย

1.3.2 คณิตศาสตร์

1.3.3 วิทยาศาสตร์

1.3.4 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

1.3.5 ภาษาต่างประเทศ

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน

2.1 งานบริหารหลักสูตร

2.2 งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน

2.3 งานนิเทศการสอน

2.4 งานวัดและประเมินผลการเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารงานของผู้บริหารในด้านวิชาการ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพของครูในการจัดการศึกษา ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพสูงขึ้น ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ใน 4 งาน ได้แก่ งานบริหารหลักสูตร งานการสอนและ จัดการเรียนการสอน งานนิเทศการสอน งานวัดและประเมินผลการเรียน

1.1 งานบริหารหลักสูตร หมายถึง งานที่ผู้บริหารดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร โดยจัด ให้มีการประชุมชี้แจง สนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ในการจัดทำหลักสูตรโดยการ จัดอบรม สัมมนาหรือฝึกปฏิบัติ ส่งเสริมให้มีการจัดทำหลักสูตรและเอกสารประกอบอย่างครบถ้วน ทุกระดับชั้น มีการวางแผนนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ประสานความร่วมมือจาก บุคคล จัดให้มีข้อมูลสารสนเทศ การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรแก่นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ติดตามผลการเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล ระดับชั้น ระดับช่วงชั้น และระดับกลุ่มสาระ การเรียนรู้ มีการประเมินมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูและการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ให้มีการประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ มีการรายงานผลการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานต้นสังกัด

1.2 งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน หมายถึง งานที่ผู้บริหารได้นำแนวคิด แนวปฏิบัติการเรียนการสอนไปสู่การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับ การปฏิรูปการเรียนการสอน โดยมีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการสอนให้ครบถ้วนทุกชั้น และ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการจัดอบรม สัมมนาเทคนิควิธีการสอน มีการจัดตารางสอนที่เหมาะสม กับเวลาและสอดคล้องกับอัตราเวลาเรียนในทุกกลุ่มสาระ ทุกชั้นเรียน มีการจัดครูเข้าสอนประจำชั้น ประจำวิชา ตามความสามารถและความถนัด มีการส่งเสริมการสอนซ่อมเสริมนักเรียน มีการสนับสนุนให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมสอดคล้องกับความถนัด และความสนใจของผู้เรียน มีการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการสนับสนุนให้ ใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เชื่อมโยงธรรมชาติและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ มีการกำกับติดตาม และส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการเยี่ยมชั้นเรียน การประชุมปรึกษาหารือ เป็นระยะ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน

1.3 งานนิเทศการสอน หมายถึง งานที่ผู้บริหารดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศการสอนเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน โดยจัดให้มีการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญ ความจำเป็นในการนิเทศการศึกษา มีการวางแผนกำหนดระยะเวลาการสอนและจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน มีการจัดหาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศในทุก ๆ ด้าน จัดให้มีการนิเทศภายใน มีการควบคุมดูแลและส่งเสริมให้มีการนิเทศภายใน มีการพบปะครูเป็นรายบุคคล และรายกลุ่ม เพื่อให้คำแนะนำเรื่องการนิเทศการเรียนการสอน การเสริมแรงให้การยกย่องครูเพื่อให้เกิดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน มีการติดตามผลหลังจากมีการนิเทศการสอน มีการติดตามประเมินผลและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่คณะครูในสถานศึกษา มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเพื่อทราบปัญหา และดำเนินการพัฒนาการนิเทศให้มีประสิทธิภาพ

1.4 งานวัดและประเมินผลการเรียน หมายถึง งานที่ผู้บริหารดำเนินการเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการศึกษา โดยมีการวางแผนกำหนดระยะเวลาการวัดผลและประเมินผล และจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับหลักสูตรและเวลาเรียน จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ แบบฟอร์ม เครื่องมือที่จำเป็นเพื่อใช้ดำเนินงานวัดผล และประเมินผล ส่งเสริมให้มีการพัฒนาการวัดและประเมินผล ส่งเสริมพัฒนาให้มีการจัดสร้างเครื่องมือวัดผลที่มีคุณภาพ ส่งเสริม พัฒนาให้มีการปรับปรุงการสร้างข้อสอบของครูให้มีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกระดับชั้น จัดให้มีคณะกรรมการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา มีการติดตามและตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล มีการจัดทำผลการประเมินแสดงความก้าวหน้าของนักเรียนทุกคน ทุกชั้น และทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

2. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการ ผู้จัดการ และรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1

3. ครูผู้สอน หมายถึง บุคลากรวิชาชีพผู้ทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ในโรงเรียนเอกชน

4. ระดับช่วงชั้น หมายถึง ระดับชั้นเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ช่วงชั้น คือ ช่วงชั้นที่ 1 ถึงช่วงชั้นที่ 4 สำหรับงานวิจัยเล่มนี้ ศึกษาเฉพาะช่วงชั้นที่ 1 ถึงช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งช่วงชั้นที่ 1 ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ช่วงชั้นที่ 2 ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และช่วงชั้นที่ 3 ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

5. ประสบการณ์ในการสอน หมายถึง ระยะเวลาในการทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนในโรงเรียนเอกชน นับตั้งแต่วันที่บรรจุ โดยเศษของปีหากเกิน 6 เดือน ให้ถือเป็น 1 ปี ซึ่งจำแนกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1-6 ปี 7-12 ปี และ 13 ปีขึ้นไป

6. กลุ่มสาระการเรียนรู้ หมายถึง การกำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2545 ซึ่งแบ่งออกเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สำหรับงานวิจัยเล่มนี้ ศึกษา 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

7. โรงเรียนเอกชน หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาโดยกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร การวัดและประเมินผล ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และอยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ได้แก่ โรงเรียนราษฎร์วิทยา โรงเรียนเซนต์โยเซฟเพชรบุรี โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ โรงเรียนสุวรรณรังสฤษฎ์วิทยาลัย

8. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 หมายถึง องค์การหลักในการจัดและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งครอบคลุมใน 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอบ้านแหลม อำเภอหนองหญ้าปล้อง และอำเภอเขาย้อย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดจากนักวิชาการ เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องการศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ได้กำหนดตัวแปรตามโดยอาศัยแนวคิดของ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2545: 111) ได้กล่าวถึง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจถึงขอบข่ายของเนื้อหาและหลักการบริหารงานด้านวิชาการอย่างลึกซึ้ง เพื่อจะได้บริหารจัดการงานวิชาการของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ซึ่งขอบข่ายงานวิชาการดังกล่าวประกอบด้วย 1) หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การนิเทศภายใน 4) การวัดและการประเมินผล และ 5) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับประสงค์ หอมชื่น (2548: 51) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นผู้นำทางวิชาการ คือผู้ที่มีความสามารถในการบริหารกิจกรรมทางวิชาการโดยพฤติกรรมให้เห็นได้ ซึ่งได้แก่ความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล การเรียนการสอน การนิเทศการสอน และ การสร้างบรรยากาศทางวิชาการเพื่อเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ส่วนอุทัย บุญประเสริฐ (2540: 35) กล่าวถึง ขอบข่ายงานวิชาการไว้ดังต่อไปนี้ 1) งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2) งานด้านการเรียนการสอน 3) งานด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน 4) งานด้านวัดผลประเมินผล 5) งานห้องสมุด 6) งานนิเทศภายใน 7) งานอบรมทางวิชาการ และปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546: 2) กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการ เป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพ

การเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร หากมองการบริหารงานวิชาการในด้านของสถานศึกษา งานบริหารวิชาการ ได้แก่ งานการควบคุมดูแลหลักสูตรการสอน อุปกรณ์การสอน การจัดแบบเรียน คู่มือครู การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกอบรมครู การนิเทศการศึกษา การเผยแพร่งานวิชาการ การวัดผลการศึกษา การศึกษาวิจัย การประเมินมาตรฐานสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงคุณภาพ และประสิทธิภาพของสถานศึกษา

จากแนวคิดดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นงานหลักของโรงเรียนจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายต้องประกอบด้วยตัวผู้บริหาร เพราะผู้บริหารสามารถบริหารงานวิชาการให้เกิดประสิทธิภาพได้ ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาประมวลเป็นกรอบแนวคิด ในการศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโดยศึกษาใน 4 งาน ได้แก่ งานบริหารหลักสูตร งานการสอน และการจัดการเรียนการสอน งานนิเทศการสอน และงานวัดและประเมินผลการเรียนผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยของ ประสงค์ หอมชิ้น (2547: บทคัดย่อ) พบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับช่วงชั้นที่สอนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ สิทธิวันชัย (2548: 88-90) พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่บางนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับช่วงชั้น โดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนงานวิจัยของ สุณี ทรัพย์ประเสริฐ (2547: บทคัดย่อ) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถในการบริหารงานวิชาการ ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร และด้านการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชบา เต็ดดวง (2549: บทคัดย่อ) พบว่า ครูที่มีประสบการณ์สอน 20-30 ปี และครูที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 30 ปี มีการปฏิบัติต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยรวม 5 ด้าน คือ กระบวนการเรียนรู้ที่สมดุลและมีความสุข กระบวนการเรียนที่จะเรียนรู้ การเรียนรู้ที่จะทำและอยู่ร่วมกัน การเรียนรู้ที่มีบุคลิกภาพส่วนตัวที่ได้พัฒนาดีขึ้น และการเรียนรู้ที่จะแสวงหาวิธีการเรียนมากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 20 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากย่อมมีความสามารถในการสอน และมีความสามารถในการแก้ปัญหา ได้ดีกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า เนื่องจากครูจะมีความรู้ในเรื่องของหลักวิชาการเป็นเครื่องประกัน และงานวิจัยของ ลางสาต พุ่มดอกไม้ (2546: 64) พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 5-10 ปี มีปัญหาการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านเตรียมการสอน มากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอน มากกว่า 10 ปี ส่วนครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 5-10 ปี มีปัญหาการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการสอน น้อยกว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน มากกว่า 10 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 5-10 ปี มีปัญหา

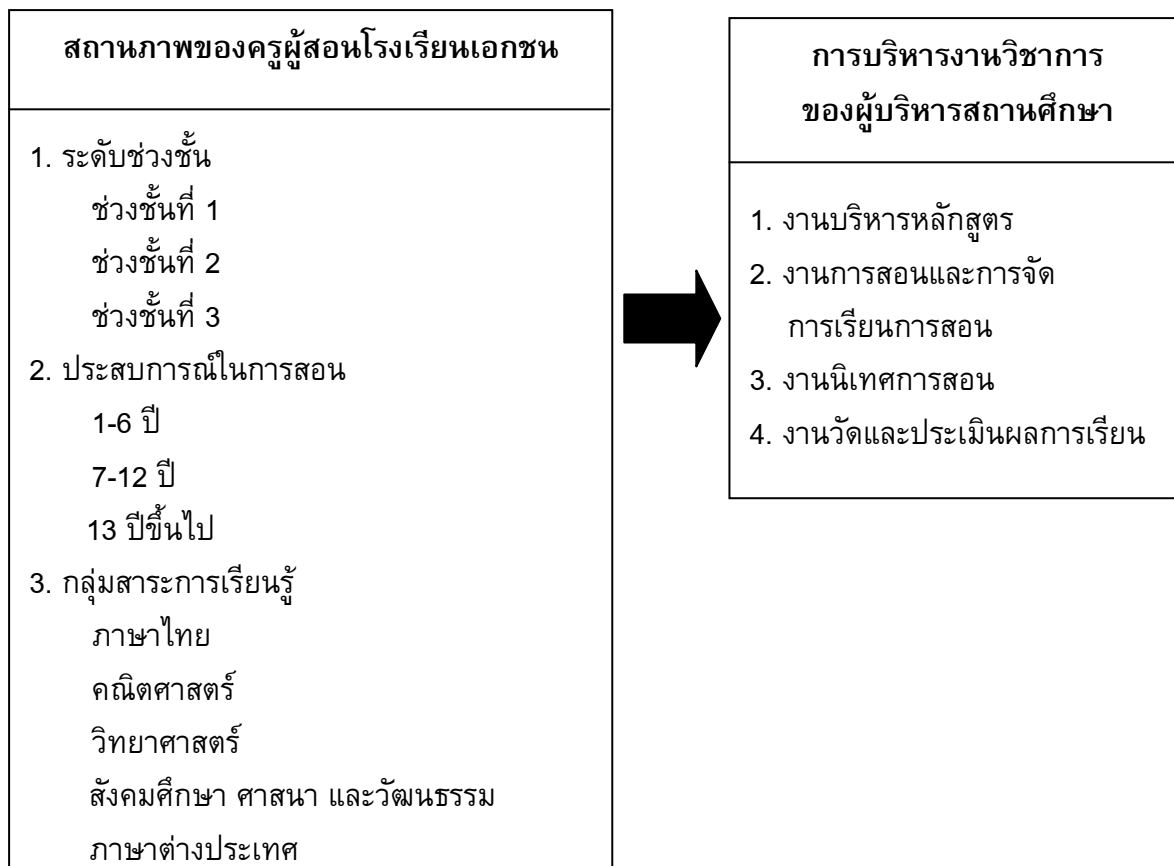
การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการประเมินผล มากกว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน มากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

นอกจากนั้นงานวิจัยของ นภัสวรรณ ตลับไธสง (2546: 79) พบว่า ครูที่สอนต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมแตกต่างกัน โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสูงกว่าทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังงานวิจัยของสิทธิชัย จันทานนท์ (2548: บทคัดย่อ) พบว่าครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างกันมีการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างประเทศมีการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ด้านการเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการมากกว่าครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิสิทธิ์ และอ้อม (2550: บทคัดย่อ) พบว่า ครูที่สอนต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มีการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่แตกต่างกัน งานวิจัยของสุพล อนามัย (2549: 96-97) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 พบว่า ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างกัน มีความคิดเห็น ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การศึกษาแนวคิดและงานวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดมาปรับปรุงและบูรณาการให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ใน 4 งาน ได้แก่ งานบริหารหลักสูตร งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน งานนิเทศการสอน และงานวัดและประเมินผลการเรียน ซึ่งได้นำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังแสดงไว้ในภาพประกอบ 1 ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานในการวิจัยไว้ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน ใน 4 งาน ได้แก่ งานบริหารหลักสูตร งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน งานนิเทศการสอน และงานวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก
2. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนที่มีระดับช่วงชั้น ประสบการณ์ในการสอน และกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ใน 4 งาน ได้แก่ งานบริหารหลักสูตร การสอนและการจัดการเรียนการสอน งานนิเทศการสอน และงานวัดและประเมินผลการเรียน โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยนำเสนอ ตามลำดับดังนี้

1. การบริหารโรงเรียนเอกชน

แนวคิดการบริหารจัดการของโรงเรียนเอกชน

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1

2. การบริหารงานวิชาการ

2.1 ความหมายของการบริหารวิชาการ

2.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

2.3 ขอบข่ายของการบริหารวิชาการ

2.4 หลักการและกระบวนการการบริหารงานวิชาการ

3. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร

3.1 งานบริหารหลักสูตร

3.2 งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน

3.3 งานนิเทศการสอน

3.4 งานวัดและประเมินผลการเรียน

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิจัย

4.1 ระดับช่วงชั้น

4.2 ประสบการณ์ในการสอน

4.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. การบริหารโรงเรียนเอกชน

โรงเรียนเอกชนจัดตั้งขึ้นตามบทบัญญัติในมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติ โรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 แบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ การจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการจัดการศึกษาพิเศษ (เสถียร วิชัยลักษณ์; และคณะ. 2542: 5-6)

โรงเรียนเอกชนเป็นสถาบันการศึกษาที่เอกชนหรือคณะบุคคลเป็นผู้จัดขึ้น โดยใช้ทรัพยากรหลักทั้งบุคคล ทุนทรัพย์และวัสดุอุปกรณ์ของภาคเอกชน ซึ่งจัดด้วยวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์สำหรับบุคคลเฉพาะกลุ่ม ซึ่งการศึกษาเอกชนนั้นเริ่มจัดมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย ซึ่งเป็นการศึกษาแบบธรรมดาสบายไม่มีแบบแผนแน่นอน สถานศึกษา คือ บ้าน วัด และวัง ต่อมาในสมัยอยุธยา การศึกษาเอกชนได้จัดกันอย่างกว้างขวาง โดยคณะมิชชันนารีชาวฝรั่งเศสได้จัดตั้งโรงเรียนสามเณรขึ้นได้รับความนิยมนมาก จนกระทั่งสมัยกรุงธนบุรีและสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นก็เริ่มซบเซาลงและเริ่มฟื้นฟูอีกครั้งในสมัยรัชกาลที่ 3 โดยมีมิชชันนารีอเมริกาได้เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาเป็นการบุกเบิกจัดตั้งโรงเรียนแบบสมัยใหม่ขึ้น และเรียกว่าโรงเรียนราษฎร์ จนถึง พ.ศ.2461 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้โปรดให้ตราพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ออกมาบังคับใช้เป็นครั้งแรก มีจุดประสงค์เพื่อจะตรวจนิเทศโรงเรียนเอกชนทั่วราชอาณาจักรและเพื่อปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบโรงเรียนเอกชน ทำให้การจัดการโรงเรียนเอกชนในประเทศไทยเข้าสู่ความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีหลักการและมีกฎเกณฑ์รัดกุมจนถึงปี พ.ศ. 2476 รัฐบาลได้ประกาศพระราชบัญญัติของกระทรวงศึกษาธิการโดยจัดตั้งกองโรงเรียนราษฎร์ขึ้น ต่อมาคือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายเดิมที่ควบคุมให้โรงเรียนเอกชนดำเนินการไปตามระเบียบของทางราชการมาเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนโรงเรียนเอกชนได้พัฒนาตนเองพร้อมที่จะก้าวเข้าสู่ความมีมาตรฐานการศึกษา เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคมต่อไป (ศรีราชา เจริญพานิช; และคนอื่นๆ. 2548: 14)

พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 ในมาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้ ให้ความหมาย “โรงเรียน” ว่า สถานศึกษาของเอกชนที่จัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนในระบบ หรือเรียนนอกระบบ ที่มีใช้เป็นสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนตามกฎหมายว่า ด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ทั้งนี้เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ โดยที่กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดหลักการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล และมีคณะกรรมการบริหาร เพื่อทำหน้าที่บริหารและจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนให้มีความเป็นอิสระ โดยมีการกำกับติดตาม การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเช่นเดียวกับสถานศึกษาของรัฐ นอกจากนี้ เพื่อให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยรัฐพร้อมให้การสนับสนุนด้านเงินอุดหนุน และสิทธิประโยชน์อย่างอื่น รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการให้แก่สถานศึกษาของเอกชน ในบทเฉพาะกาล มาตรา 166 ในระหว่างที่มีได้ออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นากฎกระทรวง ระเบียบและประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 มาใช้บังคับโดยอนุโลม เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ (พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน. 2550: 68-69)

การจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนในปัจจุบันอยู่ในความดูแลกำกับติดตามการประเมินคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาเช่นเดียวกับของรัฐ และในโรงเรียนเอกชนสามารถจัดการศึกษาถึงระดับปริญญาตรีดำเนินการได้โดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหารและจัดการที่เป็นของตนเองมีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เน้นย้ำถึงการให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาของเอกชน ดังเช่นบทบัญญัติที่ว่า “มาตรา 43 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพและเอกชนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ตามกฎหมายบัญญัติ” เจตนารมณ์ดังกล่าวได้รับการนำมาบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เช่น หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตรา 12 ที่ให้เอกชนมีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กำหนดในกฎกระทรวง มาตรา 14 ที่ให้รัฐให้เงินอุดหนุนสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การลดหย่อนหรือการยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด หรือหมวด 5 ว่าด้วยการบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชน มาตรา 45 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 7 ซึ่งบัญญัติว่า “การกำหนดนโยบายและแผนการจัดการศึกษาของรัฐของเขตพื้นที่การศึกษาหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้คำนึงถึงผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของเอกชน โดยให้รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับฟังความคิดเห็นของเอกชนและประชาชนประกอบการพิจารณาด้วย”

นอกจากนี้ยังได้รับการสนับสนุนของรัฐโดยรัฐให้การสนับสนุนด้านเงินอุดหนุนด้านการลดหย่อนหรือการยกเว้นภาษี และสิทธิประโยชน์อื่นที่เป็นประโยชน์ในทางการศึกษา และสถานศึกษาเอกชนมีมาตรฐานและสามารถพึ่งตนเองได้ (มาตรา 46) ทั้งนี้ให้รัฐกำหนดนโยบายและมาตรการที่ชัดเจนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเอกชนในด้านการศึกษา (มาตรา 45 วรรคหนึ่ง) โดยให้เอกชนมีความเป็นอิสระในการบริหารและการจัดการศึกษา แต่มีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเช่นเดียวกับสถานศึกษาของรัฐ (มาตรา 43) และให้สถานศึกษาเอกชนเป็นนิติบุคคลบริหารงานโดยคณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ผู้รับใบอนุญาต ผู้แทนผู้ปกครอง องค์กรชุมชน ครู ศิษย์เก่าและผู้ทรงคุณวุฒิ

แนวคิดการบริหารจัดการของโรงเรียนเอกชน

แนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2542ก: 6-12) ได้กำหนดเกณฑ์ และตัวชี้คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนไว้ 7 ปัจจัย ดังนี้

ปัจจัยที่ 1 ปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน

ในการจัดการศึกษาเพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่พึงประสงค์นั้น โรงเรียนจะต้องมีปรัชญาและเป้าหมายเป็นของตนเอง เพื่อจะได้ทำหน้าที่เป็นเสมือนกรอบช่วยควบคุม การปฏิบัติงานของโรงเรียนให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยกำหนดไว้ 1 เกณฑ์ ดังนี้

เกณฑ์ที่ 1 ปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน เหมาะสมและใช้เป็นเครื่องชี้นำ การดำเนินงานของโรงเรียนได้ ประกอบด้วย 4 ตัวชี้คุณภาพ ได้แก่ 1) ปรัชญามีสาระสำคัญที่ สอดคล้องกับปรัชญาและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของชาติ สนองความต้องการของชุมชน และสังคมอย่างต่อเนื่องและมุ่งเน้นการสร้างค่านิยมที่ถูกต้องให้แก่ผู้เรียน 2) เป้าหมายมุ่งเน้น ผลการที่แท้จริงที่จะให้เกิดแก่ผู้เรียนอย่างรอบด้าน สมดุลรวมทั้งเน้นประสิทธิภาพและความคุ้มค่า ของการจัดการศึกษาแต่ละระดับ / หลักสูตร / ประเภทวิชาและสาขาวิชา 3) มีแนวดำเนินงานหรือ แผนที่ดีรองรับปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน และ 4) บุคลากรในโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายได้เข้าใจปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียนตรงกัน

ปัจจัยที่ 2 หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน

หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน การเรียนการสอนเป็นหัวใจสำคัญในการ ดำเนินงานของโรงเรียนไปสู่จุดหมายที่ต้องการ เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดการเรียน การสอน การวัดและประเมินผล โดยกำหนดไว้ 3 เกณฑ์ดังนี้

เกณฑ์ที่ 1 ศึกษาและพัฒนาหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่น / ทันสมัยและสอดคล้องกับ ความต้องการของสังคม ท้องถิ่นและผู้เรียน ประกอบด้วย 3 ตัวชี้คุณภาพ ได้แก่ 1) มีการวิเคราะห์ หลักสูตรและวางแผนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพของชุมชน โรงเรียนและผู้เรียน 2) มีการเตรียมการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร และ 3) มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรที่สร้าง หรือปรับปรุงและนำผลการประเมินไปใช้

เกณฑ์ที่ 2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 4 ตัวชี้คุณภาพ ได้แก่ 1) มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม 2) มีการใช้เทคนิคการสอนอย่างหลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 3) มีการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม เพียงพอและปลอดภัย และ 4) มีการนิเทศการสอน อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

เกณฑ์ที่ 3 ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ถูกต้องตามระเบียบหลักการวัดและ ประเมินผล ประกอบด้วย 3 ตัวชี้คุณภาพ ได้แก่ 1) มีเอกสารหลักฐานการวัดและประเมินผล ที่ถูกต้องครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน 2) มีการประเมินผลในสภาพจริงของผู้เรียนเพื่อให้เห็น ความก้าวหน้า / พัฒนาการของผู้เรียน และ 3) มีการวัดผลประเมินผลเป็นระยะ ๆ และนำผลการ ประเมินไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนา / ปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

ปัจจัยที่ 3 บุคลากร

บุคลากรของโรงเรียน ซึ่งรวมทั้งผู้ทำหน้าที่สอนและไม่เกี่ยวข้องกับการสอนแต่สนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนให้เกิดขึ้นและดำเนินไปได้ นับเป็นปัจจัยที่สำคัญมากที่จะทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพโดยได้กำหนดไว้ 3 เกณฑ์ ดังนี้

เกณฑ์ที่ 1 ผู้บริหารเป็นผู้นำระดับมืออาชีพ ประกอบด้วย 2 ตัวชี้คุณภาพ ได้แก่

- 1) มีความรู้ ความสามารถ มีวิสัยทัศน์และความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จในการทำงาน
- 2) ปฏิบัติตน และปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างที่ดี

เกณฑ์ที่ 2 ครูผู้สอนทุกคนมีความรู้ ความสามารถและคุณภาพเหมาะสมกับอาชีพครู ประกอบด้วย 3 ตัวชี้คุณภาพ ได้แก่ 1) มีวุฒิ / ความรู้ ความสามารถ สอดคล้องและเพียงพอกับสาขาวิชาที่สอน 2) ปฏิบัติตนสอดคล้องกับจรรยาบรรณวิชาชีพครู และ 3) มีความมุ่งมั่นต่อการพัฒนาตนเองสู่เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

เกณฑ์ที่ 3 บุคลากรสนับสนุนทุกคนมีความรู้ความสามารถและปฏิบัติงานเต็มศักยภาพ ประกอบด้วย 2 ตัวชี้คุณภาพ 1) มีความรู้ ความสามารถ สอดคล้องกับงานที่ได้รับมอบหมาย และ 2) มีความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จในการทำงานเพื่อองค์กร (โรงเรียน)

ปัจจัยที่ 4 ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน

ทรัพยากรเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้โรงเรียนดำเนินงานสำเร็จลุล่วงตามจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ที่ต้องการ โดยได้กำหนดไว้ 4 เกณฑ์ ดังนี้

เกณฑ์ที่ 1 จัดอาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องประกอบ / สถานที่ฝึกปฏิบัติ และสภาพแวดล้อมเหมาะสมกับสภาพการใช้งาน ประกอบด้วย 4 ตัวชี้คุณภาพ ได้แก่

- 1) มีความมั่นคง แข็งแรง ปลอดภัย และมีการดูแล บำรุงรักษาอย่างเหมาะสม 2) มีห้องสมุด มุมหนังสือ / ศูนย์วิชาการพร้อมเอกสารและตำราเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ 3) มีอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ เหมาะสม และ 4) จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนและให้เป็นแหล่งการเรียนรู้

เกณฑ์ที่ 2 จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และนวัตกรรมที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการเรียนการสอน ประกอบด้วย 2 ตัวชี้คุณภาพ ได้แก่ 1) มีระบบการจัดหาและบำรุงรักษาที่มีประสิทธิภาพ และ 2) มีการบริการและส่งเสริมการใช้อย่างทั่วถึงและเป็นระบบ

เกณฑ์ที่ 3 จัดระบบการเงินที่ก่อประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน 2) มีการใช้เงินตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพ และ 3) มีการตรวจสอบและรายงานด้านการเงินอย่างเป็นระบบ

เกณฑ์ที่ 4 จัดระบบข้อมูล / เครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน ประกอบด้วย 3 ตัวชี้คุณภาพ ได้แก่ 1) มีการจัดทำและพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนและพัฒนาการเรียนรู้ 2) มีการให้บริการข้อมูลและสารสนเทศอย่างทั่วถึงและทันต่อความต้องการ และ 3) มีการสร้างความสัมพันธ์และได้รับความร่วมมือจากองค์กรภายนอก เช่น บ้าน สมาคม ชุมชน สถานประกอบการ หน่วยงานของรัฐ เป็นต้น

ปัจจัยที่ 5 การจัดการบริหาร

การบริหารเป็นการดำเนินงานของบุคคลเพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกของสังคม ให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยได้กำหนดไว้ 3 เกณฑ์ ดังนี้

เกณฑ์ที่ 1 มีระบบการบริหารจัดการที่ทันสมัย ประกอบด้วย 5 ตัวชี้คุณภาพ ได้แก่

1) มีโครงสร้างการบริหารชัดเจนเหมาะสมกับขนาดและระดับการศึกษาของโรงเรียน 2) มีคู่มือแนวปฏิบัติงานสำหรับบุคลากรครบถ้วนทุกฝ่าย 3) มีธรรมนูญโรงเรียน / แผนปรับปรุงโรงเรียนอย่างเหมาะสม 4) มีนวัตกรรม / เทคโนโลยี และระบบข้อมูล / สารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการที่เหมาะสม และ 5) มีการพัฒนาบุคลากรอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

เกณฑ์ที่ 2 สร้างบรรยากาศการทำงานที่เป็นประชาธิปไตย ประกอบด้วย 2 ตัวชี้คุณภาพ ได้แก่ 1) มีการทำงานเป็นทีมเปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความคิดเห็นและปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพ และ 2) เปิดโอกาสให้ผู้มีความสามารถเป็นผู้นำ โดยสามารถผลักดันการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดีได้

เกณฑ์ที่ 3 มีระบบการกำกับตรวจสอบ และรายงานคุณภาพภายในที่เหมาะสม ประกอบด้วย 3 ตัวชี้คุณภาพ ได้แก่ 1) มีการกำหนดขอบข่ายสาระการกำกับตรวจสอบและรายงานที่ครอบคลุมเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาของโรงเรียนชัดเจน เน้นการประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและความคุ้มค่า (ความคุ้มค่า หมายถึง กลุ่มเป้าหมายได้รับประโยชน์เต็มและตรงกลุ่มเป้าหมายทุกระดับ) 2) บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้าใจและดำเนินการตามระบบได้ 3) มีการเสนอรายงานการตรวจสอบคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง

ปัจจัยที่ 6 กิจกรรมนักเรียน / นักศึกษา

งานกิจกรรมนักเรียน เป็นการจัดมวลงประสพการณที่ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถสร้างคุณลักษณะและคุณสมบัติสำหรับคุณภาพชีวิต เป็นทั้งกิจกรรมที่เสริมสร้างความถนัด ความสนใจพิเศษของผู้เรียน และเกี่ยวข้องกับหลักสูตรและเพิ่มเติมจากหลักสูตร กิจกรรมนักเรียนเป็นบริการที่โรงเรียนจัดบนพื้นฐานของวิชาการ และความต้องการของผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน โดยใช้กำหนดไว้ 3 เกณฑ์ ดังนี้

เกณฑ์ที่ 1 จัดบริการและสวัสดิการต่าง ๆ แก่ผู้เรียนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้งร่างกายและจิตใจให้เหมาะสมกับวัย ประกอบด้วย 5 ตัวชี้คุณภาพ ได้แก่ 1) มีการจัด / บริการโภชนาการและสุขภาพที่ถูกลักษณะและเพียงพอ 2) มีการจัดสนทนากาและบริกาการตรวจสอบสุขภาพอย่างทั่วถึง 3) มีการจัดระบบรักษาความปลอดภัยเหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนและชุมชน 4) มีการจัดสวัสดิการ / ความช่วยเหลือที่เอื้ออำนวยให้นักเรียนที่มีความจำเป็นได้มีโอกาสได้เรียนอย่างเต็มที่ และ 5) มีการจัดบริการแนะแนวทุกด้านอย่างทั่วถึงและเป็นระบบ

เกณฑ์ที่ 2 ดำเนินงานปกครองนักเรียนเป็นระบบ ประกอบด้วย 3 ตัวชี้คุณภาพ ได้แก่ มีการกำหนดกฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติสำหรับนักเรียนอย่างชัดเจนและมีผู้รับผิดชอบโดยตรง

2) มีการดูแล / ติดตามความประพฤตินักเรียนอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง และ 3) มีการใช้ข้อมูลด้านความประพฤติของนักเรียนมาพัฒนางานปกครอง

เกณฑ์ที่ 3 จัดกิจกรรมนักเรียนที่มุ่งเน้นส่งเสริมด้านทักษะ คุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับความสนใจและเหมาะสมกับวัย ประกอบด้วย 2 ตัวชี้คุณภาพ ได้แก่ 1) มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมตามความสมัครใจ และ 2) มีการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

ปัจจัยที่ 7 สัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน

สัมฤทธิ์ผลของผู้เรียนจะเป็นเครื่องวัดและตัดสินความสำเร็จของการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นอย่างดี โดยได้กำหนดไว้ 3 เกณฑ์ ดังนี้

เกณฑ์ที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในชั้นสุดท้ายของผู้เรียนที่จบหลักสูตรอยู่ในระดับสูงระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย 2 ตัวชี้คุณภาพ ได้แก่ 1) ร้อยละ 70 ของผู้จบหลักสูตร มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทุกกลุ่มประสบการณ์สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานระดับกลุ่มโรงเรียนระดับเขตหรือระดับประเทศ และ 2) ร้อยละ 70 ของผู้จบหลักสูตรผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ร้อยละ 80 และมีระดับผลการเรียนไม่ต่ำกว่า 2 ทุกกลุ่มประสบการณ์ ระดับมัธยมศึกษาประกอบด้วย 2 ตัวชี้คุณภาพ ได้แก่ 1) ร้อยละ 70 ของผู้จบหลักสูตรแต่ละระดับมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ระดับกลุ่มโรงเรียน ระดับเขต หรือระดับประเทศ และ 2) ร้อยละ 50 ของผู้จบหลักสูตรแต่ละระดับได้คะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 2.5

เกณฑ์ที่ 2 ความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของผู้เรียนเต็มตามศักยภาพของตนเอง ประกอบด้วย 2 ตัวชี้คุณภาพ ได้แก่ 1) ผู้เรียนแต่ละคนมีความสามารถทางการเรียนที่แสดงออกโดยเฉลี่ยสูงขึ้น เป็นไปตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด และ 2) มีผลงานที่แสดงความก้าวหน้าของผู้เรียนแต่ละคน / กลุ่ม

เกณฑ์ที่ 3 ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อผู้เรียน และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ประกอบด้วย 5 ตัวชี้คุณภาพ ได้แก่ 1) ผู้เรียนมีความสนใจ มุ่งมั่นอดทนและกระตือรือร้นต่อการเรียนและพัฒนาผลการเรียนการสอนของตน สามารถแสวงหาและพัฒนาความรู้ได้ด้วยตนเอง 2) ผู้เรียนมีทักษะพื้นฐานในการทำงาน / มีทักษะและจรรยาบรรณในสาขาวิชาชีพที่เรียน 3) ผู้เรียนมีความประพฤติดี มีวินัย สุภาพ อ่อนน้อม เห็นความสำคัญของการรักษาสภาพแวดล้อม 4) ผู้เรียนมีสัมพันธภาพที่ดีต่อเพื่อน ๆ ครูและบุคลากรอื่นในโรงเรียน และ 5) ผู้เรียนมีความรับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ได้เหมาะสมกับวัย

องค์กรบริหารโรงเรียนเอกชน

ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 ได้กำหนดองค์กรสำหรับการบริหารการศึกษาเอกชนโดยคณะกรรมการไว้หลายระดับ คือ ระดับชาติ ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับกลุ่ม และระดับโรงเรียน ทั้งยังมีองค์กรเอกชนที่เข้ามาร่วมประสานการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนด้วยได้แก่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2536: 15)

1. ระดับชาติ กฎหมายกำหนดให้มีคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่ง 4 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง โดยมีเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เป็นกรรมการ และเลขานุการ มีหน้าที่ให้ความเห็นแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในการส่งเสริมการศึกษา เอกชน ออกกฎกระทรวงหรือระเบียบและแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใด ตามคณะกรรมการการศึกษาเอกชนมอบหมาย และยังสามารถกำหนดให้มีคณะกรรมการคุ้มครองการทำงาน เพื่อวินิจฉัยชี้ขาดข้อขัดแย้ง ขอร้องทุกข์ของครู และผู้รับใบอนุญาตหรือผู้จัดการโรงเรียนเอกชน

2. ระดับจังหวัด ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 ได้กระจายอำนาจ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจในการอนุญาตเกี่ยวกับการดำเนินกิจการโรงเรียนเอกชน ส่วนภูมิภาค และได้แต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 17 จังหวัด เพื่อกำหนดนโยบาย และแผนพัฒนาการศึกษาเอกชนภายในจังหวัดให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น สำหรับการดำเนินงานด้านวิชาการในท้องถิ่น ได้ประสานกับผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 12 เขตการศึกษา ในการจัดโครงการและการฝึกอบรม

3. ระดับอำเภอ ได้มอบอำนาจให้ศึกษาธิการอำเภอ/กิ่งอำเภอเป็นเจ้าที่ของรัฐในการจัดตั้ง สถานศึกษา และส่งเสริมกิจกรรมการศึกษาเอกชนในระดับอำเภอ

4. ระดับกลุ่มโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนได้จัดกลุ่มโรงเรียน ประเภทสามัญศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มโรงเรียนเอกชนสามัญศึกษา ตั้งแต่ระดับก่อน ประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาและกลุ่มโรงเรียนอาชีวศึกษา และกลุ่มโรงเรียนเอกชนประเภท การศึกษานอกระบบ เพื่อให้ร่วมกันจัดกิจกรรมวิชาการและการประสานความเข้าใจอันดีระหว่าง สถานศึกษาด้วยกัน

5. ระดับโรงเรียน กฎหมายได้กำหนดให้โรงเรียนเอกชนบางลักษณะ บางประเภท และ บางระดับต้องการให้มีคณะกรรมการอำนวยการโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยผู้รับใบอนุญาต หรือ ผู้แทนของนิติบุคคลที่ได้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนเป็นประธาน ผู้จัดการ ผู้แทนกระทรวง ศึกษาธิการคนหนึ่ง และบุคคลอื่นซึ่งผู้รับใบอนุญาตแต่งตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน แต่ไม่เกิน 8 คน เพื่อทำหน้าที่ดูแลโรงเรียนให้ปฏิบัติตามกฎหมายและวินิจฉัยคำร้องทุกข์ของครู นักเรียนหรือ ผู้ปกครอง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริม และดูแล โรงเรียนเอกชน ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 ซึ่งได้แก่สถานศึกษาหรือสถานที่ ที่บุคคลจัดการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่าปริญญาตรีแก่นักเรียนทุกผลัดรวมกันเกิน 7 คน ขึ้นไป โดยผู้ขอรับใบอนุญาตจัดตั้งโรงเรียนอาจจะเป็นบุคคลทั่วไป หรือนิติบุคคล (บริษัทจำกัดหรือ ห้างหุ้นส่วนมูลนิธิ สมาคม หรือสหกรณ์) ก็ได้ แต่ทั้งนี้ผู้ขอรับใบอนุญาตจัดตั้งโรงเรียนจะต้องมี คุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 ซึ่งมาตรา 15 แห่ง สติปัญญาหรือจิตใจ ที่จัดเป็นรูปแบบการศึกษาพิเศษ หรือโรงเรียนที่จัดการศึกษาให้แก่บุคคล ผู้ยากไร้หรือผู้เสียเปรียบทางการศึกษาในลักษณะต่างๆ ที่จัดเป็นรูปแบบการศึกษาสงเคราะห์

ซึ่งรูปแบบและประเภทการจัดการศึกษาที่จัดสามารถจำแนกได้ดังนี้

1. รูปแบบการศึกษาในระบบโรงเรียน การจัดการศึกษาแบ่งเป็น 2 ประเภท

1.1 ประเภทสามัญศึกษาเป็นการจัดการเรียนการสอนวิชาสามัญในระดับการศึกษาต่าง ๆ ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการและตามหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ

1.2 ประเภทอาชีวศึกษา เป็นการจัดการอาชีวศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีในหลักสูตรต่าง ๆ ทั้งที่เป็นหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการและตามหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ

2. รูปแบบการศึกษานอกระบบโรงเรียน การจัดการศึกษาแบ่งออกได้ 7 ประเภทประกอบด้วย

2.1 ประเภทการศึกษานอกโรงเรียน เป็นการจัดการเรียนการสอนวิชาสามัญตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายนอกโรงเรียน

2.2 ประเภทเฉพาะกาล เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยมีกำหนดเวลาการศึกษาเป็นครั้งคราว

2.3 ประเภทสอนศาสนา เป็นการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับศาสนาต่าง ๆ ได้แก่ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โรงเรียนสอนศาสนาซิกข์ และโรงเรียนสอนศาสนาคริสต์

2.4 ประเภทส่งคำสอน เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีส่งคำสอนให้แก่ผู้เรียน

2.5 ประเภททวติวิชา เป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมความรู้ให้แก่ผู้เรียนในวิชาบางวิชา

2.6 ประเภทศิลปศึกษา เป็นการจัดการเรียนการสอนในทางศิลปะต่าง ๆ

2.7 ประเภทอาชีวศึกษาเป็นการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับวิชาชีพ และการอาชีพในสาขาวิชาต่าง ๆ ในระยะเวลานั้น ๆ

3. รูปแบบการศึกษาพิเศษและการศึกษาสงเคราะห์ การจัดการศึกษาแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

3.1 ประเภทการศึกษาพิเศษ เป็นการจัดการศึกษาให้แก่บุคคลที่มีลักษณะพิเศษ หรือ ผิดปกติทางร่างกาย สติปัญญา หรือจิตใจ เช่นโรงเรียนสอนคนตาบอด โรงเรียนสอนคนหูหนวก

3.2 ประเภทการศึกษาสงเคราะห์ เป็นการจัดการศึกษาให้แก่ผู้ยากไร้ หรือ ผู้เสียเปรียบทางการศึกษา

พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2550 หมวด 1 มาตรา 15 บัญญัติว่า เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการจัดการศึกษาเอกชน ในจังหวัดหนึ่งนอกจากกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ให้มีกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนเป็นส่วนราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาใดเขตหนึ่ง มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาเอกชนที่อยู่ในจังหวัดนั้น สอดคล้องกับพระราชบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 37 การบริหารและการจัด

การศึกษาขั้นพื้นฐานให้ยึดเขตพื้นที่การศึกษา โดยคำนึงถึงปริมาณสถานศึกษา จำนวนประชากร วัฒนธรรม และความเหมาะสมด้านอื่นด้วย

โรงเรียนเอกชนเป็นองค์กรทางสังคมองค์กรหนึ่งที่มีภาระหน้าที่ให้บริการทางการศึกษาอยู่ ภายใต้การดูแลกำกับของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ได้รับการพัฒนา และรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา โดยเข้าสู่ระบบของการประกันคุณภาพการศึกษาเช่นเดียวกับโรงเรียนรัฐบาล ซึ่งมีมาตรการที่จะส่งเสริมผลักดันให้แต่ละสถานศึกษาพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างมีมาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐานกลาง ทั้งนี้เพื่อเป็นการกระตุ้นให้โรงเรียนเอกชนมุ่งมั่นพัฒนา เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของตนเองสู่ความเป็นเลิศ และสร้างความมั่นใจ เชื่อถือศรัทธาแก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1. 2550: 16-17) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ก่อตั้งสืบเนื่องมาจากพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ตั้งแต่วันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2546 เป็นส่วนราชการส่วนกลาง ซึ่งมาปฏิบัติงานในพื้นที่ ครอบคลุมใน 4 อำเภอ คือ อำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอบ้านแหลม อำเภอเขาย้อย และอำเภอหนองหญ้าปล้อง มีการดำเนินงานบริหารจัดการศึกษาเชื่อมโยงวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 และโรงเรียนให้เป็นทิศทางเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสร้างโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาซึ่งมีการดำเนินงานโดย สพท.พบ. เขต 1 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ ไว้ว่า “ สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มุ่งสู่คุณภาพมาตรฐานและโอกาสอย่างเสมอภาค โดยความร่วมมือกับชุมชน” สำหรับพันธกิจ ที่สำคัญมีดังนี้

1. จัดและส่งเสริมการศึกษาระดับปฐมวัย การศึกษาภาคบังคับ และการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้แก่เด็กในวัยเรียนทุกคนให้มีความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา
2. ส่งเสริมให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อมุ่งไปสู่มาตรฐานสถานศึกษา
3. ส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน และการประเมินผลให้สอดคล้องต่อความต้องการของท้องถิ่น
4. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐานระบบปฏิบัติการเรียนรู้ ปฏิรูปราชการ
5. ส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี แหล่งการเรียนรู้ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมพัฒนาของชุมชน
6. ส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นและเกิดประสิทธิผลสูงสุดตามศักยภาพ

เป้าประสงค์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 กำหนดว่า

1. ประชากรทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ตามสิทธิอย่างเท่าเทียมทั่วถึงและตรงตามศักยภาพ ซึ่งมีตัวชี้วัด ได้แก่

- 1) เด็กปฐมวัยไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ได้รับการจัดการศึกษา
- 2) เด็กได้เรียนการศึกษาภาคบังคับ ร้อยละ 100
- 3) เด็กวัยการศึกษาภาคบังคับ มีโอกาสได้เรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานครบทุกคน
- 4) ร้อยละ 95 ของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เข้าศึกษาต่อในระดับ

มัธยมศึกษาตอนปลาย

2. ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตัวชี้วัด

- 1) ผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานผ่านการประเมินระดับชาติในระดับดีร้อยละ 80
- 2) ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในการให้บริการการศึกษา ร้อยละ 80

1.2 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

เพชรบุรี เขต 1

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ซึ่งได้แก่ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราษฎร์วิทยา โรงเรียนเซนต์โยเซฟเพชรบุรี โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ และโรงเรียนสุวรรณรังษะสุวิทย์วิทยาลัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

การบริหารงานวิชาการโรงเรียนราษฎร์วิทยา

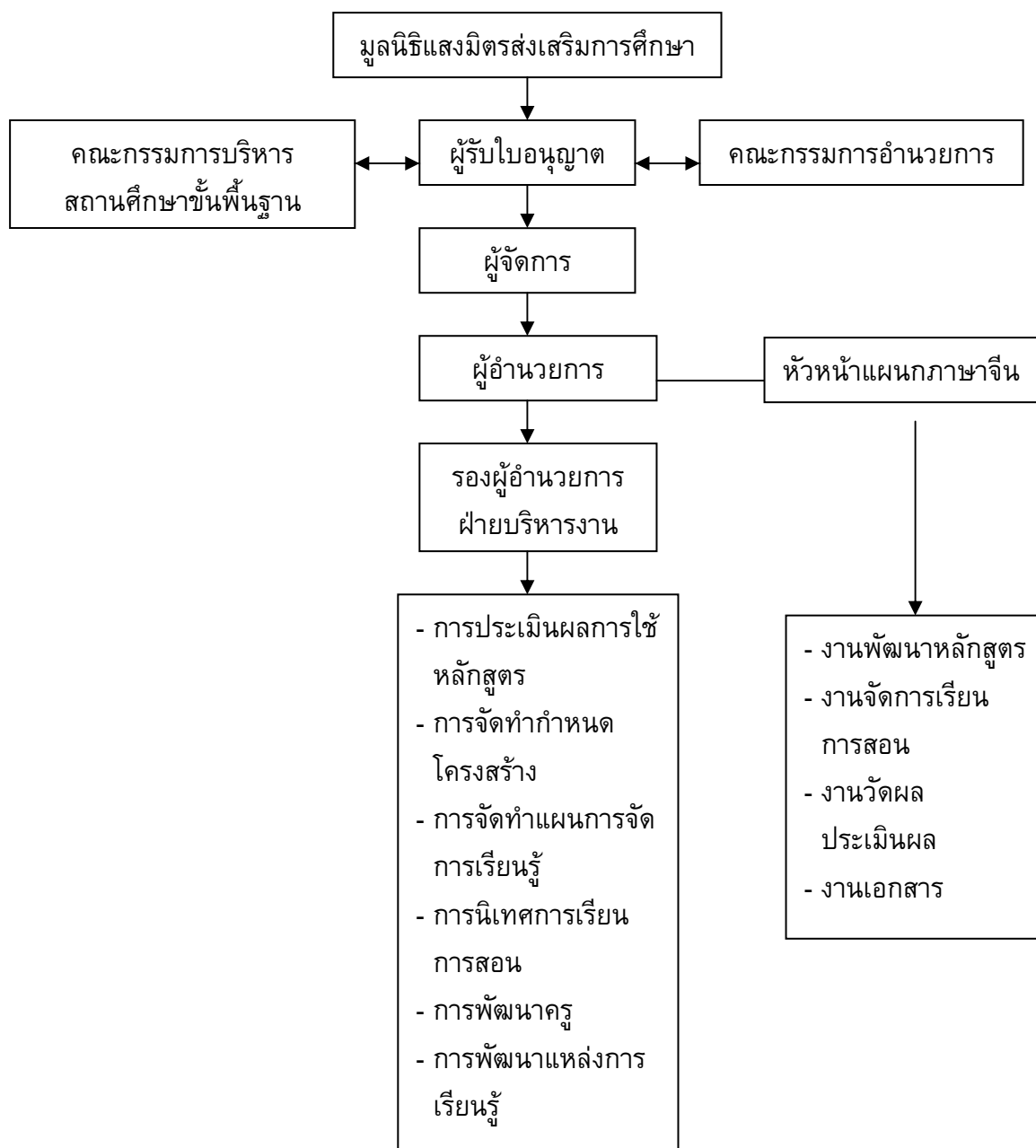
(โรงเรียนราษฎร์วิทยา. 2550: 2-3) ได้จัดหลักสูตรสถานศึกษา ครบทุกสาระการเรียนรู้ และนำผลการสอนมาพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง มีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการไว้ดำเนินการอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียน และท้องถิ่นตรงกับความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน จัดให้มีการสอนภาษาจีนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

สถานศึกษามุ่งพัฒนาระบบการนิเทศให้เต็มรูปแบบ มีการบันทึกผลการนิเทศให้ผู้รับการนิเทศรับทราบและติดตามผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง ทั้งการนิเทศการปฏิบัติงาน และนิเทศการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอน ที่สอดคล้องกับสภาพจริง จัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งเน้นให้ครูมีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ สังเกต ทดลอง ค้นคว้าหาความรู้ เพิ่มขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนำพึงพอใจทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีความสนุกกับกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้เกิดผลงานที่ดีมีคุณภาพ

งานวัดผลและประเมินผล สถานศึกษาได้ประเมินผลการเรียนรู้ ปีการศึกษาละ 2 ครั้ง ได้บันทึกผลการเรียนรู้ รายงานผลการเรียนรู้ให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบโดยใช้เอกสาร

ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีการบริหารงานวิชาการตามแผนภูมิโครงสร้างการบริหาร
วิชาการโรงเรียนราษฎร์วิทยาดังภาพประกอบที่ 2

ภาพประกอบ 2 โครงสร้างการบริหารงานวิชาการโรงเรียนราษฎร์วิทยา

การบริหารงานวิชาการโรงเรียนเซนต์โยเซฟเพชรบุรี

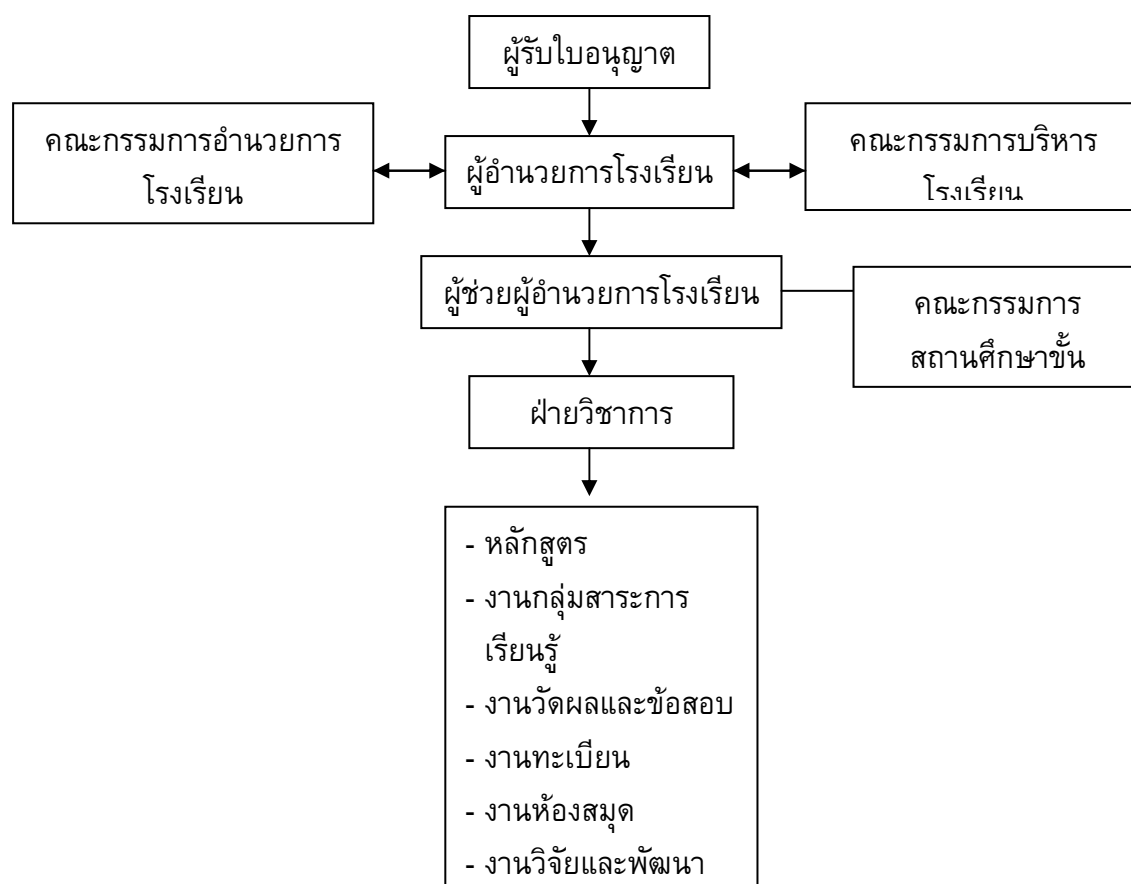
(โรงเรียนเซนต์โยเซฟเพชรบุรี. 2550: 8-12)โรงเรียนเซนต์โยเซฟเพชรบุรี จัดการศึกษา โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนได้สูงขึ้น สามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขได้บน พื้นฐานของความเป็นไทย และความเป็นสากลรวมทั้งมีความสามารถในการประกอบอาชีพ หรือ ศึกษาต่อตามความถนัด และความสามารถของแต่ละบุคคล

ระดับประถมศึกษา

เป็นการจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 โดย ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข เพื่อ สามารถดำรงชีวิตได้ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมุ่งให้ ผู้เรียนเป็นสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนความรู้และพัฒนาทักษะ การเรียน ความคิดที่ริเริ่มสร้างสรรค์ มีนิสัยใฝ่รู้ นอกจากนั้นยังมุ่งเน้นในด้านจริยธรรม คุณธรรม ส่งเสริมความมีวินัย ปลูกฝังคุณธรรม ความรัก ความเอื้ออาทร และการแบ่งปัน ความห่วงใยสังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม การเคารพศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์และยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรมและการศึกษาต่อ ทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทหน้าที่ ตามจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) หลักสูตรมัธยมศึกษา ตอนต้น 2544 โดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สนับสนุนให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้ แสวงหาความรู้ เพื่อความเข้าใจและเห็นจริงด้วยตนเอง โดยกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการ คิดอย่างมีเหตุผล และกระบวนการกลุ่ม คำนึงถึงความสนใจ ความสามารถ ความถนัด และ ทักษะเฉพาะด้านของผู้เรียน โดยจัดสาระเพิ่มเติมในสาระวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา กลุ่มการทำงานและอาชีพในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้ผู้เรียนได้ ค้นพบความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเองให้เกิดการเรียนรู้ตามศักยภาพของแต่ละคน และมีการบริหารงานวิชาการตามแผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเซนต์โยเซฟ เพชรบุรี ดังภาพประกอบที่ 3

ภาพประกอบ 3 โครงสร้างการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเซนต์โยเซฟเพชรบุรี

การบริหารงานวิชาการโรงเรียนอรุณประดิษฐ์

(โรงเรียนอรุณประดิษฐ์. 2550: 45-47) โรงเรียนได้มุ่งเน้นจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และด้านการเรียนการสอน โดยกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงาน คือ สร้างคุณภาพนักเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ ความสนใจใฝ่รู้และความคิดสร้างสรรค์ ความมีน้ำใจ ความมีวินัย ความเป็นไทย และการบริโภคด้วยปัญญา เพื่อการดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างราบรื่น และมีความสุข ยุทธศาสตร์ด้านการเรียนการสอน พัฒนานักเรียนด้านภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และคอมพิวเตอร์ ให้มีขีดความสามารถสูง รวมทั้งสืบค้นอัจฉริยภาพของนักเรียนเพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ พัฒนาระบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อการดำเนินงาน คือ พัฒนาหลักสูตรโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สู่ความสำเร็จในแนวทางที่กำหนดไว้ และเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

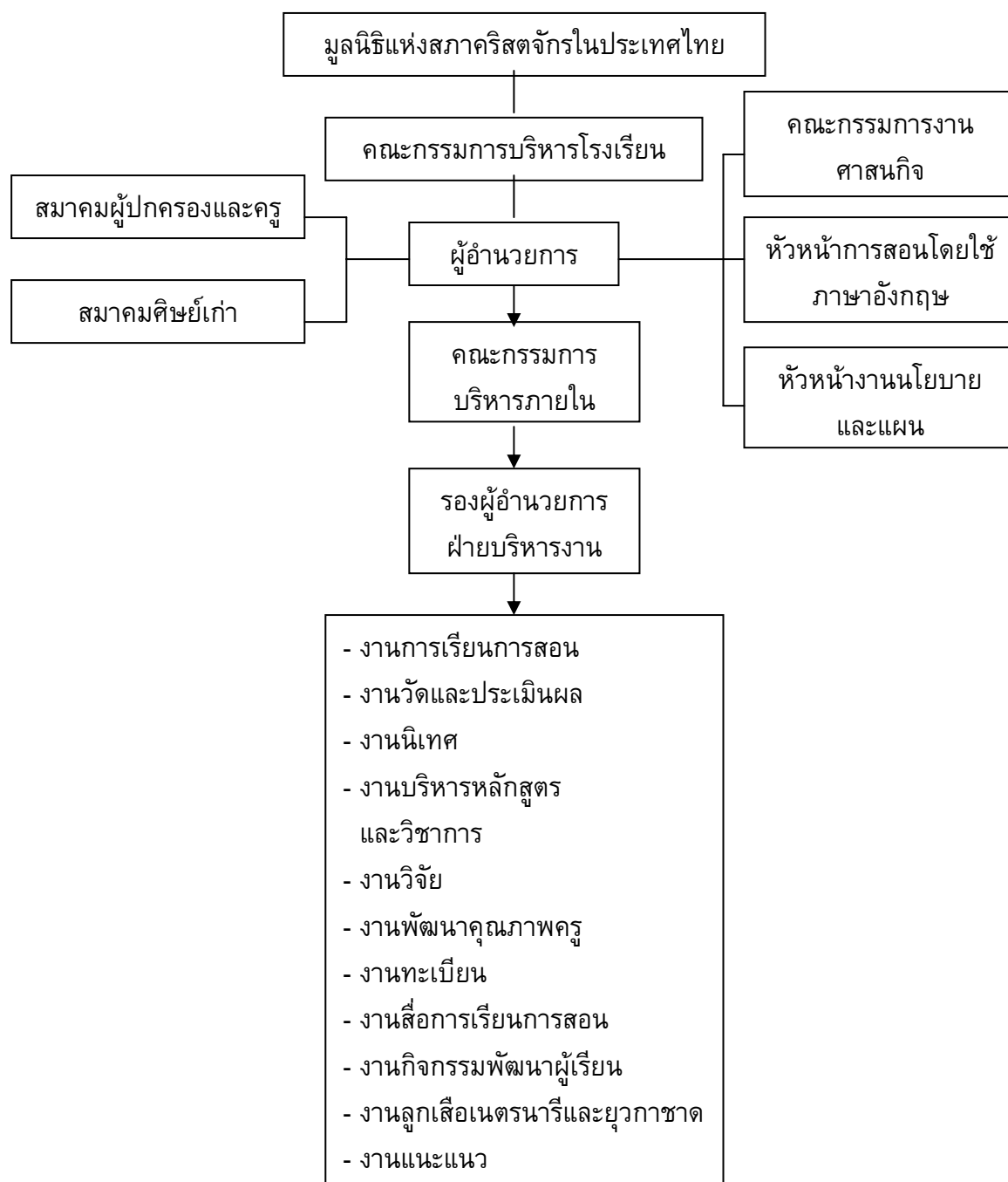
ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนได้พัฒนาหลักสูตรโรงเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 อย่างต่อเนื่อง โดยวิเคราะห์เนื้อหาหลักสูตรปีการศึกษา 2548 เน้นให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น จัดอบรมให้ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร สามารถจัดทำแผนและกระบวนการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น และนอกจากนั้นโรงเรียนได้พัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โดยเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ปรมาจารย์ชาวบ้าน อันเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น มาให้ความรู้และเป็นกรรมการร่วมพัฒนาหลักสูตรสาระศิลปะ ละครชาตรีเมืองเพชร ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปวัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรี

ในด้านการพัฒนาการเรียนการสอน จัดให้มีการศึกษาและสำรวจแหล่งการเรียนรู้ โดยจัดทำเนียบการเรียนรู้นอกห้องเรียนและแหล่งที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้บริการแก่ครูผู้สอน และนักเรียนในด้านค้นคว้าด้วยตนเอง เพื่อนักเรียนจะได้รับประสบการณ์ตรง

ในด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โรงเรียนได้จัดให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบอย่างเป็นระบบ มีการนิเทศการสอนโดยคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน

โรงเรียนได้ทำการพัฒนาและออกแบบหลักสูตรการเรียนการสอนโครงการ English Programme ขึ้นมาเป็นแบบเฉพาะ โดยได้นำเอาหลักการพัฒนาทางร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ของเด็กแต่ละช่วงอายุ มาประยุกต์รวมกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 โดยเน้นรูปแบบการเรียนรู้แบบบูรณาการเพื่อให้นักเรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ที่เป็นไปโดยธรรมชาติ มีความสุขสนุกสนานกับการเรียน เต็มไปด้วยความสดใส ร่าเริงสมกับวัย ดำเนินการสอนเป็นภาษาต่างประเทศ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ อีก 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ ภาษาไทย และสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ใช้ภาษาไทยเป็นสื่อ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ควบคู่กับการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย มีความภูมิใจในความเป็นไทย และมีการบริหารงานวิชาการตามแผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานวิชาการโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ ดังภาพประกอบที่ 4

ภาพประกอบ 4 โครงสร้างการบริหารงานวิชาการโรงเรียนอรุณประดิษฐ์

การบริหารงานวิชาการโรงเรียนปรีดิรัฐธรรม

(โรงเรียนปรีดิรัฐธรรม. 2549: 15-16) โรงเรียนปรีดิเป็นโรงเรียนเอกชนการกุศลที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการศึกษาสำหรับเด็กยากจน เด็กกำพร้า เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิการทั้งทางร่างกายและสติปัญญาโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น โดยจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนมีพันธกิจที่สำคัญคือส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน และการประเมินผลให้สอดคล้องต่อความต้องการของท้องถิ่น

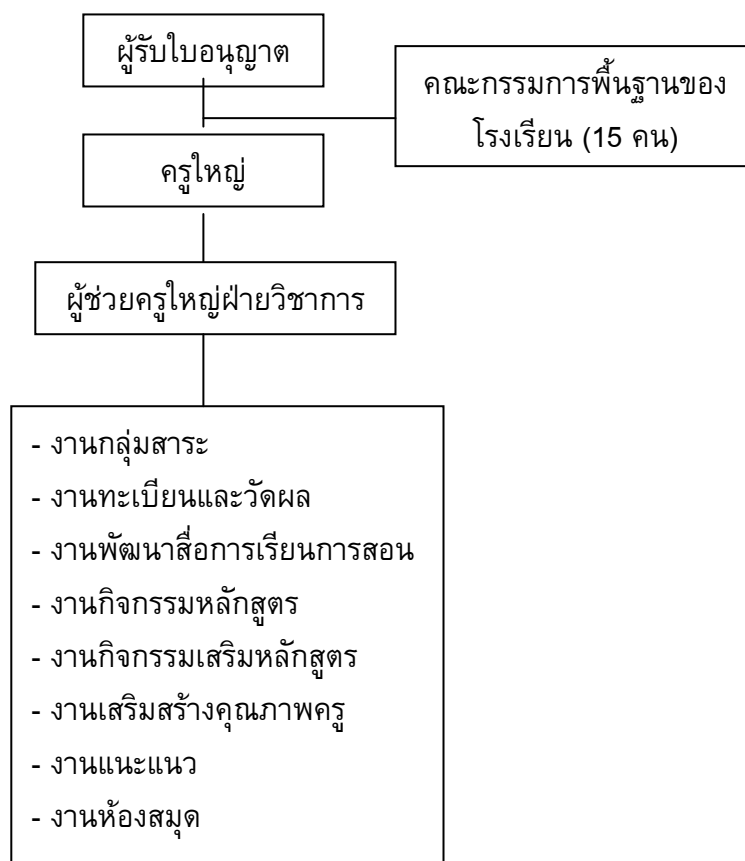
ยุทธศาสตร์และวิธีการสอน โรงเรียนเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเน้นคุณภาพการเรียนรู้ตามมาตรฐานผู้เรียนของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูจะต้องออกแบบการเรียนรู้ตามสภาพจริง ผู้เรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้ เรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง โดยยึดในหลักการที่ว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียน การพัฒนาหลักสูตร สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ ยุทธศาสตร์วิธีการสอนและเทคนิคการจัดกระบวนการเรียนรู้

การบริหารและการจัดการเป็นการนำทรัพยากรและวิธีการมาดำเนินการจัดการอย่างต่อเนื่อง มีโครงสร้างชัดเจน มีระบบ มีมาตรฐาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด โดยมุ่งเน้นคุณภาพผลผลิตขององค์กร ผู้บริหารมีภาวะความเป็นผู้นำให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมอย่างจริงจังทุกด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร การส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพของครูและบุคลากร โดยมุ่งหวังผลการพัฒนาทั้งในระยะสั้นและระยะยาวด้วย การสร้างคุณค่าเกี่ยวกับการเรียนรู้เป็นศูนย์กลางของระบบการศึกษาให้กับผู้เรียน ผู้ปกครอง บุคลากร ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษา ตลอดจนสถานศึกษาและสังคมโดยรวม

โรงเรียนจัดการศึกษาให้สอดคล้องตามความมุ่งหมายและหลักการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยมีจุดเน้นในแต่ละด้านที่จะดำเนินการในปีการศึกษา 2548 ดังนี้

ระดับประถมศึกษาเน้นกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาตนเองและการร่วมกิจกรรมอย่างมีความสุขในการเรียน คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ มีคุณธรรมจริยธรรมและวินัยอันดีงาม

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เน้นกระบวนการเรียนรู้ สามารถค้นพบความสามารถ ความถนัดความสนใจของตนเอง เลือกแนวทางที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคม มีทักษะในการเลือกและตัดสินใจในการประกอบสัมมาชีพ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และคำนึงถึงประโยชน์ของสังคมโดยรวมและมีการบริหารงานวิชาการตามแผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานวิชาการโรงเรียนปรีดิรัฐธรรม ดังภาพประกอบที่ 5

ภาพประกอบ 5 โครงสร้างการบริหารงานวิชาการโรงเรียนปรีดิตรังสรรค์

การบริหารงานวิชาการโรงเรียนสุวรรณรังษฤษฎ์วิทยาลัย

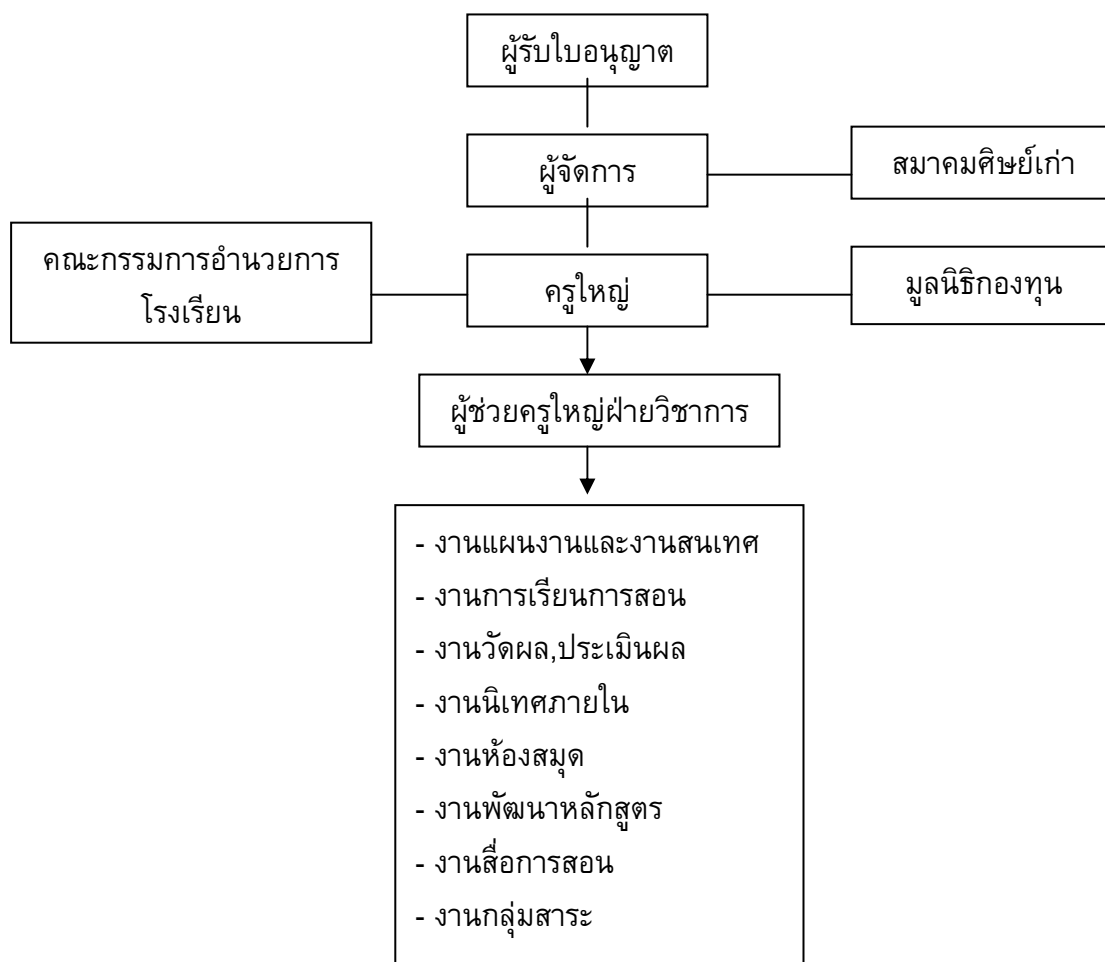
(โรงเรียนสุวรรณรังษฤษฎ์วิทยาลัย. 2550: 32-34) โรงเรียนสุวรรณรังษฤษฎ์วิทยาลัย เป็นโรงเรียนเอกชนการกุศลของวัดขนาดใหญ่ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้บนพื้นฐานของวัฒนธรรม และสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมโลกอย่างเป็นสุข โดยมีจุดเน้น ดังนี้

กำหนดเป้าหมายของผลผลิต/ผลลัพธ์ ของโรงเรียนคุณภาพที่ต้องพัฒนาผู้เรียนและโรงเรียน คือ ผู้เรียน มีคุณภาพ มาตรฐาน มีพัฒนาการทุกด้าน เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข ศึกษาต่อ และประกอบอาชีพได้ โรงเรียนเป็นที่ชื่นชมของชุมชน เป็นแบบอย่างและให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนและโรงเรียนอื่นได้

ดำเนินการไปสู่เป้าหมาย ได้แก่ จัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด มีการบริหารจัดการที่ดีเน้นการมีส่วนร่วม มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มีประสิทธิภาพ เป็นส่วนหนึ่งของระบบบริหารโรงเรียน

จัดการให้มีปัจจัย เพื่อความสำเร็จในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ได้แก่ ปัจจัยหลัก 2 ปัจจัย คือ 1) ทรัพยากรบุคคล ได้แก่ ครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษามีจำนวนเพียงพอ 2) ทรัพยากรวัตถุ เทคโนโลยีและงบประมาณ ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนได้มาตรฐาน หลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น สื่อ/อุปกรณ์เทคโนโลยีทันสมัยแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนหลากหลายและงบประมาณมุ่งผลงาน

โรงเรียนสุวรรณรังษฤษฎ์วิทยาลัยได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในทุกช่วงชั้น ตั้งแต่ช่วงชั้นที่ 1-4 โดยกำหนดแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 และกำหนดให้มีสาระเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับท้องถิ่น ไว้ในสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นอกจากนี้ในสาระอื่น ๆ ยังมีการสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับท้องถิ่นไว้ในหน่วยการเรียนรู้ย่อย ๆ ได้แก่ กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี ศิลปศึกษา วิทยาศาสตร์ และภาษาไทย และมีการบริหารงานวิชาการตามแผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสุวรรณรังษฤษฎ์วิทยาลัย ดังภาพประกอบที่ 6

ภาพประกอบ 6 โครงสร้างการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสุวรรณรังษะวิทยาลั

2. การบริหารงานวิชาการ

2.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ เป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการ เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร ในส่วนของการบริหารงานวิชาการนั้นได้มีนักการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้ให้นิยามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการไว้ ดังนี้

อำภา บุญช่วย (2537: 1) กล่าวว่างานวิชาการเป็นหัวใจของสถาบันการศึกษาทุกระดับ การที่จะดูว่าสถาบันใดมีมาตรฐานก็มักเอาผลงานทางวิชาการเป็นสำคัญ งานวิชาการจะสัมฤทธิ์ผลเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับบทบาทของผู้บริหารว่าจะเอาจริงเอาจังกับการบริหารงานวิชาการเพียงใดและบุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในงานวิชาการมากน้อยแค่ไหนจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารในการเตรียมการเพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาเกิดความพร้อมอย่างทั่วถึงกัน เพื่อให้การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาได้บรรลุวัตถุประสงค์ตามความคิดเห็น

อุทัย บุญประเสริฐ (2540: 14) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการว่างานวิชาการของโรงเรียนที่แท้จริงนั้น มีความหมายและขอบเขตกว้างขวางมากกว่าตัวหลักสูตรและการสอน จะมีหลักสูตรเป็นแกนกลาง โดยเฉพาะในกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนนั้นหลักสูตรจะเป็นตัวกำกับในเนื้อหาความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์และภาวะสุขภาพ

วิจิต บุญเลิศ (2543: 13) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการดำเนินงานของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนการสอนที่มุ่งผลสูงสุดให้ผู้เรียนมีสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

จันทราณี สงวนนาม (2545: 142) ได้ให้ความหมายของการบริหารวิชาการไว้ว่า การบริหารวิชาการหมายถึง การบริหารงานกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

เชาวลิต จงมี (2548: 21) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานการจัดกิจกรรมทุกอย่างเพื่อเป็นการส่งเสริมหรือเพื่อพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนตลอดจนด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของโรงเรียนให้เป็นไปด้วยดีและได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งงานเหล่านี้จะรวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหลาย อาทิเช่น ผู้บริหาร ครู นักเรียน และบุคลากรอื่นๆ เป็นต้น

กมล ภูประเสริฐ (2544: 6) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา หมายถึง การบริหารงานที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวังนั้น ประกอบด้วยงานหลาย ๆ ด้าน ซึ่งได้แก่ งานเกี่ยวกับหลักสูตรซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ประกอบกับแนวคิดในการปฏิรูปการศึกษา สถานศึกษาจะต้องนำ

หลักสูตรแกนกลางมาจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและพัฒนาในส่วนของความเป็นท้องถิ่นให้ปรากฏอยู่ในหลักสูตรของสถานศึกษาด้วย นอกจากนี้งานที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงทางกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความสำคัญ ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ในขณะเดียวกันกระบวนการวัดประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนสถานศึกษาจะต้องใช้วิธีการวัดประเมินผลที่หลากหลายตามสภาพจริงมากยิ่งขึ้น

ประเทือง สังข์นาค (2545: 11) การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การปฏิบัติงานของผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาบุคคลให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพที่สุด นั่นคือ การปรับปรุงการเรียนการสอนของนักเรียนเพื่อให้เป็นคนดีมีคุณภาพต่อไป

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546: 2) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ ถ้ามองในด้านกระบวนการการดำเนินงานแล้ว หมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนตลอดจนการประเมินผลการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน และหากมองการบริหารงานวิชาการในดำเนินงานของสถานศึกษา งานบริหารงานวิชาการ ได้แก่ งานการควบคุมดูแลหลักสูตรการสอน อุปกรณ์การสอน การจัดแบบเรียน คู่มือครู การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกอบรมครู การนิเทศการศึกษา การเผยแพร่งานวิชาการ การวัดผลการศึกษา การศึกษาวิจัย การประเมินมาตรฐานสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพของสถานศึกษา

จากความหมายของการบริหารงานวิชาการดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

2.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายและมาตรฐานคุณภาพการศึกษาดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ผู้บริหารและครูต้องทำความเข้าใจกับความสำคัญของงานวิชาการซึ่งในเรื่องนี้ได้มีนักการศึกษาและนักวิชาการได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

อำภา บุญช่วย (2537: 3) กล่าวว่า ผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียน ควรจัดการบริหารงานวิชาการให้สมดุลเกื้อกูลส่งเสริมซึ่งกันและกัน และที่สำคัญคือไม่เน้นงานด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านหนึ่งหรือหลายด้านจนละเลยงานวิชาการทั้งนี้ เพราะข้อผูกพันของโรงเรียนที่มีต่อสังคมก็คือ จัดการศึกษาให้แก่เด็กมีคุณภาพและประสิทธิภาพ โรงเรียนใดจะมีมาตรฐานดีเพียงใด

คงไม่เน้นเฉพาะด้านบริเวณอาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ เท่านั้น แต่ต้องรวมถึงงานอื่น ๆ โดยเฉพาะงานวิชาการเป็นสำคัญ

อัมภา บุญช่วย (2537: 20) กล่าวว่า “งานวิชาการเป็นหัวใจของสถานศึกษา” ซึ่งเป็นคำกล่าวที่ให้ความสำคัญต่องานวิชาการมาก หน้าที่ของโรงเรียนคือทำให้ความรู้ทางวิชาการแก่นักเรียนเป็นสำคัญ แต่การที่โรงเรียนจะสามารถทำหน้าที่ด้านนี้อย่างสมบูรณ์ต่อเมื่อผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญแก่งานวิชาการและเข้าใจขอบเขตของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเป็นอย่างดี

พิชัย เสงี่ยมจิตต์ (2542: 3) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นการใช้ศาสตร์และศิลป์ที่จะนำทรัพยากรในการบริหารมาประกอบกันตามกระบวนการบริหารในการจัดกิจกรรม การพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

อัญชลี โพธิ์ทอง และสมศักดิ์ คงเที่ยง (2542: 243) กล่าวว่า งานที่ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ต้องดำเนินการในโรงเรียนมีอยู่ 6 งาน งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุด ส่วนงานอื่นๆ เป็นงานที่สนับสนุนให้การดำเนินงานวิชาการสมบูรณ์ยิ่งขึ้น กล่าวคือ โรงเรียนสามารถพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามจุดหมายของหลักสูตรได้

ประเทือง สังข์นาค (2545: 18) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับสถานศึกษาเพราะเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของการศึกษากระบวนการบริหารงานวิชาการจะเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนตั้งแต่การวางแผน การวางแผน การปรับปรุงพัฒนา การจัดดำเนินการสอน การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา และการวัดผลและประเมินผล รวมทั้งการติดตามผลการศึกษาโดยมีบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ฝ่ายวิชาการ หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าแผนกวิชา ครูอาจารย์ผู้สอน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องอื่นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

เมื่องานวิชาการเป็นงานที่สำคัญ ผู้บริหารโรงเรียนต้องใช้เวลาในการบริหารให้มากกว่างานอื่น ๆ จากผลสรุปในการประชุมระดมความคิดของครูปฏิบัติการสอน ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ศึกษาธิการอำเภอ ศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ และผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดได้เสนอแนะไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรใช้เวลาในการบริหารงานวิชาการ เช่น ด้านการวางแผน และโครงการควบคุม กำกับ และนิเทศ เฉลี่ยสัปดาห์ละประมาณ 12-13 ชั่วโมง หรือประมาณร้อยละ 35 ของเวลาทั้งหมด

กล่าวโดยสรุป การบริหารงานวิชาการถือเป็นงานหลักที่มีความสำคัญของโรงเรียน ซึ่งมีขอบเขตงานอย่างกว้างขวาง จำเป็นที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องกระจายอำนาจในการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจน มีการวางแผนในการทำงานอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารต้องทำงานให้เป็นตัวอย่างที่ดีต่อครู อาจารย์และเป็นผู้นำทางวิชาการ ปฏิบัติงานร่วมกันในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพสูงสุด

2.3 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

ความสำเร็จของสถานศึกษาอยู่ที่การบริหารงานวิชาการ ซึ่งงานวิชาการมีขอบข่ายกว้างขวางในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยทั่วไปสถานศึกษาที่จัดการศึกษาไม่ว่าจะด้านอาชีวศึกษาหรือด้านอื่นในแต่ละระดับนั้น ขอบข่ายของงานด้านวิชาการจะครอบคลุม ตั้งแต่การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดบริการการสอน และการจัดการวัดและการประเมินผล รวมทั้งการติดตามผล ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ผู้บริหารและครูต้องเข้าใจกับขอบข่ายของงานวิชาการ ซึ่งในเรื่องนี้ได้มีนักการศึกษาและนักวิชาการได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

อุทัย บุญประเสริฐ (2540: 35) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับขอบข่ายงานวิชาการไว้ว่า สถานศึกษาควรมีการดำเนินการ 6 ประการ คือ

1. การวางแผนงานวิชาการ
2. การบริหารงานวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอน
4. การพัฒนาส่งเสริมทางด้านวิชาการ
5. การวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน
6. การประเมินผลงานวิชาการ

อัญชลี โพธิ์ทอง และสมศักดิ์ คงเที่ยง (2542: 243-244) กล่าวถึง ขอบข่ายของงานวิชาการว่า งานวิชาการซึ่งถือเป็นงานหลักของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน จะต้องเข้าใจขอบข่ายงานเพื่อจะได้บริหารงานให้ครอบคลุมงานต่าง ๆ ได้ สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา งานวิชาการมีขอบข่ายดังต่อไปนี้ 1) งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2) งานการเรียนการสอน 3) งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน 4) งานวัดผลและประเมินผล 5) งานห้องสมุด 6) งานนิเทศการศึกษา 7) งานด้านวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน 8) งานส่งเสริมการสอน 9) งานนิเทศการศึกษา

กมล ภูประเสริฐ (2544: 9-16) กล่าวว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย 1) การบริหารหลักสูตร 2) การบริหารการเรียนการสอน 3) การบริหารการประเมินผลการเรียน 4) การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา 5) การบริหารพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ 6) การบริหารวิจัยและพัฒนา 7) การบริหารโครงการทางวิชาการอื่น ๆ 8) การบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ 9) การบริหารการประเมินผลงานทางวิชาการของสถานศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546: 3-4) กล่าวว่า ขอบข่ายของงานวิชาการประกอบด้วย

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน มีรายละเอียดของงาน ดังนี้

1.1 แผนปฏิบัติงานวิชาการ ได้แก่ การประชุมเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดปฏิทิน การศึกษา ความรับผิดชอบงานตามภาระหน้าที่ การจัดขั้นตอนและเวลาในการทำงาน

1.2 โครงการสอน เป็นการจัตรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาที่ต้องสอนตามหลักสูตร

1.3 บันทึกการสอน เป็นการแสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหาที่จะสอน ในแต่ละคาบเวลาของแต่ละวันหรือสัปดาห์ โดยการวางแผนไว้ล่วงหน้า และยึดโครงการสอน เป็นหลัก

2. การจัดทำเนื้องานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดี และสามารถปฏิบัติได้ จึงต้องมีการจัดเกี่ยวกับการเรียนการสอน ดังนี้

2.1 การจัดตารางสอนเป็นการกำหนดวิชา เวลา ผู้สอน สถานที่ ตลอดจนผู้เรียน ในแต่ละรายวิชา

2.2 การจัดชั้นเรียน เป็นงานที่ฝ่ายวิชาการต้องประสานกับฝ่ายอาคารสถานที่ รวมทั้งการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในห้องเรียน

2.3 การจัดครูเข้าสอน การจัดครูเข้าสอนต้องพิจารณาถึงความพร้อมของ สถานศึกษาและความพร้อมของบุคลากร รวมถึงการเชิญวิทยากรภายนอกมาช่วยสอน

2.4 การจัดแบบเรียน โดยปรกติสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จะใช้แบบเรียนที่กระทรวงกำหนด นอกจากนั้น ครูอาจใช้หนังสืออื่นเป็นหนังสือประกอบ หรือจากเอกสารที่ครูเตรียมเอง

2.5 การปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาครูผู้สอนให้ก้าวหน้าวิทยาการ เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ความก้าวหน้าของสังคม ธุรกิจ อุตสาหกรรม

2.6 การฝึกงาน จุดมุ่งหมายของการฝึกงาน เป็นการให้นักเรียนนักศึกษา รู้จัก นำเอาทฤษฎีมาประยุกต์ใช้กับชีวิตจริง ทั้งยังมุ่งให้ผู้เรียนได้เห็นปัญหาที่แท้จริงในสาขาวิชา และอาชีพนั้น เพื่อให้โอกาสผู้เรียนได้เตรียมตัวที่จะออกไปเผชิญกับชีวิตจริงต่อไป

3. การจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และการส่งเสริมการจัดหลักสูตร และโปรแกรมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ได้แก่

3.1 การจัดสื่อการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่เอื้อต่อการศึกษานักเรียนนักศึกษา เน้นเครื่องมือและกิจกรรมให้ครูได้เลือกใช้ในการสอน

3.2 การจัดห้องสมุด เป็นที่รวมหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ และวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นแหล่งวิทยาการ ให้นักเรียนนักศึกษาได้ศึกษาและค้นคว้าเพิ่มเติม

3.3 การนิเทศการสอน เป็นการช่วยเหลือแนะแนวครูให้เกิดการปรับปรุงแก้ไข ปัญหาการเรียนการสอน

4. การวัดและประเมินผล กระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในด้านการตรวจสอบและ วิเคราะห์ผลการเรียน

จากการศึกษาขอบข่ายการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดทฤษฎีของนักวิชาการ ทั้งต่างประเทศและในประเทศ สรุปได้ว่า ขอบข่ายการปฏิบัติงานวิชาการประกอบด้วยขอบข่าย ที่สำคัญที่โรงเรียนจะต้องปฏิบัติมีขอบข่ายกว้างขวาง ครอบคลุมกิจกรรมทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับ กิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน คือ 1) การปฏิบัติงานด้านหลักสูตรการนำหลักสูตรไปใช้ 2) การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน 3) การปฏิบัติงานด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อ การเรียนการสอน 4) การปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมการสอน 5) การปฏิบัติงานด้านวัดผล ประเมินผล 6) การปฏิบัติงานด้านห้องสมุด 7) การปฏิบัติงานด้านนิเทศการศึกษา 8) การปฏิบัติงานด้านการวางแผน และการกำหนดวิธีการ 9) การปฏิบัติงานด้านประชุมอบรม ทางวิชาการ

2.4 หลักการและกระบวนการการบริหารงานวิชาการ

เนื่องจากงานด้านวิชาการมีงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมากมาย การบริหารงานแต่ละอย่าง จึงมีเทคนิคและหลักการที่แตกต่างกันไป ในรายละเอียดของงาน แต่หลักการที่สำคัญร่วมกัน ที่ควร นำไปปฏิบัติในการบริหารงานวิชาการ มีนักวิชาการได้กล่าวถึงหลักการและกระบวนการบริหารงาน วิชาการไว้ดังต่อไปนี้

ฟรานซิส (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535: 21; อ้างอิงจาก Francis. 1978: 1192) ให้หลักการบริหารงานวิชาการไว้ 2 ประการ คือ

1. หลักแห่งประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การได้มีผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่ม การลงทุน นั่นคือนักเรียนนักศึกษา สามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตรโดยไม่ลาออก กลางคัน เรียนเกินเวลา และช้ากว่ากำหนด

2. หลักแห่งประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ผลผลิตได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ นั่นคือ นักเรียนนักศึกษามีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถ ทักษะและ เจตคติที่ดี

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546: 9) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารศึกษาไว้ว่า ผู้บริหาร สถานศึกษาควรจะได้คำนึงถึงหลักการบริหารดังนี้

1. มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาที่ชัดเจน ผู้บริหารต้องเข้าใจถึง เป้าหมายของสถานศึกษาว่าเป็นไปในทิศทางใด จึงจะจัดงาน จัดคน จัดเงิน จัดวัสดุอุปกรณ์ได้ เหมาะสม

2. ต้องมีเทคนิควิธีการในการบริหารงาน การบริหารทุกประเภทย่อมต้องมีเทคนิค วิธีการ ขั้นตอน และกระบวนการ งานที่ควรจะมีระบบ มีความรอบคอบ จึงจะทำให้งานดำเนินไป ด้วยดี

3. มีการประเมินผล เมื่อได้ดำเนินกิจการใด ควรจะได้มีการประเมินผลและ ติดตามผล เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงงานได้ดีขึ้น การทำงานที่ขาดการประเมินผล จะไม่ช่วยในการพัฒนาสถานศึกษา

จากหลักการบริหารงานที่นักวิชาการได้กล่าวถึงพอสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องคำนึงถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ต้องมีเทคนิควิธีการในการบริหารงาน และที่สำคัญต้องมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

นอกจากนี้ในการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้แสดงความคิดเห็น หรือริเริ่มสิ่งใหม่ ควรได้กระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปให้ทุกคนถึงแม้ผู้บริหารจะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถทำงานโดยลำพังได้ ดังนั้นจึงควรให้ผู้ร่วมงานมีอิสระทางความคิดและการเรียนการสอน ซึ่งเรียกว่าเสรีภาพทางวิชาการ ผู้บริหารควรกระทำอย่างยิ่งในการให้เสรีภาพทางวิชาการแก่ผู้ร่วมงาน โดยเฉพาะอาจารย์สอน

สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการเป็นขั้นตอนในการบริหารงาน ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การนำไปใช้ และการประเมินผลการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่จะต้องทำงานอย่างเป็นระบบ มีความต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน

3. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร

การบริหารสถานศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จในการปฏิบัติงานของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ให้บรรลุตามเป้าหมายนั้น ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะที่แสดงถึงความรู้ความสามารถด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งวีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ และเฉลิมรัตน์ หาดุกกล้า (2546: 22) กล่าวว่าผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีคุณลักษณะสำคัญอย่างหนึ่งซึ่งเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็นได้ในการบริหารงานวิชาการที่สำคัญ คือ การเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งก่อให้เกิดประสิทธิผลต่อตัวผู้เรียนและโรงเรียน และเป็นหน้าที่หลักของผู้บริหารงานวิชาการใน 4 งาน ได้แก่ งานบริหารหลักสูตร งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน งานนิเทศการสอน และงานวัดและประเมินผลการเรียน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

3.1งานบริหารหลักสูตร

หลักสูตรสถานศึกษา เป็นหลักสูตรที่มีหุ้นส่วนการทำงานร่วมกันของบุคคลภายในสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชน ที่มีการวางแผนและออกแบบหลักสูตรที่ครอบคลุมภาระงานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกด้านของสถานศึกษา การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน จึงเป็นเป้าหมายของคุณภาพการศึกษาอันเป็นแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับภูมิสังคม คือ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของชุมชน ซึ่งเป็นมวลประสบการณ์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ซึ่งหลักสูตรสถานศึกษาประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 4) จุดหมาย 5) โครงสร้าง 6) คำอธิบายรายวิชา 7) หน่วยการเรียนรู้ 8) กิจกรรมพัฒนาหลักสูตร 9) ระเบียบการวัดและประเมินผล 10) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

ความหมายของหลักสูตร

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 บัญญัติศัพท์คำว่า หลักสูตร ไว้ดังนี้ หลักสูตร เป็นนาม หมายถึง ประมวลวิชาและกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในการศึกษา เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544: 25) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นระบบในการจัดการศึกษา โดยมีปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ ครู นักเรียน วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ กระบวนการ (Process) ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลผลิต (Output) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสำเร็จทางการศึกษา

รุจิร ภูสาระ (2545: 2) อธิบายว่า หลักสูตร คือประสบการณ์ทั้งหมดที่ผู้เรียนได้รับ ภายใต้การดำเนินการที่โรงเรียนจัดให้

อุทุมพร จามรมาน (2545: 7-8) กล่าวว่า หลักสูตรคือสิ่งที่ผู้เรียนพึงได้รับ และได้เรียนรู้จากการจัดมวลประสบการณ์และแผนการเรียนการสอนที่จัดให้แก่ผู้เรียน มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บรรลุผลก่อให้เกิดการเรียนรู้และการพัฒนา ฝึกอบรมผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ พัฒนาความสามารถในการดำรงชีวิตเพื่อเป็นผู้ใหญ่ที่ดีและมีคุณภาพในอนาคต

กรมวิชาการ (2545: 5) ได้อธิบายหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึงแผน หรือแนวทาง หรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตน รวมถึงลำดับขั้นของมวลประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสมซึ่งช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเองมีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคม และโลกอย่างมีความสุข

โดยสรุป หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง หลักสูตรที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นตามสาระสำคัญของหลักสูตรแกนกลาง สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น และศักยภาพของผู้เรียน เพื่อพัฒนา ศักยภาพของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ตามธรรมชาติ ตามความถนัด และความสนใจ เพื่อให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข

ความสำคัญของการบริหารหลักสูตร

หลักสูตรเป็นหลักและหัวใจของการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของการศึกษา ความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตรและการเรียนการสอน จะทำให้การจัดการศึกษาดำเนินไปด้วยดีทั้งแก่ตัวผู้เรียนเอง และช่วยให้ครูได้มีทิศทางและสิ่งที่กำหนดในการสอน ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงบทบาทผู้บริหารงานวิชาการในด้านการบริหารหลักสูตรไว้ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546: 42-49) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา ประกอบด้วยงานหลายอย่าง สิ่งสำคัญของงานด้านวิชาการ คือ งานบริหารหลักสูตร เป็นตัวกำกับงานของวิชาการ แม้ว่าหลักสูตรปัจจุบันจะใช้หลักสูตรระดับชาติที่เป็นแบบเดียวกันก็ตาม แต่ความสามารถในการนำหลักสูตรไปใช้ในแต่ละสถานศึกษา จะแตกต่างกันไป

การจัดโปรแกรมการศึกษาของแต่ละสถานศึกษา ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างในสถานศึกษานั้น เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ แม้กระทั่งผู้เรียนก็มีส่วนที่จะทำให้การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมการศึกษา

กระบวนการการบริหารหลักสูตรได้นำกระบวนการการบริหารงานมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้การทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ กระบวนการการบริหารงานมีประโยชน์ต่อการทำงาน ดังนี้ (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2550: 426)

1. ช่วยให้การบริหารหลักสูตรสะดวกรวดเร็วขึ้น เพราะมองเห็นงาน ปัญหาของความซ้ำซ้อน และสามารถมอบหมายงานได้ถูกต้อง
2. ช่วยให้ผู้บริหารสามารถนำเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ในการปรับปรุงการทำงาน ให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของงาน
3. ช่วยให้สถานศึกษาได้ขยายเติบโตและก้าวหน้า มองเห็นปัญหา ทำให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ได้ตามที่วางไว้
4. ช่วยส่งเสริมตัวบุคคลในการทำงาน การจัดหน่วยงาน การบริหารงานได้เหมาะสมกับบุคคล เพื่อให้บุคคลปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ
5. ช่วยให้ผู้บริหารได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ กระตุ้นให้บุคคลในองค์กรทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและมีความคิดริเริ่ม
6. ช่วยในการจัดหมวดหมู่ของงาน ให้เป็นไปตามความเหมาะสมและรวดเร็ว
7. ช่วยให้มีการประเมินผลและติดตามผลการปฏิบัติงาน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดแนวทางเกี่ยวกับหลักสูตร ไว้ในมาตรา 27 ระบุว่า ให้คณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรแกนกลาง ดังนั้น โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางกำกับ ควบคุม และวางแผนการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ โดยสาระสำคัญตามหลักสูตรแกนกลาง สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และต้องจัดทำรายละเอียดเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 13) สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2542: 7) ได้กำหนดเกณฑ์คุณภาพด้านหลักสูตร ไว้ในปัจจัยที่ 2 เกณฑ์ (1) ศึกษาและพัฒนาหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่น ทันสมัย และสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ท้องถิ่น และผู้เรียน ภารกิจของผู้บริหารที่สำคัญอีกด้านหนึ่ง คือ การบริหารหลักสูตรผู้บริหารมีบทบาทหน้าที่ในการเป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตร โดยร่วมวิสัยทัศน์และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ตลอดจนสาระของหลักสูตรทุกช่วงชั้นสร้างความร่วมมือและประสานกับบุคลากรทุกฝ่าย ในการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา จัดให้มีข้อมูลสารสนเทศ และมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรของสถานศึกษา สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ สนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายของสถานศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถในการจัดทำ

หลักสูตรของสถานศึกษา ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ พัฒนาและส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ นิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรโดยจัดให้มีระบบนิเทศภายในอย่างมีระบบ กำกับ ติดตาม ให้มีการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และนำผลจากการประเมินไปใช้ในการพัฒนาและส่งผลต่อผู้เรียนกำกับ ติดตาม ให้มีการประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อนำผลจากการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาสาระของหลักสูตรของสถานศึกษา ให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น

(บรรพต สุวรรณประเสริฐ. 2544: 48)

สุภานันท์ แก้วประไพ (2544: 24) กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในส่วนของหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ดังต่อไปนี้

1. จัดหาหลักสูตรและเอกสารไว้ใช้ให้เพียงพอสำหรับการปฏิบัติงานของครู
2. แนะนำครูผู้ร่วมงานในโครงการด้านการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน ให้เข้าใจ

หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง และสิ่งสำคัญของหลักสูตรที่กำลังใช้อยู่

3. ให้มีการชี้แจง แนะนำ ทบทวนหลักสูตรและเอกสารหลักสูตรแก่ครูก่อนทำการสอน
4. ให้มีการสนทนา อภิปราย ประชุมหรือฟังการอภิปราย หรือการสนทนาเรื่อง

หลักสูตรร่วมกับผู้รู้หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น

5. จัดให้มีการผลิต จัดทำหลักสูตร เอกสารหลักสูตร คู่มือการใช้หลักสูตรให้ครูอย่างเพียงพอครบถ้วน และดูแลให้พร้อมที่จะใช้อยู่ตลอดเวลา

6. ชี้แจงเรื่องหลักสูตรการสอน แผนการสอน และนโยบายด้านการเรียนการสอน ตลอดจนสิ่งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องหลักสูตร และการสอนตามแนวทางของโรงเรียนแก่ครูที่ย้ายมาใหม่หรือบรรจุใหม่ให้เข้าใจและรับผิดชอบด้วยวิธีที่เป็นแบบแผนที่แน่นอน

7. จะให้มีการกรรมการตรวจสอบการใช้หลักสูตรประกอบการเรียนการสอนในโรงเรียน ตั้งแต่ขั้นการเตรียมการสอนเป็นต้นไป จนถึงการผลิตและประเมินผล

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุด ในการบริหารงานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษา ซึ่งมีแนวทางปฏิบัติงานตามภารกิจของสถานศึกษา ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2544: 37-38)

1. จัดให้มีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และเอกสารประกอบหลักสูตร เช่น แนวการสอน กำหนดการสอน คู่มือครู ให้เพียงพอและครบทุกระดับชั้นเรียน
2. พัฒนาตนเองและครูผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรอยู่เสมอโดยเข้าร่วมประชุม สัมมนา อบรม ฟังการอภิปราย หรือสนทนาร่วมกับผู้มีความรู้ด้านหลักสูตรหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง
3. ผู้บริหารและครูควรทำความเข้าใจหลักสูตรให้ชัดเจน ตั้งแต่หลักการ จุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาสาระ ตลอดจนถึงการวัดผลและประเมินผล โดยอาจตั้งเป็นคณะทำงาน ทำการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรซึ่งควรประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นประธาน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์และครูผู้สอน แล้วเผยแพร่

ให้ทุกคนทราบ

4. วางแผนการนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษา โดยการจัดประชุมผู้เกี่ยวข้องและครูผู้สอนเพื่อชี้แจง แนะนำ ทบทวนหลักสูตร ก่อนเปิดภาคเรียนหรือก่อนลงมือสอน

5. นิเทศติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้โดยพิจารณาจากรายงานต่าง ๆ เช่น บันทึกการสังเกตการสอน แผนการสอน คุณภาพและความรู้ความสามารถของนักเรียน

6. ดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการใช้หลักสูตร โดยการวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุทั้งในส่วนของผู้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียนและในส่วนของผู้เกี่ยวข้อง

7. สำหรับสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา หรือระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ให้ดำเนินการศึกษาหลักสูตรและการนำไปใช้ในชั้นมัธยมศึกษา และศึกษาแนวทางการจัดประสบการณ์เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กก่อนเกณฑ์เข้าเรียนในระดับประถมศึกษา

กมล ภูประเสริฐ. (2544: 9-10) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษาควรดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางระดับประเทศ ที่ได้กำหนดเกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้โดยจัดเป็นกลุ่ม ๆ ไว้ การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางนี้มีประโยชน์ต่อสถานศึกษาตรงที่ช่วยให้บุคลากรของสถานศึกษาได้ศึกษาหลักสูตรแกนกลางโดยละเอียด เพื่อการจัดทำมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้รายปี และรายภาคเรียนต่อไป นอกจากนี้จะช่วยให้เกิดแนวคิดที่สถานศึกษาจะมีแนวในการจัดทำมาตรฐานการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับชุมชนและท้องถิ่นของตนในส่วนใดบ้าง

2. การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม ทรัพยากร สภาพการดำรงชีวิตและปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและท้องถิ่นโดยตรง แต่เนื่องจากมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางจะเขียนไว้ครอบคลุมค่อนข้างมาก ถ้าสถานศึกษาเห็นว่ามาตรฐานการเรียนรู้มีอยู่แล้ว ก็อาจกำหนดเฉพาะสาระการเรียนรู้เฉพาะท้องถิ่นที่จำแนกตามช่วงชั้น

3. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นการนำผลงานในข้อ 1 และข้อ 2 มาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้รายปี กำหนดเวลาเรียนให้เหมาะสม สำหรับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ส่วนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จะต้องกำหนด มาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้เป็นรายภาคและกำหนดหน่วยกิตให้เหมาะสม

4. การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ โดยเฉพาะในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต้องนำเอกสารสาระการเรียนรู้ตามข้อ 3 ที่เกี่ยวข้องกันมาบูรณาการเป็นหน่วยการเรียนรู้ย่อย ๆ เพื่อสะดวกแก่การเรียนการสอนที่สัมพันธ์กัน แต่ละหน่วยการเรียนรู้จะประกอบด้วยมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้และเวลาเรียน ซึ่งเมื่อรวมทุกหน่วยเข้าด้วยกันจะ

สมบูรณ์ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้เป็นรายภาคหรือรายปี แต่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ต้องทำเป็นรายวิชา นอกจากนี้ยังต้องดำเนินงานอื่น ๆ ตามที่กำหนดด้วย

ผู้บริหารนอกจากจะมีหน้าที่ในการบริการด้านวิชาการแล้ว ยังต้องเป็นผู้ให้บริการการนำหลักสูตรไปใช้ (รุจิร ภูสาระ. 2545: 198) ซึ่งได้แก่

1. การบริการจัดการห้องสมุด ให้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าที่สำคัญที่สุดในโรงเรียน โดยจัดหาเอกสารอ้างอิง การใช้วิธีการสืบค้นที่ทันสมัย ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการอ่าน เพื่อเชิญชวนให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน รู้จักค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง
2. จัดหาแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ภายนอกสถานศึกษา เช่น จัดหาสื่อธรรมชาติแทนการใช้สื่ออุปกรณ์ราคาแพง รวมทั้งจัดหาภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยจัดเป็นทำเนียบเพื่อช่วยให้ครูได้มีโอกาสใช้บุคลากรเหล่านี้เสริมสร้างความรู้ในสภาพจริงของท้องถิ่น
3. จัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนให้สวยงาม สะอาด น่าอยู่ ปลอดภัยและปราศจากอบายมุข
4. จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองเป็นประจำ เพื่อรับฟังความคิดเห็นผลการใช้หลักสูตร คือ พฤติกรรมและการปฏิบัติของนักเรียนที่เปลี่ยนแปลงไปจากการใช้หลักสูตร
5. จัดให้มีอาคารสถานที่ ห้องเรียนเฉพาะเท่าที่จะมีโอกาสจัดได้ เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่ยืดหยุ่นเป็นสำคัญ
6. จัดทำและจัดหาสื่อ/อุปกรณ์การเรียนการสอนให้เหมาะสมตามที่หลักสูตรกำหนด
7. จัดสรรงบประมาณ โดยคำนึงถึงการใช้หลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าอาคารสถานที่
8. จัดโครงการในการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนตั้งแต่ครู นักเรียน เจ้าหน้าที่ นักการภารโรง ให้เข้าใจการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา

กรมวิชาการ (2546: 99) ได้สรุปถึงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในการนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด คือ

1. ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาและวิสัยทัศน์การจัดการศึกษา
2. ทำหน้าที่วางแผนการกำหนดหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ การจัดกิจกรรม การเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้
3. ประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อนำผลมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น

สรุปได้ว่า การบริหารหลักสูตร เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยมีการเตรียมการเกี่ยวกับหลักสูตร ซึ่งหลักสูตรสถานศึกษาถือเป็นหัวใจสำคัญสำหรับการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต้องใช้ความร่วมมือร่วมใจของบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนตัวผู้เรียน ส่วนการใช้หลักสูตรสถานศึกษาก็คงต้องมีระบบการควบคุมคุณภาพ

ในด้านการจัดการเรียนรู้และกระบวนการวัดและประเมินผลผู้เรียน ให้เป็นไปตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนดไว้ สุดท้ายคือการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นระบบครบวงจรและนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

3.2 งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรสถานศึกษาต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกาย และสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การจัดการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้น ควรใช้รูปแบบ/วิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การปฏิบัติจริง และการเรียนรู้แบบบูรณาการ ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้คุณธรรม ทั้งนี้ ต้องนำกระบวนการจัดการ กระบวนการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม กระบวนการคิด และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปสอดแทรกในการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เนื้อหาและการบูรณาการ ข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวม ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (กรมวิชาการ. 2545: 34)

การจัดการเรียนรู้เป็นภารกิจหลักของผู้บริหาร ดังนั้นผู้บริหารส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดโปรแกรมการศึกษา โดยมุ่งที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นหลักให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน ซึ่งตรงตามจุดมุ่งหมายการศึกษาที่ต้องเน้นไปที่ตัวเด็กซึ่งเป็นผลผลิตของโรงเรียน และจะส่งผลต่อความเชื่อมั่นและศรัทธาของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้ามาเรียน หากโรงเรียนมีงานวิชาการก้าวหน้าโรงเรียนก็จะมีชื่อเสียงเป็นที่นิยมและเป็นที่ยอมรับ ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้แนวคิดเรื่องการจัดการเรียนการสอนดังนี้

ไพบุลย์ แจ่มพงษ์ (2541: 38) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนว่า ต้องให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียน ร่วมประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง บทเรียนต้องท้าทายปัญหาคำถามต่าง ๆ ต้องพัฒนาทักษะความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ให้โอกาสผู้เรียนได้แสดงออกอย่างอิสระ ใช้แหล่งความรู้ที่เหมาะสม และใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายเป็นเครื่องมือการเรียนรู้

บุญเรือน ศรีเหรียญ (2542: 103) ได้สรุปแนวคิดของนักการศึกษาต่างประเทศหลายท่านเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่มีคุณภาพว่า การเรียนการสอนต้องทำให้นักเรียนเกิดความสนใจเป็นประการแรก โดยครูผู้สอนต้องนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่ได้รับการรวบรวมอย่างเป็นระบบ จัดทำบันทึกการเปลี่ยนแปลงเรื่องที่ทันสมัย ใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่ายและมีความชัดเจน มีการนำเสนอตัวอย่างและภาพที่มีสีสันประกอบ มีการทบทวนกฎเกณฑ์ที่สำคัญเสมอ ๆ เนื้อหาของบทเรียนจะต้องง่ายต่อการทำความเข้าใจ มีความสัมพันธ์กับความรู้เดิมของนักเรียน และสามารถหาสื่อประกอบการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาของบทเรียนได้ง่าย

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542: 4) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จัก

เรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถ และความต้องการของตนเอง และได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543: 20-21) ได้อธิบายถึง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด หมายถึง การกำหนดจุดหมาย สาระ กิจกรรมแหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียน และการวัดประเมินผล ที่มุ่งพัฒนาคน และชีวิต ให้เกิดประสบการณ์ การเรียนรู้ เติบโตตามความสามารถ สอดคล้องกับความสามารถ ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน

กรมวิชาการ (2543: 5) ได้ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เอาชีวิตจริง และเงื่อนไขการรับรู้ของผู้เรียนเป็นตัวตั้ง ผู้เรียนมีอิสรภาพ ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพของความเป็นมนุษย์ ได้รับการพัฒนาแบบองค์รวม มีวิจรรณญาณ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตในลักษณะเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

การเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดในกระบวนการใช้หลักสูตร เพราะเป็นกิจกรรมที่ใกล้ชิดกับเด็กและเด็กได้ปฏิบัติมากที่สุด การเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่ครูและเด็กทำร่วมกัน ถ้าจะแยกออกเป็น 2 ส่วน ก็เป็นการเรียนคือ กิจกรรมที่เด็กทำและการสอนคือ กิจกรรมที่ครูทำ แต่ในทางปฏิบัติแล้วทั้งสองอย่างนี้ทำไปพร้อมๆ กัน จึงเรียกรวมกันว่าการเรียนการสอน ในการบริหารงานด้านการเรียนการสอน ผู้บริหารควรยึดหลักการการจัดการเรียนการสอนตามแนวของหลักสูตร กล่าวคือครูและนักเรียนร่วมกันดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยมีเด็กเป็นศูนย์กลางของความสนใจ นั่นคือเป็นกิจกรรมของเด็กโดยเด็กและเพื่อเด็ก ครูเป็นผู้ดำเนินการให้กิจกรรมเป็นไปในแนวทางตามที่แผนการสอนและคู่มือเสนอแนะไว้ เด็กเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการสอนโดยวิธีใด ๆ ก็ตามครูเป็นเพียงผู้ควบคุมดูแลและแนะนำเพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนตามแนวทางของหลักสูตรประถมศึกษา มีหลักการและวิธีการเป็นแนวทางปฏิบัติ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541: 114-115) ดังนี้

1. กระบวนการเรียนมีความสำคัญเท่ากับเนื้อหา
2. นักเรียนเป็นผู้แสดง ครูเป็นผู้กำกับการแสดง
3. นักเรียนค้นหาความรู้ สรุป และตัดสินใจด้วยตนเอง
4. ปฏิบัติควบคู่ไปกับทฤษฎี
5. ใช้วิธีการหลายอย่าง
6. เน้นกระบวนการกลุ่ม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2542ก: 7) ได้กำหนดเกณฑ์คุณภาพด้านการจัดการเรียนการสอน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ มีตัวบ่งชี้คุณภาพ ดังนี้ 1) มีการวิเคราะห์สภาพผู้เรียนเป็นรายบุคคล และรายกลุ่ม 2) ใช้เทคนิคการสอนอย่างหลากหลายเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 3) ใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ และเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม 4) มีการนิเทศการสอนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ดังนั้น การจัด

การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนจึงต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างเป็นระบบ

การเรียนการสอน เป็นการดำเนินการหรือการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดการเรียนการสอนจะมีประสิทธิภาพ ผู้สอนจะต้องจัดทำแผนการสอนเป็นอย่างดีและดำเนินการสอนตามแผนการสอนที่เตรียมไว้ (สุมาลี จันทรชลอ. 2542: 11)

การจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างได้ผล มีหลักการดังนี้ 1) การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ควรเป็นไปอย่างมีชีวิตชีวา ผู้เรียนจึงควรมีบทบาทรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน 2) การเรียนรู้เกิดขึ้นได้จากแหล่งต่าง ๆ กัน มิใช่จากแหล่งใดแหล่งหนึ่งเพียงอย่างเดียว ประสบการณ์ความรู้สึกรักนึกคิดของแต่ละบุคคลถือว่าเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญ 3) การเรียนรู้ที่ดีจะต้องเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการสร้างความรู้ความเข้าใจด้วยตนเอง จึงจะช่วยให้ผู้เรียนจดจำและสามารถใช้การเรียนรู้ให้เป็นประโยชน์ การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นการค้นพบด้วยตนเอง มีส่วนช่วยให้เกิดความเข้าใจลึกซึ้งและจดจำได้ดี 4) การเรียนรู้กระบวนการมีความสำคัญหากผู้เรียนเข้าใจ และมีทักษะในเรื่องกระบวนการเรียนรู้แล้วจะสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และคำตอบต่าง ๆ ที่ตนต้องการ 5) การเรียนรู้ที่มีความหมายแก่ผู้เรียนคือ การเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน (วัฒนาพร ระงับทุกข์. 2542: 7)

มารศรี สุธานี (2540: 50-51) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียนที่จะเป็นผู้นำทางวิชาการได้ ควรมีพฤติกรรมที่แสดงความสามารถในการจัดการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางวิชาการของโรงเรียน
2. เน้นความสำคัญของการเรียนการสอน
3. ส่งเสริมให้มีการนิเทศครูเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน
4. จัดให้ครูได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงวิชาการ
5. จัดหาทรัพยากรเพื่อใช้ในการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ
6. ติดตามก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
7. ประสานงานกับคณะครูเกี่ยวกับโครงการทางวิชาการ
8. ประเมินผลโครงการทางวิชาการของโรงเรียน

ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (2542: 130) ได้อธิบายถึง หลักการสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีดังนี้ 1) กิจกรรมการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้ค้นพบหรือสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง 2) กิจกรรมการสอนที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมและเกิดการเรียนรู้ขึ้น 3) เนื้อหาที่สอน เรื่องที่สอน กิจกรรมที่จัด เป็นสิ่งที่อยู่ในความสนใจของ

ผู้เรียน สอดคล้องกับความต้องการเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน 4) กิจกรรมที่จัดมีความสำคัญมีประโยชน์ต่อผู้เรียน เรียนแล้วนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ 5) กิจกรรมการเรียนการสอนนั้นเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พูดคุย แลกเปลี่ยนแบ่งงานกันทำ

เกษม วัฒนชัย (2545: 14-15) อธิบายถึงหลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีดังนี้ 1) บุคคลที่จะเรียนรู้สามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น เนื่องจากสามารถเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้หรือประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ก่อนแล้ว 2) บุคคลจะเรียนรู้ได้เฉพาะในสิ่งที่เขาสนใจเขาต้องการ 3) พัฒนาแนวคิดไปพร้อมๆ กับกระบวนการเรียนรู้ 4) การเรียนรู้ที่สำคัญที่สุด คือ การเรียนรู้ในวิธีการ และการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

นวลจิตต์ ชาวศิริพิงษ์ และคณะ (2545: 23) กล่าวว่าหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูต้องคำนึงถึงประเด็นต่างๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้ 1) ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน 2) เน้นความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก 3) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน 4) การจัดกิจกรรมให้น่าสนใจ 5) ความเมตตากรุณาต่อผู้เรียน 6) การทำให้ผู้เรียนอยากรู้ 7) การตระหนักถึงเวลาที่เหมาะสม 8) การสร้างบรรยากาศที่เหมาะสม 9) สนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้ 10) มีจุดมุ่งหมายของการสอน 11) ความเข้าใจผู้เรียน 12) ภูมิหลังของผู้เรียน 13) ใช้วิธีสอนที่หลากหลาย 14) มีการเคลื่อนไหวตลอดเวลาผ่านกิจกรรม 15) สอนสิ่งที่ใกล้ตัวมากที่สุด 16) วางแผนการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้พัฒนาตนเองได้ ผู้เรียนแต่ละคนมีธรรมชาติที่แตกต่างกันทั้งในด้านวัย วุฒิภาวะ ความถนัด ความสนใจ และวิธีการเรียนรู้ รวมทั้งการดำเนินชีวิตและอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันซึ่งจะมีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนั้นการจัดการเรียนรู้จึงต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพและเรียนรู้อย่างมีความสุข ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุผลตามจุดหมายและได้มาตรฐานตามที่หลักสูตรกำหนดนั้น สถานศึกษาและครูสอนควรจัดการเรียนรู้ตามแนวทางต่อไปนี้ (กรมวิชาการ. 2544: 17-18)

1. ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง มีประสบการณ์ตรงสัมพันธ์และเชื่อมโยงกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. ให้ผู้เรียนค้นพบด้วยตนเอง ค้นคว้า แสวงหาความรู้อย่างอิสระ
3. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความถนัด ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน
4. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกใช้วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับตนเอง
5. ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็นทำเป็น มีทักษะกระบวนการคิด การจัดการ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข
6. ใช้สื่อที่หลากหลาย รวมทั้งภูมิปัญญาไทยมาประยุกต์ใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้

7. จัดกิจกรรมและเนื้อหาที่ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างสมดุลในลักษณะของ บูรณาการ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้แบบองค์รวมและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

หลักการในการจัดการเรียนรู้เป็นเรื่องที่คุณสอนจะต้องศึกษาวิเคราะห์ให้เข้าใจสาระสำคัญเลือกวิธีที่เหมาะสมและลงมือปฏิบัติให้เกิดผลกับผู้เรียนอย่างจริงจัง การจัดการเรียนรู้จะต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2545: 122-123) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านความรู้ ผู้สอนจะต้องวิเคราะห์ภารกิจในการสอนว่าจะจัดการเรียนรู้อย่างไร ผู้เรียนจึงจะเข้าใจความหมายของสิ่งที่เรียนและโครงสร้างของความรู้ ประกอบด้วยข้อมูล ข้อเท็จจริง หลักการกฎเกณฑ์ไปจนถึงทฤษฎี อย่างมีลำดับขั้นตอนซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีหลักในการเรียนรู้ อย่างไรก็ตามสถานศึกษาจะต้องกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้และผลการเรียนรู้ ตลอดจนสาระให้สอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตร เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาศักยภาพให้เป็นไปตามเป้าหมายด้วย

2. ด้านคุณธรรม การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์โดยครูให้ความรักความเมตตาต่อศิษย์จะทำให้ผู้เรียนเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง เกิดพลังในการเรียนรู้ กล้าคิด กล้าทำ ในสิ่งที่ถูกต้องเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น

3. ด้านกระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้ที่จะนำไปสู่การเน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด ควรเป็น การเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการมากกว่าเนื้อหา กระบวนการเรียนรู้ที่นำมาใช้จะประกอบด้วย กระบวนการเรียนรู้ทั่วไปที่ใช้ได้กับหลายๆ วิชา เช่น กระบวนการกลุ่ม กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นต้น นอกจากนี้ในการเรียนรู้แต่ละวิชา กิจกรรมจะต้องเน้นให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติตาม กระบวนการเรียนรู้เฉพาะวิชา เช่น วิชาวิทยาศาสตร์จะใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

4. การบูรณาการตามความเหมาะสม เนื่องจากการเรียนรู้สามารถเกิดได้ในทุกที่และทุกโอกาส ทั้งการเรียนรู้ในห้องเรียน ในสภาพแวดล้อมและในธรรมชาติผู้เรียนจำเป็นต้องใช้ปัญญาเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และบูรณาการเชื่อมโยงไปสู่ชีวิตจริง

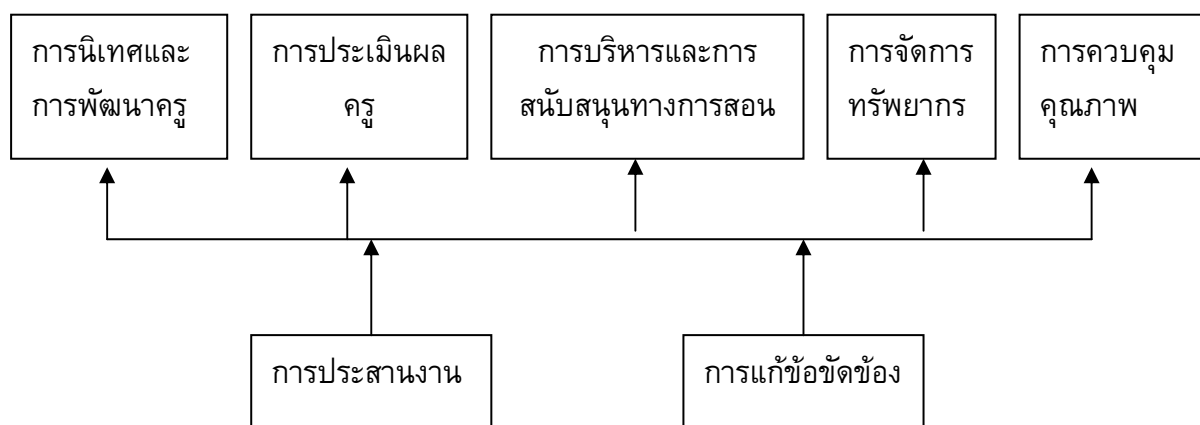
สรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นกระบวนการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเป็นกระบวนการโดยเน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าหาข้อสรุปด้วยตนเอง ตามความสนใจ ความถนัดและศักยภาพของตนเอง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดแนวทางการปฏิรูปการศึกษา โดยมุ่งให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นหลักเพื่อเป็นการเตรียมการรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกในด้านเทคโนโลยี สังคม เศรษฐกิจและการเมือง ทั้งนี้ได้ให้ความสำคัญสูงสุดในการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและรู้จักแสวงหาความรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ผู้เขียนจึงเสนอแนวคิดลักษณะและรูปแบบตลอดจนบทบาทของผู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน/การเรียนรู้ และในมาตรา 24 ได้กำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้ (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. 2544: 135-136)

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
 2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
 3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
 4. จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งการปลูกฝังคุณค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
 5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ
 6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ
- กล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนการสอนต้องผ่านการวิเคราะห์เนื้อหาของหลักสูตร วิเคราะห์ ผู้เรียน และสภาพของท้องถิ่นเพื่อกำหนดเป็นรายละเอียดของเนื้อหาที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างบูรณาการ ต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามธรรมชาติและศักยภาพของผู้เรียน ซึ่งมีความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัดการเรียนการสอนเน้นความคิด ความรู้ การฝึกปฏิบัติ การศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนได้เผชิญสถานการณ์ ได้แก้ปัญหา และประยุกต์ใช้ความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่นการให้จัดทำรายงาน การสอนแบบโครงงาน และการใช้กระบวนการวิจัย เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ ประการสำคัญต้องบูรณาการด้านคุณธรรมและจริยธรรม ระเบียบวินัยและค่านิยม ตามที่ท้องถิ่นต้องการทุกครั้งที่ทำการสอน

งานบริหารการจัดการเรียนการสอน

ในด้านการบริหารการสอน ดูก (วีระ สุภากิจ. 2540: 95; อ้างอิงจาก Duke. 1987: 81-84) ได้กล่าวถึงวิสัยทัศน์ที่บูรณาการเกี่ยวกับการบริหารการสอนว่า ผู้บริหารการสอนที่ประสบความสำเร็จต้องจัดการใน 7 สถานการณ์ ได้แก่ 1) การนิเทศและการพัฒนาครู 2) การประเมินผลครู 3) การบริหารและการสนับสนุนการสอน 4) การจัดการทรัพยากร 5) การควบคุมคุณภาพ 6) การประสานงาน และ 7) การแก้ข้อขัดข้อง ดังภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 7 วิสัยทัศน์เกี่ยวกับการบริหารการสอน

ที่มา: วีระ สุภากิจ. (2540). *การบริหารงานวิชาการ*. 95 (อ้างอิงจาก Duke. 1987: 81)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2544: 38-39) ได้ให้แนวทางการะบวนการในการปฏิบัติงานวิชาการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. จัดให้มีแผนการสอนให้ครบถ้วนทุกชั้น และทุกกลุ่มสาระ สำหรับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มุ่งเน้นให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนเอง ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำและกระตุ้นให้ครูจัดทำ และติดตามการนำไปใช้ด้วย
2. จัดห้องให้เหมาะสมและสอดคล้องกับจำนวนนักเรียน รวมถึงจัดวัสดุครุภัณฑ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอตามความจำเป็น
3. จัดสถานที่อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ และห้องพิเศษ เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสาระต่างๆ ตามสภาพความพร้อมของสถานศึกษา
4. ตรวจสอบการจัดตารางสอนให้เหมาะสมกับเวลาและสอดคล้องกับอัตราเวลาเรียนในหลักสูตรทุกกลุ่มสาระ ทุกชั้นเรียน และให้มีตารางสอนรวมของสถานศึกษาด้วย
5. จัดทำหรือจัดหาเอกสารประกอบหลักสูตร และแบบพิมพ์ต่างๆ ที่สนับสนุนการสอน เช่น แผนการสอน คู่มือครู และเอกสารที่เกี่ยวข้องสำหรับครูผู้สอนให้เพียงพอทุกระดับชั้น

และทุกกลุ่มสาระ โดยการสำรวจความขาดแคลน และความต้องการ

6. จัดครูประจำชั้น ครูประจำวิชาให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และความถนัด หากไม่สามารถดำเนินการได้ก็ให้จัดตามความสมัครใจ ทั้งนี้ให้ คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดกับนักเรียนด้วย

7. ติดตามการจัดการเรียนการสอนของครู โดยการตรวจแผนการสอนหรือบันทึก การสอนของครูอย่างสม่ำเสมอ

8. เยี่ยมชั้นเรียน หรือสังเกตการสอน โดยกำหนดเป็นปฏิทินการปฏิบัติงานไว้

9. จัดครูเข้าสอนแทนครูที่ขาด หรือครูที่ไม่มาปฏิบัติงาน โดยมีการบันทึกมอบหมาย งาน และบันทึกรายงานผลการปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษร

10. ติดตามช่วยเหลือพิเศษช่วยแก้ปัญหาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ให้แก่ครู ให้ขวัญและกำลังใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร

11. เป็นผู้นำให้ครูปรับปรุงการสอนให้รู้จักใช้เทคนิคและวิธีการสอนแบบต่างๆ และ เลือกกิจกรรมการสอนโดยคำนึงถึงสภาพความพร้อมของนักเรียน โรงเรียน ชุมชน และสิ่งแวดล้อม เป็นสำคัญเพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ทักษะและเจตคติที่ดี

กมล ภูประเสริฐ (2544: 53) ได้กล่าวถึงภารกิจในการบริหารการเรียนการสอน ไว้ว่า ผู้บริหารต้องจัดให้มีการดำเนินงานตามภารกิจนั้น ๆ หากการดำเนินงานมีประสิทธิภาพและบังเกิด ผลดี จะช่วยให้การเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนเป็นไปอย่างถูกต้อง มีผลต่อการ พัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง ภาระในการบริหารการเรียนการสอนและการประเมินผล การเรียน มีการดำเนินการ ดังนี้

1. การรวบรวมรูปแบบการเรียนการสอน กระบวนการเรียนการสอน เทคนิคการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่มีลักษณะเน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด หรือเน้นการปฏิบัติจริงของผู้เรียน ในสภาพชีวิตจริง และช่วยพัฒนาความสามารถด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

2. การร่วมกันวิเคราะห์และกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับ หน่วยการเรียนรู้ที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น ในหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยอาจประกอบด้วยรูปแบบ เทคนิค กิจกรรมที่หลากหลายได้ แล้วแต่ความเหมาะสมที่จะทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ

3. การกำหนดความต้องการในเรื่องสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับกิจกรรม การเรียนการสอน ในหน่วยการเรียนรู้รายวิชานั้น เนื่องจากกิจกรรมจะมีลักษณะให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ จริง สื่อการเรียนรู้จึงเป็นสื่อที่ผู้เรียนใช้ปฏิบัติ ไม่ใช่สื่อที่ครูใช้สาธิตหรือชี้แสดงให้ดู

4. การวิเคราะห์และกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียน ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ รายวิชาที่เป็นไปตามสภาพจริง รวมทั้งการกำหนดให้ชัดเจนในการประเมินระหว่าง ปฏิบัติการเรียนรู้อุปกรณ์ เครื่องมือวัดแบบปฏิบัติ แบบฟอร์มที่ต้องใช้ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงมาตรฐานการเรียนรู้เป็นสำคัญ

5. การจัดทำแผนการสอนหรือแผนจัดการเรียนรู้ของผู้สอนแต่ละคน

6. การเตรียมการในเรื่องการเรียนการสอน ต้องมีการจัดหา จัดทำ จัดห้องต่าง ๆ

ให้พร้อมในการใช้ มีรายการที่จะรู้ว่าสื่อหรือห้องนั้น ๆ ใช้ตามแผนการสอนของใคร ในเวลาใด เพื่อการจัดการที่เหมาะสม รวมทั้งการใช้สื่อการเรียนการสอนนอกห้องเรียนหากเป็นการใช้สื่อการเรียนการสอนนอกโรงเรียน

7. การเตรียมการเรื่องประเมินผลการเรียน เริ่มจากการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ วิทยภาค/รายปี ของหน่วยการเรียนรู้

8. การติดตามกำกับ และส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยการเยี่ยมชมสถานที่ที่มีการจัดกิจกรรม การประชุมปรึกษาหารือเป็นระยะ

9. การแก้ไขข้อบกพร่องในการเรียนการสอนโดยการนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาผู้เรียน และกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งอาจต้องมีการซ่อมเสริม การทำโครงการทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ การแนะแนว การเพิ่มกิจกรรมพิเศษ

10. การร่วมกันแก้ปัญหาการเรียนการสอนและการประเมินผลที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจทำได้โดยการประชุมปรึกษาหารือ

11. การรายงานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ผู้ปกครอง และการรายงานผลของสถานศึกษาโดยรวมให้หน่วยงานต้นสังกัด และสาธารณะได้ทราบ

12. การจัดระบบเก็บสิ่งที่รวบรวม และจัดทำขึ้นเป็นหมวดหมู่ เพื่อสะดวกแก่การศึกษาและการใช้ประโยชน์ เช่น รูปแบบ เทคนิค และวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เมื่อรวบรวมและศึกษาแล้วควรจัดเก็บ เพราะจะเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยของโรงเรียน

13. การประเมินจุดเด่น-จุดด้อย หรือข้อจำกัดของหลักสูตร การเรียนการสอนและการประเมินผลในระหว่างการทำงาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลส่วนหนึ่งในการประเมินต่อไป

14. การสร้างความภาคภูมิใจให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา ด้วยการให้เห็นระบบการทำงานที่เกิดจากความร่วมมือของบุคลากรแต่ละคน ความก้าวหน้าของสถานศึกษาโดยส่วนรวม ที่พัฒนาขึ้นกว่าเดิมจุดเด่นที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรมีกำลังใจและเกิดความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานให้ได้ผลดียิ่งอย่างต่อเนื่อง

15. การกระตุ้นและส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนางานในหน้าที่อย่างสม่ำเสมอโดยฝ่ายบริหารดำเนินการพัฒนางานของฝ่ายบริหารเป็นตัวอย่าง และเป็นแนวทางที่บุคลากรจะดำเนินการตาม

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางจะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้แก่ ผู้บริหาร ครู บุคลากรฝ่ายสนับสนุนและนักเรียนที่มีความรู้ความเข้าใจถึงวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม

การบริหารการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องจัดให้มีการดำเนินงานดังต่อไปนี้ (กมล ภูประเสริฐ, 2544: 10-11)

1. การรวบรวม วิเคราะห์ และกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้โดยคำนึงถึงกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. การกำหนดการเตรียมการและการจัดหาสื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์ เครื่องใช้ที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน เมื่อกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติสิ่งต่างๆ สื่อและอุปกรณ์ก็จะเป็นสิ่งที่นักเรียนใช้ปฏิบัติ

3. การกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ หรือรายวิชาตามแนวคิดในปัจจุบันต้องการให้มีการประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง ซึ่งเป็นการประเมินที่สอดคล้องกับจุดเน้นของกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนค้นคว้า ทดลองปฏิบัติในสิ่งต่างๆ ก็ควรประเมินจากการปฏิบัติและผลงานที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจแตกต่างกันไปสำหรับผู้เรียนแต่ละคน ไม่สามารถประเมินโดยใช้แบบทดสอบในทุกๆ เรื่องเหมือนแต่ก่อน ประกอบกับแต่ละหน่วยการเรียนรู้รายวิชามีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ไว้แล้ว การประเมินจึงต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ด้วย

4. การจัดทำแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนแต่ละคนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรสถานศึกษา จัดเป็นหน่วยการเรียนรู้ซึ่งมีลักษณะของการบูรณาการอยู่แล้ว ฉะนั้นผู้สอนแต่ละคนสามารถนำเอาผลงานจากข้อ 2 ถึงข้อ 3 มาใช้ในการจัดทำแผนการสอนเชิงบูรณาการได้โดยตรง

5. การควบคุมดูแลและส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ โดยการเยี่ยมชั้นเรียนหรือการประชุมปรึกษาหารือกันเป็นระยะ

6. การร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนการสอน โดยการนิเทศภายใน การพัฒนาบุคลากร การส่งเสริมด้านสื่อการเรียนการสอน และการแสวงหาความช่วยเหลือจากแหล่งภายนอกสถานศึกษา ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้แนวคิดไว้ ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546: 151-164) ได้กล่าวไว้ว่า จุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา อยู่ที่ยุทธศาสตร์การเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดและการดำเนินการด้านการเรียนการสอนจะเป็นไปด้วยดี ก็ด้วยการวางแผนการบริหารงานด้วยความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา โดยเฉพาะครูอาจารย์ซึ่งเป็นตัวจักรสำคัญ ที่จะทำให้การเรียนการสอนมีคุณภาพ

งานการจัดและการดำเนินการด้านการเรียนการสอน

1. การจัดประมวลการสอน หลักสูตรได้กำหนดรายวิชาไว้จึงเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะต้องดำเนินการโดยความร่วมมือจากฝ่ายวิชาการและครูอาจารย์ในการจัดทำประมวลการสอนเป็นรายวิชา ซึ่งบางสถานศึกษาจะเรียกประมวลการสอนว่าโครงการสอน การจัดทำประมวลการสอนหรือโครงการสอนนี้จะวางแผนการศึกษา โดยเฉพาะวิชาที่มีหน่วยกิต และสามารถเรียนจบในแต่ละภาคการศึกษา ด้วยเหตุนี้ประมวลการสอนจึงเริ่มจากการวางแผนระยะยาวเป็นภาคการศึกษา แล้วจึงเป็นการวางแผนระยะสั้น เช่น รายสัปดาห์ สถานศึกษาสามารถที่จะจัดตามความเหมาะสม แต่เมื่อรวมแล้วก็จะได้ครบตามที่หลักสูตรกำหนด

2. การจัดแผนการเรียน สถานศึกษาต้องจัดแผนการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาส เลือกเรียนได้ตามความถนัด ตามความสนใจ และความสามารถ

แผนการเรียนเป็นการกำหนดรายวิชาให้เรียน มีวิชาบังคับ วิชาเลือก และวิชาเลือกเสรี อย่างมีจุดมุ่งหมาย เป็นหน้าที่ของฝ่ายวิชาการที่จะต้องศึกษาโครงสร้างของหลักสูตร รายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรให้เข้าใจโดยละเอียด

3. การจัดตารางสอน ตารางสอนเป็นการกำหนดวิชา และเวลาเรียน โดยละเอียดประจำวันตลอดสัปดาห์

4. การจัดชั้นเรียน การจัดชั้นเรียนในระดับการศึกษาชั้นต้น จะแบ่งกลุ่มนักเรียนได้ดังนี้

- ก. การจัดกลุ่มตามความรู้ความสามารถของนักเรียน
- ข. การจัดแบ่งตามรายชื่อ
- ค. จัดตามวิชาที่เป็นความสามารถพิเศษที่นักเรียนลงทะเบียนเรียน
- ง. จัดแบบผสมผสาน

5. การจัดครูอาจารย์เข้าสอน การจัดครูอาจารย์เข้าสอนเป็นงานของฝ่ายวิชาการ การพิจารณาความเหมาะสมและถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็น

6. การสอนซ่อมเสริม การสอนซ่อมเสริมเป็นการสอนกรณีพิเศษนอกเหนือไปจากการสอนตามแบบแผนปกติ เพื่อแก้ไขบกพร่องของนักเรียน

7. การเลือกตำราเรียน ตำราเรียนหรือแบบเรียนเป็นอุปกรณ์การสอนที่สำคัญ โดยทั่วไปสถานศึกษาจะใช้ตำราเรียนที่กระทรวงศึกษากำหนดให้ใช้ นอกเหนือจากนั้น เรียกว่าหนังสืออ่านประกอบ ซึ่งสถานศึกษาจะใช้ก็ได้ไม่ใช้ก็ได้ กระทรวงศึกษาธิการไม่ได้บังคับการศึกษาในบางระดับ

8. คู่มือครูในงานวิชาการ เป็นเครื่องมือช่วยครูอาจารย์ ที่จะได้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานด้านวิชาการในสถานศึกษา เป็นการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ เพื่อจะได้ทำให้การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษามีคุณภาพ และประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

9. การจัดทำคู่มือนักเรียนนักศึกษา คู่มือนักเรียนนักศึกษา เป็นเอกสารที่สถานศึกษาจัดทำเพื่อแจกนักเรียน นักศึกษา โดยเฉพาะนักเรียนนักศึกษาใหม่ในวันลงทะเบียน เพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนนักศึกษาได้เข้าใจถึงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การปฏิบัติตน ได้ถูกระเบียบของสถานศึกษาในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนนักศึกษา โดยทั่วไปสถานศึกษาจะจัดพิมพ์ขึ้นเป็นรายปี

10. การจัดห้องศูนย์ควบคุมการเรียนการสอนทางวิชาการ ห้องที่จัดขึ้นไม่ใช่ห้องเรียนของนักเรียนนักศึกษา แต่เป็นห้องที่เป็นศูนย์กลางเกี่ยวกับข่าวสาร และสารสนเทศของงานด้านวิชาการในสถานศึกษา โดยเฉพาะสถานศึกษาที่มีนักเรียนนักศึกษาไม่ได้เข้าเรียนประจำห้องวันหนึ่งอาจเรียนหลายวิชา และย้ายห้องเรียน การจัดห้องศูนย์ควบคุมการเรียนการสอนจะเป็นศูนย์กลางที่อำนวยความสะดวกในด้านการเรียนการสอน สามารถติดตามทางด้านวิชาการได้

สรุปการเรียนการสอน จุดมุ่งหมายหลักของผู้บริหารสถานศึกษา คือ การพัฒนา

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นความสำคัญของผู้เรียนเป็นหลัก ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้เต็มศักยภาพ ประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง ปรับบทบาทครูจากผู้ถ่ายทอดมาเป็นผู้ชี้แนะทางการเรียน ให้ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน และการถ่ายทอดความรู้ ใช้นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อการเรียนการสอน

3.3 งานนิเทศการสอน

การนิเทศการศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษา เนื่องจากกระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นการให้ได้มาซึ่งคุณภาพของนักเรียน โดยที่นิเทศการศึกษาเป็นการทำงานของผู้บริหาร ร่วมกับครูเพื่อพัฒนางานสอนให้มีประสิทธิภาพและนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้ที่มีบทบาทในการนิเทศประกอบด้วย บุคลากรหลายฝ่าย คือ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครู-อาจารย์ ซึ่งมีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนไว้ดังนี้

เยาเวพา เตชะคุปต์. (2542: 90) กล่าวว่าการนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ 4 ประการ ต่อไปนี้

1. เพื่อพัฒนาคน การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้ครูและบุคลากรเหล่านั้นได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น
2. เพื่อพัฒนางาน การนิเทศการศึกษาได้มีเป้าหมายสูงสุดอยู่ที่นักเรียน ซึ่งเป็นผลผลิตจากการสอนของครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยเหตุนี้การนิเทศที่จัดขึ้นจึงมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนางานซึ่งได้แก่ งานการสอนนั่นเอง
3. เพื่อสร้างการประสานสัมพันธ์ การสร้างประสานสัมพันธ์นั้นเป็นผลที่เกิดจากการทำงานร่วมกันรับผิดชอบร่วมกัน ผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำผู้ตาม ซึ่งไม่ใช่เป็นการทำภายใต้การถูกบีบบังคับ และคอยตรวจตราหรือคอยจับผิด
4. เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ การสร้างขวัญและกำลังใจนั้นถือว่าเป็นจุดมุ่งหมายที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการนิเทศ ทั้งนี้เพราะขวัญและกำลังใจ เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บุคคลมีความตั้งใจทำงาน หากการนิเทศไม่ได้ทำการสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน แล้วการนิเทศย่อมจะประสบผลสำเร็จได้ยาก

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กำหนดหลักการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยใช้หลักการดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2545: 124)

1. การปฏิบัติงานตามวิทยาศาสตร์ โดยดำเนินการอย่างมีระบบระเบียบครอบคลุมถึงวิธีการศึกษา สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ การวางแผนการนิเทศ การปฏิบัติการณ์นิเทศ การประเมินผลการนิเทศ ซึ่งควรจะมาจากการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และสรุปผลอย่างมีประสิทธิภาพเป็นที่เชื่อถือได้
2. การปฏิบัติงานตามวิถีทางประชาธิปไตย เคารพในความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้เกียรติซึ่งกันและกัน เปิดใจกว้างยอมรับผลการประเมินตนเอง ยอมรับในเหตุผลและปฏิบัติตาม

ข้อตกลง ตลอดจนใช้ความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย

3. การปฏิบัติงานเพื่อพัฒนา สร้างสรรค์ โดยการแสวงหาความสามารถพิเศษของครูแต่ละบุคคล เปิดโอกาสให้ได้แสดงออกและสนับสนุนส่งเสริมความสามารถเหล่านั้น

4. การปฏิบัติตามกระบวนการกลุ่มและการมีส่วนร่วม เน้นความร่วมมือร่วมใจในการดำเนินงาน โดยยึดวัตถุประสงค์การทำงานร่วมกัน การช่วยเหลือแบ่งปันประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ร่วมคิด ร่วมพัฒนา ทั้งนี้เพื่อความสำเร็จของงานโดยการมีส่วนร่วม

5. การปฏิบัติงานเพื่อประสิทธิภาพ เน้นการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ มีการควบคุม ติดตาม ผลการดำเนินงาน และผลผลิตอย่างใกล้ชิด เพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามมาตรฐานการศึกษา

6. การปฏิบัติงานโดยยึดวัตถุประสงค์ การดำเนินงานทุกครั้งต้องกำหนดวัตถุประสงค์การทำงานอย่างชัดเจน ออกแบบการดำเนินงานอย่างเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546: 221-236) กล่าวว่า การจัดการศึกษาในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมของสังคม ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนระบบการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาจึงต้องแปรเปลี่ยนไปตามระบบการศึกษา เช่น หลักสูตร การจัดและดำเนินการสอน ผู้บริหารและครูอาจารย์ในสถานศึกษา จำเป็นต้องได้รับความรู้เพิ่มเติม และพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถเพื่อรับการเปลี่ยนแปลง และก้าวทันความเปลี่ยนแปลงที่กำลังเป็นอยู่

การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการหรือวิธีการ หรือกิจกรรมที่บุคลากรภายในสถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อปรับปรุงส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอน ภายในสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

การนิเทศมาจากคำภาษาอังกฤษว่า Supervision ตามรูปศัพท์ หมายถึง การให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ และปรับปรุงในพจนานุกรม หมายถึง การชี้แจง การแสดงและการจำแนก

การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาด้วยการให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ส่งเสริมให้เกิดการปรับปรุงการสอน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

สรุปแล้วความมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษาก็เพื่อพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาภายในสถานศึกษา ให้ปรับปรุงตนเองทั้งด้านการสอน สร้างขวัญกำลังใจและความพึงพอใจในการทำงาน ซึ่งจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

การดำเนินงานใด ๆ ก็ตาม จำเป็นต้องมีขั้นตอนในการทำงาน การนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาก็เช่นเดียวกัน หากต้องการให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ จึงจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการนิเทศภายใน ซึ่งควรจะเป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องกัน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2545: 125) ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการนิเทศ
2. ขั้นวางแผนการนิเทศ
3. ขั้นปฏิบัติการตามแผนการนิเทศ
4. ขั้นประเมินผลการนิเทศ
5. ขั้นปรับปรุงแก้ไขวิธีการนิเทศ

การนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่ผู้นิเทศ ประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร ครูวิชาการและครู-อาจารย์ที่ผู้บริหารมอบหมายดำเนินการโดยใช้ภาวะผู้นำทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ ประสานและใช้ศักยภาพการทำงานอย่างเต็มที่ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนา งานของสถานศึกษานั้นๆ โดยส่วนรวมให้เป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2545: 123)

1. เพื่อให้สถานศึกษามีศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ สอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตรและให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
2. เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารและจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ
3. เพื่อพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการ ของชุมชน สังคม ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน
4. เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาได้พัฒนาเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและประสบการณ์ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน ตลอดจนความต้องการในวิชาชีพ
5. เพื่อส่งเสริมให้โรงเรียนปฏิรูประบบบริหารโดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจและร่วมรับผิดชอบ ชื่นชมในผลงาน
6. เพื่อให้เกิดการประสานงานและความร่วมมือ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ชุมชน สังคมและวัฒนธรรม

สรุปได้ว่า สิ่งหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาครูในด้านวิชาการ และช่วยให้งานวิชาการก้าวหน้ามี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้นก็คือ การนิเทศการศึกษา ปัจจุบันการนิเทศการศึกษาโดยศึกษานิเทศก์ จากกรมนั้น ไม่สามารถจะทำได้ทั่วถึง เนื่องจากการขยายตัวในด้านจำนวนสถานศึกษา ขนาดของ สถานศึกษา ตลอดจนสาขาวิชาในสถานศึกษานั้น ทำให้ครูอาจารย์ในสถานศึกษาเพิ่มจำนวนขึ้น มากกว่าเดิมมากมาย การนิเทศการศึกษาจากภายนอกหรือจากศึกษานิเทศก์ จึงไม่เพียงพอ เพราะการมีศึกษานิเทศก์น้อย กับความรู้ของศึกษานิเทศก์ไม่สามารถครอบคลุมไปทุกสาขาวิชา เมื่อเปรียบเทียบกับครูอาจารย์ของสถานศึกษา และจำนวนครูอาจารย์และนักเรียนนักศึกษาที่เพิ่ม มากขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาในเรื่องนี้ จึงจำเป็นต้องมีการนิเทศภายในสถานศึกษา

การบริหารงานนิเทศการสอน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539: 17) ได้กำหนดบทบาท หน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารงานวิชาการ คือ ในด้านการนิเทศการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาและทำความเข้าใจถึงหลักการและวิธีการปฏิบัติในการนิเทศ

2. สร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูเพื่อการยอมรับซึ่งกันและกัน

3. แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นประธาน

4. ให้คณะกรรมการมีหน้าที่วางแผนเพื่อดำเนินการนิเทศภายใน

5. จัดให้มีเครื่องมือ วัสดุ เอกสาร ที่จำเป็นสำหรับการนิเทศให้พร้อมที่จะใช้อย่าง

เพียงพอ

6. ดำเนินการนิเทศตามแผนและโครงการที่กำหนดโดยจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานให้

ชัดเจน

7. เลือกใช้กิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการนิเทศ

8. เยี่ยมชั้นเรียน สังเกตการสอนเพื่อทราบปัญหาและพฤติกรรม การเรียนการสอนของ

ครูและนักเรียน

9. จัดให้มีการประเมินผลนิเทศภายในเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของครู

10. จัดทำแฟ้มข้อมูลเพื่อรวบรวมผลการนิเทศและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ

กรมวิชาการ (2539: 10-11) อธิบายถึงการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนของ

ผู้บริหาร ดังนี้

1. ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเองตลอดเวลา เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้วยการเข้าร่วมประชุมสัมมนา กับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ และบ่อยครั้งขึ้น ไปศึกษาดูงานทั้งในและนอกประเทศ

2. ผู้บริหารต้องศึกษาและฝึกฝนตนเองให้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล สามารถมองเห็นและคาดการณ์ล่วงหน้าได้อย่างมีเหตุผลและเป็นไปได้ เช่น การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

3. ผู้บริหารต้องแสวงหาความรู้และไวต่อเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เพื่อนำสิ่งเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นมาปรับใช้กับบุคลากรในโรงเรียนอย่างทันที่ เช่น การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรบางเรื่อง บางหัวข้อ บางตอน การใช้คอมพิวเตอร์เทคโนโลยีใหม่ ๆ มาช่วยในการพัฒนาการเรียนการสอน

4. ผู้บริหารต้องศึกษาจนเข้าใจหลักสูตรและเจตนารมณ์ของหลักสูตรอย่างถ่องแท้ มีเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาหลักสูตร เพื่อนิเทศครู-อาจารย์ได้

5. ผู้บริหารต้องให้ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานนิเทศของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการจูงใจในการทำงานของครู-อาจารย์ให้ลุกโชนตลอดเวลา มีความสุขในการทำงานภาคภูมิใจในความสำเร็จด้วยการเยี่ยมเยียน ถามทุกข์สุขอุปสรรคปัญหาในการดำเนินงาน ให้ข้อเสนอแนะ ให้บริการ ยกย่อง ชมเชย ชื่นชม ในผลงาน

บทบาทของผู้บริหารในโรงเรียนกับการนิเทศ ในการพัฒนาระบบนิเทศให้เกิดขึ้นภายในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541: 47-48)

1. ศึกษาหาความรู้ที่เกี่ยวกับการพัฒนาระบบนิเทศของโรงเรียน
2. สร้างความตระหนักถึงความสำคัญและความเป็นของการพัฒนาระบบนิเทศของโรงเรียนให้แก่คณะครูในโรงเรียนและการพัฒนาตนเอง
3. จัดหรือดำเนินการให้มีการจัดระบบนิเทศของโรงเรียน โดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการ
4. ให้ความรู้ คำแนะนำแก่บุคลากรที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้นิเทศในโรงเรียน
5. ร่วมดำเนินการพัฒนาระบบนิเทศของโรงเรียนกับคณะครูในโรงเรียน
6. ติดตามประเมินผลดำเนินการร่วมกับคณะครูในโรงเรียนและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่คณะครูในโรงเรียนให้เห็นความก้าวหน้าของตนเองเผยแพร่ความสำเร็จของคณะครูในโรงเรียนให้การเสริมแรงให้การยกย่องเพื่อให้เกิดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

การนิเทศภายในสถานศึกษา มีหลักการสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541: 43-44) ดังนี้

1. การนิเทศภายในสถานศึกษา จะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องตามขั้นตอนกระบวนการนิเทศ
2. บุคลากรที่เป็นหลักสำคัญในการดำเนินการพัฒนาระบบนิเทศภายในสถานศึกษา คือ ผู้บริหารโรงเรียน โดยความร่วมมือของครูในโรงเรียน
3. การนิเทศภายในสถานศึกษา จะต้องสอดคล้องกับความต้องการ จำเป็นในการพัฒนาของครูและของโรงเรียน และสอดคล้องกับระดับพัฒนาการของครู
4. เป้าหมายสำคัญในการนิเทศ คือ การส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือครูในโรงเรียน ให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติการกิจหลัก คือ การสอนหรือการสร้างเสริมพัฒนาการของนักเรียนทุกด้านให้เต็มตามวัยและเต็มศักยภาพ โดยมีหลักสูตรเป็นกรอบกำกับในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรืออาจกล่าวได้ว่า เป้าหมายสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษาคือการสร้างครูมืออาชีพ

เยาเวพา เดชะคุปต์ (2542: 131) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารในฐานะผู้นำและเป็นผู้บริหารของหน่วยงานต้องแสดงบทบาทการนิเทศการศึกษาดังนี้

1. สนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดการนิเทศภายในอย่างจริงจัง และจริงจัง
2. ทำหน้าที่เป็นวิทยากรที่ดีของครูทุกโอกาส ให้คำแนะนำชี้แจงวิชาการให้แก่ครู
3. บริการและอำนวยความสะดวกแก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศในทุก ๆ ด้าน
4. ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ
5. สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (2543: 182-183) ได้เสนอแนะหลักสำคัญในการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารไว้ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนต้องถือว่าการนิเทศการศึกษา เป็นงานในความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียนโดยตรง สำหรับการดำเนินงานนิเทศนั้นผู้บริหารอาจจะดำเนินการเอง หรือ

มอบหมายให้ผู้อื่นดำเนินการแทน

2. การนิเทศภายในโรงเรียนจะสำเร็จลงได้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือทั้ง 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ หากขาดความร่วมมือจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง การนิเทศจะไม่มีโอกาสพบกับความสำเร็จได้

3. ตระหนักถึงความเข้าใจว่า การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนนั้น เป็นการทำงานร่วมกัน เพื่อช่วยพัฒนาเพื่อนร่วมงานให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น การนิเทศไม่ใช่เป็นการบังคับ ชูเชิง หรือคอยจับผิดแต่ประการใด

4. บุคลากรภายในโรงเรียนต้องมีการยอมรับและให้เกียรติซึ่งกันและกันในสภาพความเป็นจริงแล้วไม่มีใครที่มีความเชี่ยวชาญทุกด้าน ดังนั้นจึงน่าจะแลกเปลี่ยนและถ่ายทอดความเชี่ยวชาญให้แก่เพื่อนร่วมงาน เพื่อให้ทุกคนในหน่วยงานมีความรู้ความสามารถสูงขึ้น

5. การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนต้องเกิดขึ้นจากความจำเป็นในการแก้ปัญหา หรือสนองความต้องการในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

6. การสร้างกำลังใจของผู้บริหาร จะมีผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงาน ดังนั้น จึงถือว่าการสร้างเสริมกำลังใจของผู้บริหารจะส่งผลต่อ ความสัมฤทธิ์ผลของการนิเทศในโรงเรียนด้วย

กมล ภูประเสริฐ (2544: 59-60) ได้เสนอแนะหลักการสำคัญที่นำมาใช้ในการนิเทศภายในสถานศึกษา ดังนี้

1. มุ่งที่คุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ แม้ว่าการนิเทศภายในจะเป็นการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา สิ่งที่จะต้องพัฒนาจะต้องโยงไปสู่คุณภาพของผู้เรียนทั้งสิ้น

2. อาศัยความร่วมมือภายในสถานศึกษามุ่งเน้นบุคลากรในสถานศึกษาจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายใน ร่วมมือร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำ เพื่อให้บุคลากรแต่ละคนพัฒนาตนเองได้อย่างมีคุณภาพและหลายกรณีอาจต้องเชิญวิทยากร/ผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมาช่วยให้คำแนะนำด้วย

3. อาศัยวิธีการที่หลากหลาย ที่จะเป็นสิ่งช่วยกระตุ้นความสนใจและความร่วมมือในการดำเนินการ แต่ละวิธีมีจุดเด่น-จุดด้อยที่จะช่วยเสริมประสิทธิภาพของกันได้ดี

4. กระทำอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพจนสร้างความรู้สึกว่าการนิเทศนี้เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานในสถานศึกษา ซึ่งเป็นการสร้างอุปนิสัยของการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

5. ใช้กระบวนการเป็นระบบ เพื่อให้วางใจว่างานนิเทศภายในสถานศึกษาจะสามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการได้

วิธีที่ผู้บริหารควรนำมาใช้ในการนิเทศศึกษามีดังนี้ (ประเทือง สังข์นาค.

2545: 49)

1. พบปะครูเป็นรายบุคคล เพื่อให้การแนะนำการเรียนการสอน
2. พบปะครูเป็นรายคณะ ประชุมปรึกษาหารือเพื่อแก้ปัญหาครู

3. การเยี่ยมชั้นเรียนหรือการประชุมการสอนของครู
4. การสาธิตหรือการประชุมเชิงปฏิบัติการ
5. การปฏิบัติงานร่วมกับครูในชั้นเรียน
6. การประชุมอบรมครู

การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา ได้แก่ การจัดให้มีการดำเนินงานดังต่อไปนี้
(กมล ภูประเสริฐ. 2545: 13-14)

1. การทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในที่มีหลักการให้บุคลากรทุกคนร่วมกันรับผิดชอบในการนำสถานศึกษาไปสู่มาตรฐานการศึกษาร่วมกัน ทุกคนจึงต้องร่วมกันคิด ร่วมกันทำ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถพึ่งตนเองได้ในทางวิชาการ แต่ละคนเป็นผู้นิเทศและเป็นผู้รับการนิเทศตามความสามารถเฉพาะตัวในแต่ละด้าน

2. การกำหนดวิธีการและระยะเวลาการนิเทศภายใน วิธีการที่จะนำไปใช้ควรเป็นวิธีการที่มีลักษณะเป็นกัลยาณมิตรต่อกัน เช่น การแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความคิด การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจจากการอ่าน การค้นคว้า การได้ไปประชุม อบรมสัมมนา ปฏิบัติการในระดับต่างๆ การสาธิตรูปแบบการสอนเพื่อช่วยกันค้นหาข้อบกพร่องและปรับปรุงให้เป็นรูปแบบของสถานศึกษาร่วมกัน การประชุมระดมสมองที่ไม่ต้องการวิพากษ์วิจารณ์กันโดยตรง

3. การควบคุมดูแลและส่งเสริมให้มีการดำเนินการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ

4. การร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยถือเป็นปัญหาของสถานศึกษาโดยส่วนรวม บุคลากรที่ทำหน้าที่ในการนิเทศการศึกษา อาจแบ่งเป็น 4 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญในการเรียนการสอนวิชาเฉพาะ เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถพิเศษ มีทักษะประสบผลสำเร็จในวิชาชีพเฉพาะนั้น เช่น ทางศิลปะ ดนตรี การเกษตร เป็นต้น

กลุ่มที่ 2 ศิษยานุศิษย์ เป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการสอนมาแล้ว ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์

กลุ่มที่ 3 ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีหน้าที่บริหารการศึกษา ทำหน้าที่นิเทศ แนะนำ ช่วยเหลือ สนับสนุนส่งเสริมการปฏิบัติงานของครู

กลุ่มที่ 4 ครูเป็นผู้ที่มีความรู้และความสามารถด้านการสอน ทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศภายในโรงเรียน

บทบาทและหน้าที่ผู้นิเทศในแต่ละกลุ่ม ย่อมมีบทบาทและหน้าที่แตกต่างกัน หน้าที่พื้นฐานของการนิเทศ คือ ช่วยเหลือครูปรับปรุงการสอน การพัฒนาบุคลากร ปรับปรุงหลักสูตร พัฒนาการทำงานกลุ่มและวิจัยเชิงปฏิบัติการ (ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ. 2542: 58-59)

กล่าวโดยสรุป การนิเทศการศึกษา เป็นงานที่ช่วยพัฒนาครูอาจารย์ในด้านวิชาการ ในด้านการเรียนการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา ความจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศ

ภายใน ก็เนื่องจากศึกษานิเทศก์ มีจำนวนจำกัด เพื่อจะใช้ประโยชน์สูงสุดจากทรัพยากร บุคลากร ภายในสถานศึกษา และสถานศึกษาเอง เป็นผู้ที่เข้าใจปัญหาการเรียนการสอนได้ดี รวมทั้งการสร้าง ความร่วมมือและแก้ไขปัญหการทำงานร่วมกัน บุคลากรภายในสถานศึกษาที่สามารถนิเทศได้ นอกจากผู้บริหารแล้ว อาจารย์ที่มีประสบการณ์ความรู้ความชำนาญก็สามารถทำหน้าที่นี้เทศได้ รวมทั้งการเชิญวิทยากรจากหน่วยงานภายนอกมาร่วมโครงการ เทคนิควิธีการนิเทศนั้น สามารถ ใช้ได้หลายรูปแบบ ซึ่งขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมาย จำนวนผู้รับการนิเทศ เวลาและทรัพยากรอื่น ๆ ในการ จัดทำโครงการนิเทศนั้น ควรจะได้ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศ จัดทำ แผนการนิเทศ แล้วจึงนำแผนไปสู่การปฏิบัติให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ควรมีการประเมินผล โครงการนิเทศเพื่อนำไปปรับปรุง และพัฒนาการเรียนการสอน เพราะฉะนั้น การนิเทศการศึกษาจะ ช่วยให้ครูเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง สนับสนุนให้ครูสามารถประเมินผลการทำงานได้ด้วยตนเอง ให้ ครูได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน กระตุ้นให้ครูวางแผน กำหนดจุดมุ่งหมายและแนว ปฏิบัติการสอนไปพร้อม ๆ กัน และท้าทายความสามารถของครูให้มีความคิดเชิงนามธรรมสูงขึ้น ในขณะที่ปฏิบัติงาน ดังนั้นงานนิเทศการศึกษาจึงเป็นภารกิจของผู้บริหารที่เน้นงานบริการทาง วิชาการที่ช่วยให้ครูพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ

3.4 งานวัดและประเมินผลการเรียน

การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่ให้ผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้าและความสำเร็จ ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและ เรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ (กรมวิชาการ. 2545: 24)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กล่าวถึงการประเมินผลไว้ในมาตรา 26 ดังนี้ ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดย พิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 13) แนวคิดของสมศักดิ์ สินธุระเวช (2545: 9) อธิบายว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สถานศึกษาต้องจัดทำเกณฑ์ และแนวปฏิบัติ มี มาตรฐานเดียวกันต้องวัดผลผู้เรียนทั้งระดับชั้น และระดับสถานศึกษา เป็นกระบวนการต่อเนื่อง ใช้ ข้อมูลจากการวัดและประเมินผลการเรียนรู้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็ม ตามศักยภาพ แสดงว่าการวัดและประเมินผลมีความหลากหลาย และเป็นหน้าที่ของสถานศึกษากับ เกณฑ์คุณภาพการวัดและประเมินผลที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2542: 7) ระบุไว้ เกณฑ์ (3) ตัวชี้วัดคุณภาพมีดังนี้ มีเอกสารหลักฐานการวัดและประเมินผลที่ถูกต้อง มีการ ประเมินผลตามสภาพจริงของผู้เรียนและพัฒนาการของผู้เรียน มีการวัดผลและประเมินผลเป็น ระยะ ๆ และนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาผู้เรียน

การวัดและการประเมินผลการศึกษา เป็นการมุ่งหาระดับที่แสดงถึงปริมาณและ กำหนดเป็นตัวเลขให้กับสิ่งที่ต้องการวัดลักษณะและความสามารถของบุคคล โดยอาศัยข้อมูลจาก

การวัด เพื่อนำผลไปพัฒนาและปรับปรุงให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ สามารถคิดวิเคราะห์รู้จักการ เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ มีนักวิชาการให้แนวคิดไว้ดังนี้

อนุศักดิ์ สมิตสันต์ (2540: 239-241) ได้อธิบายว่า การวัดและประเมินผลมีความสัมพันธ์ที่เกี่ยวเนื่องกัน และมีลักษณะในรายละเอียดที่แตกต่างกัน กล่าวคือการวัดเป็นการบอกเชิงปริมาณ หรือการตีค่าเป็นตัวเลขตามกฎเกณฑ์ ส่วนการประเมินผล หมายถึง กระบวนการพิจารณา ตัดสินคุณค่าของวัตถุ คน สิ่งของ หรือการดำเนินงานว่าบรรลุความสำเร็จมากน้อยเพียงใด เก่งหรือไม่เก่ง ดีหรือไม่ดี โดยอาศัยข้อมูลที่ได้มาจากการวัดเป็นหลัก

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544: 166) อธิบายว่า การวัดผลและประเมินผลเป็นกระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในด้านการตรวจสอบ และวิเคราะห์ผลการเรียน กล่าวคือ การวัดเป็นกระบวนการที่กำหนดจำนวนตัวเลข ให้กับวัตถุ สิ่งของ หรือบุคคล ตามความมุ่งหมาย และเปรียบเทียบลักษณะความแตกต่างที่ปรากฏอยู่ในสิ่งที่จะวัดนั้น ๆ ส่วนการประเมินผลเป็นการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพ คุณค่า ความจริง และการกระทำ ประกอบด้วย 1) ผลการวัดที่ได้จากกระบวนการต่าง ๆ เช่นจากการสังเกต การตรวจผลงาน การสัมภาษณ์ หรือการทดสอบ 2) เกณฑ์การพิจารณา เพื่อจะใช้เป็นแนวทางหรือหลักในการพิจารณาว่า เก่ง-อ่อน พอใจ-ไม่พอใจ ผ่าน-ไม่ผ่าน โดยนำผลที่วัดได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 3) การตัดสินใจเป็นการชี้ขาดหรือสรุปผลการเปรียบเทียบระหว่างผลของการวัดกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

โดยสรุป ตามแนวคิดข้างต้น การวัดผลและประเมินผล หมายถึง กระบวนการวัดความเปลี่ยนแปลงของผู้เรียนทั้งด้านพฤติกรรม และประสบการณ์เรียนรู้ภายใต้เครื่องมือ และเกณฑ์เดียวกัน เพื่อนำผลไปพัฒนาผู้เรียน และรายงานความก้าวหน้าทางการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 24-25) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายการวัดและประเมินผลไว้ 3 ระดับ ได้แก่

1) การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน มีจุดมุ่งหมายเพื่อมุ่งหาคำตอบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์หรือไม่/เพียงใด ดังนั้นการวัดและประเมินผลจึงต้องใช้วิธีการที่หลากหลายเน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ และสามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ควบคู่ไปในกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยประเมินความประพฤติ พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และผลงานจากโครงงานหรือแฟ้มสะสมงาน ผู้ใช้ผลการประเมินในระดับชั้นที่สำคัญ คือ ตัวผู้เรียน ผู้สอน และพ่อแม่ ผู้ปกครอง จำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการกำหนด เป้าหมาย วิธีการ และค้นหาข้อมูล เกณฑ์ต่าง ๆ ที่จะทำให้อะท้อนให้เห็นภาพสัมฤทธิ์ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนจะทราบระดับความก้าวหน้าความสำเร็จของตน ครูผู้สอนจะเข้าใจความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน แต่ละกลุ่ม สามารถให้ระดับคะแนนหรือจัดกลุ่มผู้เรียน รวมทั้งประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเองได้ ขณะที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง จะได้ทราบระดับความสำคัญของผู้เรียน

2) การวัดและประเมินผลระดับสถานศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้รายชั้นปี และช่วงชั้น ซึ่งจะได้นำข้อมูลไปปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน และคุณภาพของผู้เรียน

3) การวัดและประเมินผลคุณภาพระดับชาติ มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินคุณภาพในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สำคัญ สำหรับชั้นเรียนปีสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้น ซึ่งจะได้นำข้อมูลไปพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา

การวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545: 4)

1. สถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบประเมินผลการเรียนของผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม
2. การวัดและประเมินผลการเรียนต้องสอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตร
3. การประเมินผลการเรียนต้องประกอบด้วย การประเมินเพื่อปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน และการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน
4. การประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนการสอนต้องดำเนินการด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัด ธรรมชาติของวิชา และระดับช่วงชั้นของผู้เรียน
5. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจสอบผลการประเมินผลการเรียนได้
6. ให้มีการเปรียบเทียบโอนผลการเรียนระหว่างสถานศึกษาและรูปแบบการศึกษาต่างๆ

7. ให้สถานศึกษาจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา เพื่อเป็นหลักฐานการประเมินผลการเรียน รายงานผลการเรียน และเป็นหลักฐานแสดงวุฒิและรับรองผลการเรียนของผู้เรียน

การวัดผลและประเมินผล ต้องสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งมาตรา 24(3) ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ระบุว่าต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 12) ดังนั้นการวัดผลและประเมินผล จึงต้องประเมินผลทั้งการทดสอบภาคความรู้ และการประเมินตามสภาพจริงอย่างหลากหลาย (กรมวิชาการ. 2545: 37)

หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา ต้องมีการกำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์การเรียนให้ชัดเจน มีกระบวนการเรียนการสอน ที่ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เป็นการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิคหลาย ๆ อย่าง เกณฑ์ที่ใช้ต้องสัมพันธ์กับสิ่งวัดและจุดมุ่งหมายของการประเมิน ตระหนักถึงข้อเทคนิคการประเมินแต่ละอย่าง ด้วยความยุติธรรม โดยการกำหนดเกณฑ์การประเมินให้ชัดเจน การใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพก็เป็นสิ่งสำคัญต่อการวัดและประเมินอีกอย่างหนึ่ง ถ้าเครื่องมือมีคุณภาพ มีความเที่ยงตรง

ก็จะทำให้ได้ผลการวัดที่มีความถูกต้อง เชื่อถือได้ และสิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการวัดและประเมินผล การศึกษา คือ การกำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ชัดเจนและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย การศึกษา การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ต้องควบคู่ไปกับการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลการเรียนเป็นการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน ต้องกระทำให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ พัฒนาการของผู้เรียน ต้องเป็นไปตามหลักสูตรของสถานศึกษาแต่ละช่วงชั้นโดยการ ประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระและควรคำนึงถึงสาระสำคัญของการวัดและการประเมินผล คือ การวัดให้ตรงจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน เลือกใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพและมีความเหมาะสม ประเมินผลด้วยความยุติธรรม ระวังความคลาดเคลื่อนหรือความผิดพลาดของการวัดผล ประเมินผล การวัดให้ถูกต้องสมเหตุสมผล และใช้ผลการวัดให้คุ้มค่า ในกระบวนการของการวัดและการ ประเมินผลทางการศึกษา กิจกรรมระหว่าง การวัดและการประเมินผลต้องเกิดขึ้นก่อนเรียน ระหว่าง เรียน และหลังเรียน การเลือกวิธีการประเมินต้องสอดคล้องกับภาระงานโดยมีเป้าหมายของการ ประเมินอยู่ที่เกณฑ์การผ่านช่วงชั้น

การบริหารงานวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลการเรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้การเรียนรู้ของ นักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นกระบวนการที่ตรวจสอบว่านักเรียนได้ถึงจุดหมาย ปลายทางตามที่หลักสูตรต้องการหรือไม่เพียงใด ผลจากการวัดและประเมินผลจะเป็นข้อมูลที่จะช่วย ให้ครูผู้สอนได้นำไปพิจารณาหาวิธีการแก้ไขข้อบกพร่องและจุดอ่อนในด้านต่าง ๆ ได้ ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีความรู้และความเข้าใจในหลักการวัดผลและประเมินผลรวมทั้งให้ ความสำคัญในเรื่องนี้อย่างจริงจัง (อำภา บุญช่วย. 2537: 129)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539: 7) ได้กำหนดบทบาทของ ผู้บริหารกับการวัดผลและประเมินพัฒนาการไว้ดังนี้

1. จัดหาระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลตามหลักสูตรและให้ สอดคล้องการนำไปใช้
2. ศึกษาและทำความเข้าใจระเบียบวัดผลให้ละเอียดลึกซึ้ง สามารถอธิบายหรือชี้แจง ให้ครูผู้สอนเข้าใจและปฏิบัติได้
3. จัดให้มีการวัดผลและประเมินผลการเรียนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ระเบียบ กำหนด
4. วางแผนกำหนดระยะเวลาการวัดผลและประเมินผลและจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานให้ สอดคล้องกับหลักสูตรและเวลาเรียน
5. หาวัด อุปกรณ์ แบบฟอร์ม เครื่องมือที่จำเป็นเพื่อใช้ดำเนินงานวัดผลและ ประเมินผลให้พร้อมและเพียงพอ
6. จัดสร้างเครื่องมือวัดผลที่มีคุณภาพ ปรับปรุงการสร้างข้อสอบของครูให้มีมาตรฐาน และมีประสิทธิภาพ โดยการอบรมให้มีความรู้ ประชุมปฏิบัติการสร้างข้อสอบ

7. ให้มีคณะกรรมการวัดผลของโรงเรียน เพื่อพิจารณาการเลื่อนชั้น หรือการซ้ำชั้น
ของนักเรียน

8. จัดให้ครูซึ่งมีพื้นความรู้ด้านสถิติพอสมควรทำหน้าที่วัดผลและประเมินผล

9. วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มวิชา ทุกระดับชั้นเรียน และนำผลการ
วิเคราะห์มาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน

10. ติดตามและตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลและประเมินผลอย่าง
สม่ำเสมอ เช่น สมุดประจำชั้น สมุดรายงานประจำตัวนักเรียน

11. จัดทำผลการประเมินแสดงความก้าวหน้าของนักเรียนทุกชั้น ทุกคนและทุก
กลุ่มวิชา เพื่อให้ นักเรียนสามารถตรวจสอบความสามารถของตนเองได้ด้วย

ผู้บริหารจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจกับระเบียบการวัดผลอย่างลึกซึ้ง เพื่อที่จะ
แนะนำครูได้กำหนดนโยบายโดยทั่วไปเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล วางแผนกำหนดระยะเวลา
และจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับหลักสูตรและเวลาเรียน จัดหาวัสดุอุปกรณ์
เครื่องใช้ต่างๆ ที่จำเป็นในการสอน ติดตามและตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดและ
ประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ เมื่อสอบเสร็จควรประเมินผลการสอบที่ผ่านไป จัดให้ทำการวิเคราะห์
ข้อสอบเพื่อหาทางแก้ไขในโอกาสต่อไป (สุนทรี ไพรสวรรณ. 2541: 32)

การบริหารการประเมินผลการเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องจัดให้มีการดำเนินงาน
ดังต่อไปนี้ (กมล ภูประเสริฐ. 2544: 13)

1. การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้/รายวิชาและกิจกรรม
การเรียนการสอน รวมทั้งการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อการพิจารณาในการเตรียมการขั้นต่อไป
ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงตัวบ่งชี้ที่กำหนดในมาตรฐานการเรียนรู้ด้วย

2. การกำหนดวิธีการและเครื่องมือที่จะใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ
การเตรียมการในการสร้างเครื่องมือและการกำหนดวิธีการที่เป็นระบบในขั้นนี้ ควรกำหนดช่วงเวลา
ในการประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างดำเนินการสอน การประเมินปลายภาคเรียนและปลายปีด้วย
เพื่อความสะดวกในการสังเกตการปฏิบัติงานของผู้เรียนและรวบรวมผลงานของผู้เรียนเป็นระยะๆ
เพื่อแสดงถึงความก้าวหน้าหรือพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน

3. การควบคุมดูแลและส่งเสริมให้มีการประเมินผลการเรียนตามวิธีการและเครื่องมือที่
ได้กำหนดไว้ รวมทั้งการดูแลให้มีการบันทึกผลการเรียนการสอน การบันทึกการสังเกตและ
การรวบรวมผลงานของนักเรียนตามช่วงเวลาที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอ

4. การจัดทำหลักฐานการศึกษาตามที่กระทรวง/กรม/หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดไว้

5. การนำผลการประเมินไปใช้ในการแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนแต่ละคนอย่าง
สม่ำเสมอ ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการประเมินที่ต้องการใช้ผลการประเมินเพื่อการพัฒนาไม่ใช่
การตัดสินได้-ตกของผู้เรียนแต่อย่างใด

6. การกำหนดรูปแบบ ระยะเวลาการรายงานผลการเรียน ทั้งการรายงานผู้ปกครอง
ระหว่างปี และการรายงานผลของสถานศึกษาช่วงปลายปีต่อสาธารณชนและหน่วยงานต้นสังกัด

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546: 165-185) กล่าวว่า ในการจัดการเรียนการสอน มีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ จุดมุ่งหมายของการเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นกิจกรรมที่วัด เพื่อจะได้ทราบผลว่า การเรียนการสอนนั้นบรรลุ จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ การวัดและประเมินผลจึงเป็นงานสำคัญของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาหลายแห่งต่างได้ตั้งกำหนด เกณฑ์การวัดและประเมินผลของตน ในสถานศึกษา ที่เด่นทางด้านวิชาการ มักมีการตั้งเกณฑ์วัดและประเมินผลที่เข้มงวดและมีเกณฑ์สูง เมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างสถานศึกษา จึงมีความแตกต่างกัน

ผู้บริหารมีหน้าที่และความรับผิดชอบในด้านการวัดและการประเมินผล ดังนี้

1. กำหนดนโยบายทั่วไปเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล ในเรื่อง
 - ก. ประเภทของข้อสอบที่ใช้วัดผล
 - ข. ระยะเวลาที่ใช้ในการสอบ จำนวนครั้งที่สอบและการเก็บคะแนนสอบแต่ละครั้ง
 - ค. มาตรฐานในการสอบวัดผล
 - ง. การเตรียมแบบฟอร์มสำหรับรายงานผลการสอบแก่ผู้ปกครอง
2. จัดหาวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการสอบ เช่น เครื่องพิมพ์

เครื่องโรเนียว ตลอดจนเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวก

3. พยายามส่งเสริมครูอาจารย์ให้มีความรู้ทางการวัดและประเมินผล โดยการจัดการฝึกอบรม การประชุมปฏิบัติการ ในด้านเทคนิคการออกข้อสอบ การให้คะแนน การประเมินผล ข้อสอบ ตลอดจนการรายงานผลการสอบ

4. การจัดตารางสอบ ห้องสอบ และระเบียบในการสอบและการคุมสอบ

5. ควรมีการประเมินผลการสอน หากมีการบกพร่องจะได้หาทางแก้ไขต่อไป หรือเสนอแนวทางในการนำไปปรับใช้ในครั้งต่อไป

กล่าวโดยสรุป การวัดผลประเมินผลการศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญของการเรียนการสอน เพื่อให้การพัฒนาการศึกษาบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ ต้องอาศัยข้อมูลที่มีความถูกต้อง และมีเกณฑ์การประเมินที่เหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้ผู้สอนประเมินนักเรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และเป็นแนวทางในการปรับปรุงเทคนิคการสอนให้มีประสิทธิภาพ และยังช่วยให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียนมากขึ้น เข้าใจเนื้อหาได้อย่างชัดเจน ทั้งยังสามารถพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น นอกจากนี้การวัดและการประเมินผลยังมีความสำคัญต่อผู้บริหารทำให้ทราบถึงคุณภาพในการเรียนการสอนว่ามีมากเพียงใด เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจแก้ปัญหาและดำเนินการด้านต่าง ๆ ได้

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรอิสระ

4.1 ระดับชั้นที่ทำการสอน

ศรีเรือน ลิขิตเดชาโรจน์ (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนของโรงเรียนอานวยวิทย์ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ครูที่มีระดับชั้นที่สอนต่างกันมีความพึงพอใจที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนของโรงเรียนอานวยวิทย์ ไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ สมศักดิ์ สิทธิวันชัย (2548: 88-90) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่บางนา กรุงเทพมหานคร พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่บางนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับชั้น โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ประสบการณ์ในการสอน

ประยูทธ์ ตรีชัย (2544: 91) มีความเห็นว่า ครูมีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 23 ปี ลงมา กับครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 23 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ กษมา แพร่ภิญโญ (2546: 91) พบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาทางวิชาการ โดยวิธีการฝึกอบรมและพัฒนาโดยกระบวนการปฏิบัติงานโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พัฒนาโดยกระบวนการบริหาร พบว่าด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีความต้องการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพัฒนาโดยวิธีการส่งไปศึกษาต่อ

4.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้

นักสุวรรณ ดลัปโธสง (2546: 79) พบว่า ครูที่สอนต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมแตกต่างกัน โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สูงกว่าทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังงานวิจัยของสิทธิชัย จันทานนท์ (2548: บทคัดย่อ) พบว่าครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างกันมีการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างประเทศมีการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ด้านการเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการมากกว่าครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิสิษฐ์ และอิม (2550: บทคัดย่อ) พบว่า ครูที่สอนต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มีการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่แตกต่างกัน และงานวิจัยของสุพล อนามัย (2549: 96-97) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 พบว่า ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างกัน มีความคิดเห็น ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ระดับช่วงชั้น ประสบการณ์ในการสอน และกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานวิชาการซึ่งส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างสูงสุดในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร และนำไปเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน ให้สอดคล้องกับแนวการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

สุนทร วิไลลักษณ์ (2540: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร ตามทัศนะของครู 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการและการวัดผลและประเมินผล และเพื่อเปรียบเทียบทัศนะของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการดังกล่าว ผลการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษา มีประสบการณ์ในการทำงานและมีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านและครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษา มีประสบการณ์ในการทำงานและมีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่องานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่แตกต่างกัน

รังสฤษฎ์ โยมศรีเคน (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น พบว่าโรงเรียนทั้งขนาดเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีสภาพการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นการนิเทศภายในงานวิชาการของโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย

สมแพน จำปาหวาย (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่ามีสภาพการบริหารงานทั้ง 7 ด้าน คือ ด้านบริหารหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านห้องสมุด ด้านการนิเทศภายในงานวิชาการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

นิเวศน์ คิตยาว (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียนของครูผู้สอนเกี่ยวกับงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ผลการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ มีความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียนด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลอยู่

ในระดับมาก ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้าน ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ครูผู้สอนที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียนทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อำนาจ นาไชย (2542: 102) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูอาจารย์ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม ต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจงานด้านวิชาการ ในขั้นตอนการกำหนดทางเลือกมากที่สุด เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียนพบว่า ครูอาจารย์ ในโรงเรียนขนาดเล็ก ต้องการมีส่วนร่วมในขั้นตอนการกำหนดและวิเคราะห์ปัญหา และขั้นตอนการตัดสินใจทางเลือกมากที่สุด ส่วนครูอาจารย์โรงเรียนขนาดใหญ่ ต้องการมีส่วนร่วมในขั้นตอนการค้นหา รวบรวม และกลั่นกรองข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ และขั้นตอนประเมินทางเลือกมากที่สุด

ธำรงชาติ ธรรมชาติ (2542: 50) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นงานนิเทศภายในอยู่ในระดับปานกลาง และผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาดของโรงเรียนที่สังกัดต่างกัน มีการปฏิบัติงานวิชาการในภาพรวมและรายองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน

ตุ๋ จงรัก (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษากระบวนการวัดและประเมินผลการเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา ศึกษากรณีโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ครูส่วนใหญ่รู้และเข้าใจหลักการ วิธีการประเมินผลการเรียน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนการประเมินเพื่อตัดสินใจผลการเรียน การสอนซ่อมเสริมนักเรียน การสร้างแบบทดสอบแบบเลือกตอบและจัดทำเอกสารการประเมินผลค่อนข้างดีแต่ไม่เข้าใจวิธีการเลือกเครื่องมือและสร้างเครื่องมือวัดคุณลักษณะของนักเรียนด้านทักษะพิสัยและจิตพิสัยครูส่วนใหญ่ มีพฤติกรรมการสอนแบบบรรยาย ใช้สื่อประกอบเป็นบางครั้ง นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนน้อย ครูส่วนใหญ่ปฏิบัติ ไม่สอดคล้องกับการประเมินผลการเรียน ครูวัดผล การเรียนด้วยวิธีการสังเกต สอบถามให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดในบางบทเรียน การทดสอบปลายภาคเรียนดำเนินการสอบตามระเบียบการประเมินผล ลักษณะของข้อสอบส่วนมากวัด พฤติกรรมความรู้ความจำ คุณภาพเครื่องมือวัดผลโดยภาพรวมมีความเที่ยงตรง และความเที่ยงต่ำ ผลการวิเคราะห์พบว่ากระบวนการวัดประเมินผลการเรียนของโรงเรียนบ้านห้วยแก้วสอดคล้อง แนวทางกับการประเมินผลตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาค่อนข้างน้อย เพราะครูส่วนใหญ่ขาด ความรู้ความเข้าใจการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การบริหารงานวิชาการเน้นความถูกต้องตาม ระเบียบทางราชการมากกว่าผลที่เกิดขึ้นกับตัวนักเรียน ปัญหาและอุปสรรคทางด้านวัดประเมินผล การเรียนพบว่าครูในโรงเรียนมีปริมาณงานในความรับผิดชอบมาก ทั้งงานด้านการสอนและงาน ตามผู้บังคับบัญชามอบหมาย ทำให้ครูมีเวลาและความพร้อมน้อยในการเตรียมการสอนใน ขณะเดียวกันพบว่านักเรียน ร้อยละ 40 มีพื้นฐานความรู้ต่ำกว่าระดับชั้นเรียน นักเรียนไม่มีแรงจูงใจ

ในการเรียน เพราะผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ให้ความสนใจติดตามการเรียน ของลูกหลานค่อนข้างน้อย นอกจากนั้นยังมีความเห็นของครูส่วนใหญ่เห็นด้วยกับแนวทางการประเมินผลที่กำหนดไว้ในระเบียบ การประเมินผลการเรียนที่กำลังใช้อยู่

วิชิต บุญเลิศ (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี พบว่า ภาพรวมของโรงเรียนมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านห้องสมุด ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการประชุมอบรมทางวิชาการ โดยมีแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนที่มีความสำคัญ 5 อันดับแรก คือ 1) การจัดทำแผนโครงการด้านวิชาการประจำปี 2) การร่วมกันวางแผนการใช้หลักสูตรภายในโรงเรียน 3) การสนับสนุนครูศึกษาหาความรู้ อบรมและศึกษาดูงาน 4) การสนับสนุนงบประมาณด้านวัสดุอย่างเพียงพอ 5) การร่วมมือกันวางแผนการจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียน

สุนทร ธาระพุท (2543: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา กลุ่มครูสุภาพบุรุษ ผลการศึกษาพบว่าความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการอยู่ในเกณฑ์มากและมากที่สุด ได้แก่ 1) งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมกับหลักสูตร และหลักสูตรมีความยืดหยุ่น ปัญหา คือ ไม่เตรียมครูผู้สอนก่อนใช้หลักสูตร 2) ด้านจัดการเรียนการสอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตรงตามเนื้อหา โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ปัญหา คือ ครูมีภารกิจมากเกินไปและขาดการติดตามการดำเนินงาน 3) ด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอน มีการวางแผนการประเมินการใช้สื่อ และจัดหานวัตกรรมเทคโนโลยี ปัญหา คือ สื่อการสอนไม่เพียงพอและไม่มีห้องสื่อการสอน 4) ด้านการวัดและประเมินผล จัดทำกราฟแสดงผลการเรียน อบรมเทคนิคการวัดผล และจัดสอนซ่อมเสริม ปัญหา คือ การสอนซ่อมเสริมไม่ต่อเนื่อง ครูผู้สอนไม่เข้าใจการวัดประเมินผล 5) ด้านห้องสมุด ส่งเสริมการค้นคว้าด้วยตนเอง ให้บริการอย่างเป็นระบบ ปัญหา คือ จำนวนหนังสือไม่เพียงพอ ครูผู้สอนมีภารกิจมากเกินไป 6) ด้านนิเทศการศึกษา ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมประชุมปรึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการและประเมินผลการนิเทศ ปัญหา คือ ครูไม่ได้รับการนิเทศฝ่ายวิชาการไม่ติดตามประเมินผล 7) ด้านการประชุมอบรมทางวิชาการ จัดให้มีการประชุมอบรมทางวิชาการ ปัญหา คือ ขาดงบประมาณ ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามจากคำถามปลายเปิดมีดังนี้ 1) ครูควรมีความเข้าใจในหลักสูตร 2) ควรให้ความรู้แก่ครูด้านเทคนิคการสอน 3) ให้ความรู้แก่ครูในการผลิตสื่อ 4) ควรจัดทำแผนการวัดประเมินผล 5) ควรจัดบริการที่สะดวก 6) จัดให้มีการนิเทศอย่างต่อเนื่อง 7) ควรจัดอบรมอย่างทั่วถึงและนำไปปฏิบัติ

อนันต์ สุริยาศรีสกุล (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ

นักเรียนสูง อยู่ในระดับดี พฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำอยู่ในระดับปานกลาง พฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนสูงและต่ำ มีพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ไพรัช หงษ์เทียบ (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 ผลการวิจัย พบว่า

- 1) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่ามาตรฐานที่ 4 และมาตรฐานที่ 6 อยู่ในระดับมาก
- 2) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
- 3) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยภาพรวมเมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่ามาตรฐานที่ 3 และมาตรฐานที่ 4 ส่งผลต่อด้านพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนและพฤติกรรมการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ประทีน วิเศษสุวรรณ (2545: 105) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยการบริหารการศึกษาที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 พบว่า ประสิทธิผลในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ได้แก่ วิวัฒนาการของโรงเรียน และการประสานงานเพื่อความสัมพันธ์ของบุคลากรในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก และปัจจัยการบริหารการศึกษา ซึ่งได้แก่ พฤติกรรมผู้นำทางการบริหาร พฤติกรรมการเป็นผู้นำทางวิชาการ พฤติกรรมผู้นำทางการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านวัฒนธรรมโรงเรียน และปัจจัยด้านขนาดของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในด้านการวิวัฒนาการโรงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมภายนอก และสามารถประสานสัมพันธ์บุคลากรภายในโรงเรียน เพื่อรวมพลังให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการปฏิบัติการกิจของโรงเรียนจนสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พัชรี โต๊ะเฮง (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา พบว่า พฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านงานนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

นัยนา ตันติวิสุทธิ (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ผลสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับสภาพการจัดการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามขอบข่ายงานวิชาการ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านงานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านงานการเรียนการสอน ด้านงานวัสดุประกอบ

หลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ด้านงานวัดผลและประเมินผล และด้านงานนิเทศภายใน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน

พรศักดิ์ ทิพย์วงษ์ทอง (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครูผู้สอนต่อการบริหารงานของวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดระยอง ใน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านปรัชญา นโยบายและจุดประสงค์ของโรงเรียน ด้านงานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน ด้านงานการสอนและการจัดการเรียนการสอน ด้านงานกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมห้องสมุด ด้านงานสื่อการเรียนการสอน ด้านงานนิเทศการศึกษาและพัฒนาครู ด้านงานวัดผลและประเมินผล พบว่า โดยรวมและรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านงานสื่อการเรียนการสอนและกิจกรรมห้องสมุด ด้านงานนิเทศการศึกษาและพัฒนาครู อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามระดับช่วงชั้นโดยรวมและรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบ พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนโดยรวมและรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบ พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือกิจกรรมนักเรียนและด้านงานนิเทศการศึกษาและพัฒนาครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประสงค์ หอมชื่น (2547: 93-94) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน ได้แก่ ผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้นำทางวิชาการ ผู้นำทางจริยธรรม และผู้นำด้านชุมชน เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จำแนกตามวุฒิการศึกษา ระดับช่วงชั้น ประสบการณ์ และขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ครูที่สอนในระดับช่วงชั้นต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุณี ทรัพย์ประเสริฐ (2547: 83-85) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านนิเทศภายใน ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาและด้านประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก วุฒิการศึกษาต่างกันมีคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยรวม ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร และด้านการจัดการเรียนการสอน

แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการนิเทศภายใน ด้านการวัดและประเมินการศึกษา และด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แมคเคธี (สุจันท์ สัจดุส. 2548: 65; อ้างอิงจาก Mc Cathy. 1971: The Role of the Secondary School Principal in New Jersey. pp 1971A) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในรัฐนิวเจอร์ซีย์ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชาและครู พบว่ากลุ่มครูมีความเห็นไม่สอดคล้องกับผู้บริหารและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานวิชาการและความรับผิดชอบในการตัดสินใจของคณะกรรมการ และกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาท และความรับผิดชอบในการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพมากที่สุด

เอกที (ประทีป ศรีนาถ. 2546: 69; อ้างอิงจาก Agthe. 1980: The Elementary Principals Perceptions of Thai own And Teachers Role in Curriculum Dicision Making , Dissertation Abstracts international. 3067-3077A) ได้วิจัยเกี่ยวกับการรับรู้บทบาทหน้าที่ครูใหญ่ในงานวิชาการพบว่า ครูใหญ่บริหารงานอื่น ๆ มากเกินไป ครูใหญ่และครูยอมรับว่าการปรับปรุงการเรียนการสอนต้องทำร่วมกัน และครูใหญ่จะต้องเปลี่ยนจากการเป็นผู้สั่งการมาเป็นผู้ประสานงาน

อีเกอร์ (Eager. 1987: 141) ได้ศึกษาเรื่องกลยุทธ์ในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ระดับมัธยมศึกษาที่มีประสิทธิผล โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครู ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์ที่สำคัญได้แก่ 1) การแสดงให้เห็นว่ามีความสนใจต่อนักเรียน 2) การภูมิใจในโรงเรียนและความสำเร็จของนักเรียน 3) การใช้โปรแกรมการเรียนที่มีคุณภาพต่อนักเรียน 4) มีความเชื่อว่าเราเป็นโรงเรียนที่มีประสิทธิผล 5) แสดงความสนใจนักเรียนแต่ละคน 6) ฟังความคิดเห็นของนักเรียน 7) จัดหลักสูตรที่สนองต่อวัตถุประสงค์ของโรงเรียน 8) มีการเอาใจใส่ดูแลนักเรียน 9) พัฒนาโปรแกรมการเรียนที่นักเรียนพอใจ 10) เป็นแบบอย่างที่ดีต่อนักเรียน 11) มีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองนักเรียนถึงความก้าวหน้าของนักเรียน 12) แจ้งให้นักเรียนทราบอย่างชัดเจนถึงพฤติกรรมที่เขาควรประพฤติ

เอ็มซอลลา (Msolla. 1990: 15-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินการใช้ทักษะการบริหารงานและความรู้ของครู ผู้บริหารวิทยาลัยในแทนซาเนีย ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่ครูและผู้บริหารเผชิญในการปฏิบัติงานทั้งหมดเฉลี่ยแล้วอยู่ในเกณฑ์ขั้นต่ำ ภาระงานที่ปฏิบัติมี 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการเงินและโครงการพึ่งพาตนเอง ด้านจัดวัสดุและทรัพยากร ด้านสิ่งแวดล้อมและอาคารสถานที่ ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านกิจการนักศึกษา ด้านการบริหารงานบุคลากร และการวางแผนพัฒนา ผลการวิจัยพบว่า งานที่ปฏิบัติได้ยากที่สุด ตามลำดับ มีดังนี้ ด้านการจัดการวัสดุและทรัพยากร ด้านสิ่งแวดล้อมและอาคารสถานที่ ด้านการเงินและโครงการพึ่งพาตนเอง

ด้านบริหารบุคลากร และด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน

วิลเลียม (William. 1994: 2425-A) ได้ทำการวิจัยเรื่องกลยุทธ์การนิเทศภายใน โรงเรียน และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคลากรในโรงเรียนโดยศึกษาจากครู ผู้บริหารและ ประธานสหภาพครูในเขตโรงเรียน K-12 ในเมืองขนาดใหญ่ในรัฐแคลิฟอร์เนียได้ รวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสำรวจประมาณค่าจากผู้บริหารโรงเรียน 159 คน และครู 195 คน จาก โรงเรียน 11 แห่ง ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารและครูขาดความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีต่อกันในเรื่องการนิเทศภายในโรงเรียน 2) ครูผู้สอนมีความเห็นว่าผู้บริหารไม่ค่อยมีการสังเกตการณ์และเยี่ยมชมห้องเรียนอย่างเป็นทางการ แต่ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่าได้สังเกตการณ์และเยี่ยมชมห้องเรียนอยู่เป็นประจำ 3) ผู้บริหารโรงเรียนได้ให้ความสำคัญและรับผิดชอบต่อการนิเทศภายในโรงเรียนมากกว่าการจัดการด้านอื่น ๆ และผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า ควรลดนวัตกรรมในการนิเทศภายในที่ซับซ้อนลง ควรมีการยืดหยุ่นและพัฒนากลยุทธ์ในการนิเทศภายใน เพื่อเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคลากรในโรงเรียน

เบิร์ก (Burke. 1997: 784-A) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาแนวโน้มกระบวนการพัฒนาหลักสูตรคณิตศาสตร์ในเกรด 12 ตามการรับรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนของรัฐนิวเจอร์ซีย์พบว่า ท้องถิ่นต้องการมีการแก้ไขหลักสูตรจากแหล่งภายในและต้องการพัฒนาหลักสูตร 59% ให้ท้องถิ่นประเมินความต้องการก่อนปรับปรุง 83% จัดเตรียมเชิงปฏิบัติการหรือหลักสูตรนำร่อง ก่อนนำไปใช้ 40%

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมีความแตกต่างกันตามสภาพความพร้อมในแต่ละสถานศึกษา ผู้บริหารให้ความสำคัญต่องานวิชาการของโรงเรียน โดยมุ่งที่การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความรู้และประสบการณ์ นอกจากนี้ยังทำหน้าที่นิเทศการสอน ประเมินผลงานทางวิชาการ การวางแผน ปรับปรุงวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการ เพราะถือว่างานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องมีความรู้ ความสามารถในการบริหารงานเกี่ยวกับหลักสูตร การสอนและการจัดการเรียนการสอน การนิเทศการสอน และการวัดและประเมินผลการเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ใน 4 งาน ได้แก่ งานบริหารหลักสูตร การสอนและการจัดการเรียนการสอน งานนิเทศการสอน และงานวัดและประเมินผลการเรียน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน ตามลำดับดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนระดับช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ที่ปฏิบัติงานสอนในปีการศึกษา 2550 จำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนราษฎร์วิทยา โรงเรียนเซนต์โยเซฟ โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ และโรงเรียนสุวรรณรังษฤษฎ์วิทยาลัย จำนวน 209 คน

1.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนระดับช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ที่ปฏิบัติงานสอนในปีการศึกษา 2550 จำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนราษฎร์วิทยา โรงเรียนเซนต์โยเซฟ โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ และโรงเรียนสุวรรณรังษฤษฎ์วิทยาลัย จำนวน 136 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูผู้สอนของโรงเรียนเอกชน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 จากนั้นใช้การสุ่มแบบเจาะจงกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำนวน 5 โรงเรียน และใช้การสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนของแต่ละโรงเรียน ดังปรากฏจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในตารางที่ 1

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนระดับช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3
โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1

โรงเรียน	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง			
	ช่วง ชั้นที่	ช่วง ชั้นที่	ช่วง ชั้นที่	รวม	ช่วง ชั้นที่	ช่วง ชั้นที่	ช่วง ชั้นที่	รวม
	1	2	3		1	2	3	
1. ราษฎร์วิทยา	8	14	6	28	5	9	4	18
2. เซนต์โยเซฟ	11	11	5	27	7	7	4	18
3. อรุณประดิษฐ์	20	22	23	65	13	14	15	42
4. ปริยติรังสรรค์	18	19	14	51	11	13	9	33
5.สุวรรณรังสฤษฎ์วิทยาลัย	10	17	11	38	7	11	7	25
รวม	67	83	59	209	43	54	39	136

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ใน 4 งาน ได้แก่ งานบริหารหลักสูตร งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน งานนิเทศการสอน และงานวัดและประเมินผลการเรียน ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับช่วงชั้น ประสบการณ์ในการสอน และกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามประเภทเลือกรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารใน 4 งาน ได้แก่ งานบริหารหลักสูตร งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน งานนิเทศการสอน และงานวัดและประเมินผลการเรียน มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคอร์ท มี 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร งานวิจัย เพื่อกำหนดกรอบแนวคิด และนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนใน 4 งาน ได้แก่ งานบริหารหลักสูตร งานการสอน และการจัดการเรียนการสอน งานนิเทศการสอน และงานวัดและประเมินผลการเรียน เพื่อใช้เป็น

แนวทางในการสร้างและพัฒนาแบบสอบถามให้ครอบคลุมตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและ
 นิยามศัพท์เฉพาะ

2. ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามตามแนวคิดของ สุนี ทรัพย์ประเสริฐ (2547: 107-113) และพัชรี โต๊ะเฮง (2546: 480-481) แล้วสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ให้ครอบคลุมใน 4 งาน ได้แก่ งานบริหารหลักสูตร งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน งานนิเทศการสอน และงานวัดและประเมินผลการเรียน

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ศึกษานิพนธ์ เพื่อพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องให้มีความถูกต้องและครอบคลุมตามขอบเขตและนิยามศัพท์ที่ศึกษา พร้อมทั้งตรวจสอบสำนวนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขจากอาจารย์ที่ศึกษานิพนธ์แล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ภายใต้การดูแลของอาจารย์ที่ศึกษานิพนธ์ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอนในระดับช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำไปหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .938 ส่วนค่าความเชื่อมั่นรายด้าน ในด้านงานบริหารหลักสูตรเท่ากับ .859 ด้านงานการสอนและการจัดการเรียนการสอนเท่ากับ .817 ด้านงานนิเทศการสอนเท่ากับ .901 และด้านงานวัดและประเมินผลการเรียนเท่ากับ .841

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาไปจัดทำชุดแบบสอบถามฉบับจริงเพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับครูผู้สอน ระดับช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เสนอต่อผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ทั้ง 5 โรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมกับนัดหมาย วัน เวลา ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ของแต่ละโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 13-27 ธันวาคม 2550 โดยส่งแบบสอบถามไปทั้งหมด 136 ชุด ได้แบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด 136 ชุด

3. รวบรวมแบบสอบถามจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 136 ชุด มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ได้ความสมบูรณ์ร้อยละ 100 เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ต่อไป

4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้คืนมา มาคัดเลือกตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำมาทำการวิเคราะห์ ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามตามตัวแปรที่ต้องการศึกษา ให้รหัส ระดับชั้นที่ทำการสอน ประสบการณ์ในการสอน และกลุ่มสาระการเรียนรู้
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ในงานวิชาการ 4 งาน ได้แก่ งานการบริหารหลักสูตร งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน งานการนิเทศการสอน และงานการวัดและประเมินผลการเรียน นำมาตรวจให้คะแนนคำตอบซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับคือ ให้คะแนน 5, 4, 3, 2, หรือ 1 คะแนน เมื่อครูผู้สอนตอบในช่อง มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย หรือ น้อยที่สุด ดังนี้
 - 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมากที่สุด
 - 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมาก
 - 3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารปานกลาง
 - 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารน้อย
 - 1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารน้อยที่สุด
3. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำผลคะแนนที่ได้มาหาค่าสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

3.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับ ระดับช่วงชั้น ประสบการณ์ในการสอน และกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยการหาความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

3.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ในงานวิชาการ 4 งาน ได้แก่ งานบริหารหลักสูตร งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน งานนิเทศการสอน และงานวัดและประเมินผลการเรียน โดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ เพื่อนำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยาย และแปลผลโดยใช้เกณฑ์ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538: 9)

- 4.50-5.00 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.50-4.49 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับมาก
- 2.50-3.49 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.50-2.49 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับน้อย
- 1.00-1.49 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนของครูผู้สอน ระดับช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 จำแนกตามระดับช่วงชั้น ประสิทธิภาพในการสอน และกลุ่มสาระการเรียนรู้ ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) หากพบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดำเนินการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการ The Least Significant Difference Method – LSD

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

5.1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

5.1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruency: IOC) เพื่อหาความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

5.1.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient ของ ครอนบาค (Cronbach)

5.2 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

5.2.1 ค่าความถี่ (Frequency)

5.2.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

5.2.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

5.2.4 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

ในการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1, 2 และ 3 ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) และการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการ The Least Significant Difference Method - LSD

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามตามตัวแปรที่ต้องการศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ใน 4 งาน

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน จำแนกตามระดับช่วงชั้น ประสิทธิภาพในการสอนและกลุ่มสาระการเรียนรู้

สัญลักษณ์ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ทางสถิติในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนครูโรงเรียนเอกชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน F-distribution (F-test)
df	แทน	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (degrees of freedom)
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง (Mean Squares)
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามตามตัวแปรที่ต้องการศึกษา ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับช่วงชั้น ประสบการณ์ในการสอน และกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับช่วงชั้น ประสบการณ์ในการสอน และกลุ่มสาระการเรียนรู้

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	กลุ่มตัวอย่าง (n = 136)	
	จำนวน	ร้อยละ
1. ระดับช่วงชั้น		
1) ช่วงชั้นที่ 1	43	31.60
2) ช่วงชั้นที่ 2	54	39.70
3) ช่วงชั้นที่ 3	39	28.70
รวม	136	100.00
2. ประสบการณ์ในการสอน		
1) 1-6 ปี	53	39.00
2) 7-12 ปี	45	33.10
3) 13 ปี ขึ้นไป	38	27.90
รวม	136	100.00
3. กลุ่มสาระการเรียนรู้		
1) ภาษาไทย	35	25.73
2) คณิตศาสตร์	34	25.00
3) วิทยาศาสตร์	24	17.65
4) สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	22	16.18
5) ภาษาต่างประเทศ	21	15.44
รวม	136	100.00
รวม	136	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่า ครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพชรบุรี เขต 1 ส่วนใหญ่สอนอยู่ในระดับช่วงชั้นที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 39.70 มีประสบการณ์ในการสอน 1-6 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.00 และปฏิบัติการสอนอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 25.73

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1

ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ใน 4 งาน ได้แก่ งานบริหารหลักสูตร งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน งานนิเทศการสอน และงานวัดและประเมินผลการเรียน ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชน

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
งานบริหารหลักสูตร	3.88	.58	มาก
งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน	4.03	.55	มาก
งานนิเทศการสอน	3.92	.70	มาก
งานวัดและประเมินผลการเรียน	3.75	.60	มาก
รวม	3.89	.54	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยภาพรวมครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยในแต่ละด้านมีค่าเฉลี่ย ดังนี้ คือ งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.03$) งานนิเทศการสอน ($\bar{X} = 3.92$) งานบริหารหลักสูตร ($\bar{X} = 3.88$) และงานวัดและประเมินผลการเรียน ($\bar{X} = 3.75$)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน จำแนกตามระดับช่วงชั้น ประสิทธิภาพในการสอน และกลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังเสนอในตารางที่ 4-13 ดังนี้

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามระดับช่วงชั้น

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน	ระดับช่วงชั้น					
	ช่วงชั้นที่ 1		ช่วงชั้นที่ 2		ช่วงชั้นที่ 3	
	(n = 43)		(n = 54)		(n = 39)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
งานบริหารหลักสูตร	3.87	.58	3.90	.62	3.87	.56
งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน	4.02	.53	4.01	.60	4.05	.52
งานนิเทศการสอน	3.87	.67	3.91	.75	3.99	.66
งานวัดและประเมินผลการเรียน	3.83	.57	3.74	.61	3.67	.60
รวม	3.90	.52	3.89	.57	3.89	.53

จากตาราง 4 แสดงว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามระดับช่วงชั้น โดยภาพรวม ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับมากทุกช่วงชั้น เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตาราง 5 ค่าความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามระดับช่วงชั้น

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน	แหล่งของความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
งานบริหารหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	.025	.013	.036
	ภายในกลุ่ม	133	46.151	.347	
	รวม	135	46.176		
งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	.023	.011	.037
	ภายในกลุ่ม	133	41.222	.310	
	รวม	135	41.245		
งานนิเทศการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	.315	.157	.317
	ภายในกลุ่ม	133	65.916	.496	
	รวม	135	66.230		
งานวัดและประเมินผลการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	.519	.260	.725
	ภายในกลุ่ม	133	47.620	.358	
	รวม	135	48.139		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.001	.000	.001
	ภายในกลุ่ม	133	39.428	.296	
	รวม	135	39.429		

จากตาราง 5 แสดงว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามระดับช่วงชั้น พบว่า โดยภาพรวม
ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ไม่แตกต่างกัน
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียนเอกชน ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน ตามความคิดเห็น
ของครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน	ประสบการณ์ในการสอน					
	1-6 ปี		7-12 ปี		13 ปีขึ้นไป	
	(n = 53)		(n = 45)		(n = 38)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
งานบริหารหลักสูตร	3.80	.58	3.81	.59	4.08	.55
งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน	3.92	.54	3.98	.59	4.22	.48
งานนิเทศการสอน	3.82	.73	3.94	.66	4.04	.71
งานวัดและประเมินผลการเรียน	3.59	.55	3.80	.54	3.91	.68
รวม	3.78	.51	3.88	.55	4.06	.54

จากตาราง 6 แสดงว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน โดยภาพรวม
ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตาราง 7 ค่าความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์
ในการสอน

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน	แหล่งของความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
งานบริหารหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	2.036	1.018	3.068*
	ภายในกลุ่ม	133	44.140	.332	
	รวม	135	46.176		
งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.030	1.015	3.443*
	ภายในกลุ่ม	133	39.214	.295	
	รวม	135	41.245		
งานนิเทศการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.185	.593	1.212
	ภายในกลุ่ม	133	65.045	.489	
	รวม	135	66.230		
งานวัดและประเมินผลการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.397	1.198	3.484*
	ภายในกลุ่ม	133	45.743	.344	
	รวม	135	48.139		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.746	.873	3.081*
	ภายในกลุ่ม	133	37.683	.283	
	รวม	135	39.429		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 7 แสดงว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบว่า
โดยภาพรวม ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน
แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูผู้สอนมีความ
คิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ด้านงานบริหารหลักสูตร งานการ
สอนและการจัดการเรียนการสอน และงานวัดและประเมินผลการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบ
The Least Significant Difference Method – LSD ผลปรากฏดังตาราง 8-13

ตาราง 8 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยภาพรวม ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

การบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน	ประสบการณ์ ในการสอน	$\bar{X}$	1-6 ปี	7-12 ปี	13 ปีขึ้นไป
			3.78	3.88	4.06
โดยภาพรวม	1-6 ปี	3.78	-	.10	.28*
	7-12 ปี	3.88	-	-	.18
	13 ปีขึ้นไป	4.06	-	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 8 แสดงว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบว่า โดยภาพรวม ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน 13 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน มากกว่าครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน 1-6 ปี

ตาราง 9 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่การบริหารงานวิชาการของ
ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1
ด้านงานบริหารหลักสูตร ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

การบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน	ประสบการณ์ ในการสอน	$\bar{X}$	1-6 ปี	7-12 ปี	13 ปีขึ้นไป
			3.80	3.81	4.08
ด้านงานบริหารหลักสูตร	1-6 ปี	3.80	-	.01	.28*
	7-12 ปี	3.81	-	-	.27*
	13 ปีขึ้นไป	4.08	-	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 แสดงว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบว่า
ด้านงานบริหารหลักสูตร ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน
เอกชน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน
13 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน มากกว่าครูผู้สอน
ที่มีประสบการณ์ในการสอน 1-6 ปี และ 7-12 ปี

ตาราง 10 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ด้านงานการสอน และการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

การบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน	ประสบการณ์ ในการสอน	$\bar{X}$	1-6 ปี	7-12 ปี	13 ปีขึ้นไป
			3.92	3.98	4.22
ด้านการสอนและการ จัดการเรียนการสอน	1-6 ปี	3.92	-	.06	.30*
	7-12 ปี	3.98	-	-	.24
	13 ปีขึ้นไป	4.22	-	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 แสดงว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบว่า ด้านงานการสอนและการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน 13 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน มากกว่าครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน 1-6 ปี

ตาราง 11 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ด้านงานวัดและประเมินผลการเรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

การบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน	ประสบการณ์ ในการสอน	$\bar{X}$	1-6 ปี	7-12 ปี	13 ปีขึ้นไป
			3.59	3.80	3.91
ด้านงานวัดและประเมินผล การเรียน	1-6 ปี	3.59	-	.21	.32*
	7-12 ปี	3.80	-	-	.11
	13 ปีขึ้นไป	3.91	-	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 แสดงว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบว่า ด้านงานวัดและประเมินผลการเรียน ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน 13 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน มากกว่าครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน 1-6 ปี

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน
เอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน ตามความ
คิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน	กลุ่มสาระการเรียนรู้									
	ภาษาไทย		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์		สังคมศึกษา		ภาษา ต่างประเทศ	
	(n = 35)		(n = 34)		(n = 24)		(n = 22)		(n = 21)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1). งานบริหารหลักสูตร	3.84	.66	3.97	.64	3.78	.49	3.95	.58	3.84	.46
2). งานการสอนและการจัด การเรียนการสอน	3.90	.63	4.13	.54	3.98	.58	4.03	.47	4.12	.47
3). งานนิเทศการสอน	3.78	.82	4.02	.67	3.89	.62	3.95	.76	3.99	.57
4). งานวัดและประเมินผล การเรียน	3.77	.62	3.80	.59	3.65	.52	3.74	.74	3.74	.52
รวม	3.82	.62	3.98	.54	3.82	.50	3.92	.56	3.92	.44

จากตาราง 12 แสดงว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยภาพรวม
ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับมาก เมื่อ
พิจารณารายด้าน พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน
เอกชนอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตาราง 13 ค่าความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามกลุ่มสาระ
การเรียนรู้

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน	แหล่งของความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
งานบริหารหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	4	.738	.185	.532
	ภายในกลุ่ม	131	45.438	.347	
	รวม	135	46.176		
งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	4	1.154	.289	.943
	ภายในกลุ่ม	131	40.090	.306	
	รวม	135	41.245		
งานนิเทศการสอน	ระหว่างกลุ่ม	4	1.179	.295	.594
	ภายในกลุ่ม	131	65.051	.497	
	รวม	135	66.230		
งานวัดและประเมินผลการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	4	.380	.095	.261
	ภายในกลุ่ม	131	47.759	.365	
	รวม	135	48.139		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	.581	.145	.490
	ภายในกลุ่ม	131	38.848	.297	
	รวม	135	39.429		

จากตาราง 13 แสดงว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวม
ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ไม่แตกต่างกัน
เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียนเอกชน ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ใน 4 งาน ได้แก่ งานบริหารหลักสูตร การสอนและการจัดการเรียนการสอน งานนิเทศการสอน และงานวัดและการประเมินผล การเรียน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน ตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. สมมติฐานของการวิจัย
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สรุปผลการวิจัย
7. อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ใน 4 งาน ได้แก่ งานบริหารหลักสูตร การสอนและการจัดการเรียนการสอน งานนิเทศการสอน และงานวัดและประเมินผล การเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน จำแนกตามระดับ ช่วงชั้น ประสบการณ์ในการสอน และกลุ่มสาระการเรียนรู้

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนระดับช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ที่ปฏิบัติงานสอนอยู่ในปีการศึกษา 2550 จำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนราชบุรีวิทยา โรงเรียนเซนต์โยเซฟ โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ และโรงเรียนสุวรรณรังษะวิทยาลัย จำนวน 209 คน

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนระดับช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ที่ปฏิบัติงานสอนในปีการศึกษา 2550 จำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนราษฎร์วิทยา โรงเรียนเซนต์โยเซฟ โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ และโรงเรียนสุวรรณรังษฤษฎีวิทยาลัย จำนวน 136 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูผู้สอนของโรงเรียนเอกชนโดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 จากนั้นใช้การสุ่มแบบเจาะจงกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำนวน 5 โรงเรียน และใช้การสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนของแต่ละโรงเรียน

3. สมมติฐานในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานในการวิจัยไว้ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน ใน 4 งาน ได้แก่ งานบริหารหลักสูตร งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน งานนิเทศการสอน และงานวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก
2. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนที่มีระดับช่วงชั้นประสบการณ์ในการสอน และกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ใน 4 งาน ได้แก่ งานบริหารหลักสูตร งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน งานนิเทศการศึกษา และงานวัดและประเมินผลการเรียน ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับช่วงชั้น ประสบการณ์ในการสอน และกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามประเภทเลือกรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารใน 4 งาน ได้แก่ งานบริหารหลักสูตร งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน งานนิเทศการสอน และงานวัดและประเมินผลการเรียน มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ของลิเคอร์ท์ มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ จำนวน 40 ข้อ เท่ากับ .938 และรายด้านอยู่ในช่วง .817-.901

5. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับครูผู้สอน ระดับช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เสนอต่อผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ทั้ง 5 โรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมกับนัดหมาย วัน เวลา ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของแต่ละโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอนระดับช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 136 คน ใน 5 โรงเรียน
4. ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 136 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป คำนวณค่าสถิติ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตัวแปรอิสระที่ศึกษา
2. วิเคราะห์ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ใน 4 งาน ได้แก่ งานบริหารหลักสูตร งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน งานนิเทศการศึกษา และงานวัดและประเมินผล การเรียน โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวม รายด้าน และรายข้อ
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่ม ได้แก่ ระดับช่วงชั้น ประสบการณ์ในการสอน และกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One –Way ANOVA)

6. สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ใน 4 งาน ได้แก่ งานบริหารหลักสูตร งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน งานนิเทศการสอน และงานวัดและประเมินผลการเรียน สรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 136 คน ส่วนใหญ่สอนอยู่ในระดับช่วงชั้นที่ 2 ร้อยละ 39.70 มีประสบการณ์ในการสอน 1-6 ปี ร้อยละ 39.00 และปฏิบัติการสอนอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ร้อยละ 25.73

ตอนที่ 2 การศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ในภาพรวม ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยในแต่ละด้านมีค่าเฉลี่ยดังนี้คือ งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.03$) งานนิเทศการสอน ($\bar{X}=3.92$) งานบริหารหลักสูตร ($\bar{X}=3.88$) และงานวัดและประเมินผลการเรียน ($\bar{X}=3.75$)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามระดับช่วงชั้น ประสบการณ์ในการสอน และกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผลปรากฏ ดังนี้

3.1 การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามระดับช่วงชั้น โดยรวม และรายด้าน พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ไม่แตกต่างกัน

3.2 การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน โดยรวม พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน 13 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นมากกว่าครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน 1-6 ปี และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยในงานบริหารหลักสูตร ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน 13 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน มากกว่าครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน 1-6 ปี และ 7-12 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในงานการสอนและการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน 13 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมากกว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน 1-6 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในงานวัดและประเมินผลการเรียน ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน 13 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน มากกว่าครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน 1-6 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนงานนิเทศการสอน พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ไม่แตกต่างกัน

3.3 การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยรวมและรายด้าน พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ไม่แตกต่างกัน

7. อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

อภิปรายผล

จากการศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน มีประเด็นซึ่งควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ในภาพรวม ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารโรงเรียนต้องมีคุณลักษณะเป็นผู้นำในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนซึ่งก่อให้เกิดประสิทธิผลต่อตัวผู้เรียนและโรงเรียน และเป็นหน้าที่หลักของผู้บริหารงานวิชาการ สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และนโยบายด้านการศึกษารัฐบาลต่างมีอุดมการณ์และหลักการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ตามเจตนารมณ์พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 มาตรา 49 กำหนดให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) หรือ สมศ. ทำหน้าที่ประเมินผลการจัดการศึกษา ตรวจสอบของคุณภาพของสถานศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามอุดมการณ์และหลักการในการจัดการศึกษา ซึ่งในมาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา กล่าวว่า ความสำเร็จของการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญขึ้นอยู่กับ 1) ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ ผู้เรียน ครู คณาจารย์ ผู้บริหาร และ 2) ปัจจัยด้านการบริหาร ซึ่งตัวบ่งชี้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้บริหาร ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการและวิชาชีพ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา 2548: 2-4) ดังแนวคิดของ อำภา บุษยช่วย (2537: 20) กล่าวว่า “งานวิชาการเป็นหัวใจของสถานศึกษา” ซึ่งเป็นคำกล่าวที่ให้ความสำคัญต่องานวิชาการมาก หน้าที่ของโรงเรียนคือการให้ความรู้ทางวิชาการแก่นักเรียนเป็นสำคัญ ดังที่ ประเทือง สังข์นาค (2545: 18) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับสถานศึกษาเพราะเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของการศึกษากระบวนการบริหารงานวิชาการจะเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนตั้งแต่การวางนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงพัฒนา การจัด

ดำเนินการสอน การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา และการวัดผล และประเมินผล จึงพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในภาพรวม ครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน อยู่ในระดับมาก

เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ในด้านงานบริหารหลักสูตร ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า หลักสูตรสถานศึกษาเป็นหัวใจสำคัญสำหรับการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต้องใช้ความร่วมมือร่วมใจของบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนตัวผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ สมแผน จำปาหวาย (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า มีสภาพการบริหารงาน ด้านบริหารหลักสูตร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และตรงกับแนวคิดของ วิโรจน์ สารรัตน์ (2542: 11) กล่าวว่า ผู้บริหารต้องมีการใช้หลักการและทฤษฎีการบริหารซึ่งผู้บริหารจำเป็นต้องศึกษาทฤษฎีทางการบริหาร เพื่อเป็นเครื่องชี้แนะแนวทางการปฏิบัติงานโดยนำหลักการและทฤษฎีไปประยุกต์ใช้ในการบริหารโรงเรียนได้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพของโรงเรียน เช่น ผู้บริหารใช้บทบาทหน้าที่ในการทำงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีวิธีการสรรหาบุคลากรเข้าทำงานได้เหมาะสมกับความสามารถ รู้จักแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่เสมอ และผู้บริหารเป็นบุคคลที่รู้จักการบริหารเวลาได้เป็นอย่างดี หมั่นค้นคว้าแนวคิดกลยุทธ์ใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ผู้บริหารควรมีความรู้ด้านหลักสูตรและการสอน ได้แก่ ผู้บริหารมีความรู้และความเข้าใจในขอบข่ายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และสามารถจัดทำสาระการเรียนรู้ได้ สอดคล้องกับสภาพปัญหาของชุมชนและสังคม และต้องมีความสามารถจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้เหมาะสม สามารถแนะนำให้ผู้มีความเข้าใจ รวมทั้งจัดทำแผนการเรียนรู้ได้ สอดคล้องกับหลักสูตรและเป้าหมายของโรงเรียน (จันทน์ สงวนนาม. 2545: 139-157) ในการวิจัยครั้งนี้ จึงพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในด้านงานบริหารหลักสูตร ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน อยู่ในระดับมาก

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ในด้านงานการสอนและการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า จุดหมายหลักของสถานศึกษาอยู่ที่การจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดและดำเนินการด้านการเรียนการสอนจะเป็นไปด้วยดี ก็ด้วยการวางแผนการบริหารงาน ด้วยความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษาที่จะทำให้การเรียนการสอนมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ พัทรี โต๊ะเฮง (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษา พบว่า ด้านงานการสอนผู้บริหารมีพฤติกรรมการบริหารอยู่ในระดับมาก

ซึ่งตรงกับแนวคิดของ กมล ภูประเสริฐ (2544: 53) ได้กล่าวถึง ภารกิจในการบริหารการเรียนการสอน ไว้ว่า ภารกิจในการบริหารการเรียนการสอนผู้บริหารต้องจัดให้มีการดำเนินงานตามภารกิจนั้น หากการดำเนินงานมีประสิทธิภาพและบังเกิดผลดี จะช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างถูกต้อง มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ การจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน ได้เกิดการเรียนรู้อย่างสมบูรณ์ และเกิดผลสัมฤทธิ์ตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาผู้บริหารโรงเรียนจะต้องจัดให้มีการดำเนินการตามภารกิจในการจัดเตรียมและอำนวยความสะดวกให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างราบรื่นและเรียบร้อยและจะต้องมีทักษะในด้านการบริหารการสอน (นัยนา ตันติวิสุทธิ. 2546: 23) ในการวิจัยครั้งนี้ จึงพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในด้านงานการสอนและการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน อยู่ในระดับมาก

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพชรบุรี เขต 1 ในด้านงานนิเทศการสอน ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า งานการนิเทศการสอน ถือเป็นกระบวนการสำคัญที่จะต้องได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้พัฒนาก้าวหน้าตลอดเวลา การศึกษาจะเกิดผลดีมีคุณภาพตามเป้าหมายที่วางไว้ย่อมขึ้นอยู่กับกระบวนการของการจัดและการดำเนินงานของโรงเรียน ซึ่งเป็นหน่วยงานสำคัญที่สุดในการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพื่อให้การศึกษาแก่เด็ก โดยตรงที่โรงเรียนจะดำเนินการของโรงเรียน เพื่อให้เด็กบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย นอกจากต้องอาศัยการบริหารแล้ว การนิเทศการสอนก็เป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ สมแพน จำปาหวาย (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า สภาพการบริหารงาน ด้านการนิเทศภายใน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ดังงานวิจัยของ สุณี ทรัพย์ประเสริฐ (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ราชบุรี พบว่า ด้านการนิเทศภายในผู้บริหารมีความรู้ความสามารถอยู่ในระดับมาก ซึ่งตรงกับแนวคิดของ ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (2542: 57) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นเรื่องการนิเทศการศึกษาจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้บริหารและครูควรจะได้ศึกษาให้เกิดความเข้าใจเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ในงานวิจัยครั้งนี้ จึงพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน ในด้านงานนิเทศการสอน ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับมาก

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพชรบุรี เขต 1 ในด้านงานวัดและประเมินผลการเรียน ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การวัดผลและประเมินผล

ต้องสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งมาตรา 24(3) ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ระบุว่าต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 12) ดังนั้นการวัดผลและประเมินผล จึงต้องประเมินผลทั้งการทดสอบภาคความรู้ และการประเมินตามสภาพจริงอย่างหลากหลาย (กรมวิชาการ. 2545: 37) ซึ่งสอดคล้องกับ นัยนา ตันติวิสุทธิ (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับสภาพการจัดการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ด้านงานวัดผลและประเมินผล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ดังที่กรมวิชาการ (2545: 4) การประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นกระบวนการตรวจสอบผลการเรียนรู้และพัฒนาการต่างๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร เพื่อนำผลไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุมาตรฐานที่กำหนดไว้ และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินผลการเรียน สถานศึกษาจะต้องรับผิดชอบการวัดและประเมินผลการเรียนให้เป็นไปอย่างเหมาะสมมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ให้ผลการประเมินผลถูกต้องตามสภาพความรู้ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ในขณะเดียวกันการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา จะต้องมีการจัดการเป็นระบบและกระบวนการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ สามารถรองรับการประเมินภายในและการประเมินภายนอกตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาได้ เพื่อให้การวัดและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษา กระบวนการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และถูกต้องตามหลักการวัดและประเมินผลการเรียน และงานวิจัยของ สุณี ทรัพย์ประเสริฐ (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี พบว่า ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถอยู่ในระดับมาก ซึ่งตรงกับแนวคิดของ อัมภา บุญช่วย (2537: 129) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นกระบวนการที่ตรวจสอบว่านักเรียนได้ถึงจุดหมายปลายทางตามที่หลักสูตรต้องการหรือไม่เพียงใด ผลจากการวัดและประเมินผลจะเป็นข้อมูลที่จะช่วยให้ครูผู้สอนได้นำไปพิจารณาหาวิธีการแก้ไขข้อบกพร่องและจุดอ่อนในด้านต่าง ๆ ได้ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการวัดผลและประเมินผล รวมทั้งให้ความสำคัญในเรื่องนี้อย่างจริงจัง ในงานวิจัยครั้งนี้ จึงพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในด้านงานวัดและประเมินผลการเรียนครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามระดับช่วงชั้น ประสิทธิภาพในการสอน และกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.1 การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามระดับช่วงชั้น และกลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนในแต่ละช่วงชั้น และแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนตั้งแต่การวางนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงพัฒนา การจัดดำเนินการสอน การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการสอน และการวัดผลและประเมินผล ร่วมกับผู้บริหาร ตลอดจนการติดตามผลการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีเรือน ลิขิตเดชาโรจน์ (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนของโรงเรียนอานวยวิทย จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ครูที่มีระดับชั้นที่สอนต่างกันมีความพึงพอใจที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนของโรงเรียนอานวยวิทย ไม่แตกต่างกัน ดังที่งานวิจัยของ นงนุช เอี่ยมสวัสดิ์ (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน โครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอน พบว่า ครูโรงเรียนเอกชนที่มีระดับชั้นที่สอนต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ดังที่สุพล อนามัย (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 พบว่า ในภาพรวมมีการปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน และงานวิจัยของวิสิทธิ์ และอ้อม (2550: บทคัดย่อ) พบว่า ครูที่สอนต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มีการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ไม่แตกต่างกัน และอรุณี เทพวรรณ; และคนอื่นๆ (2545: 23-25) ได้กล่าวว่า การจัดทำสาระการเรียนรู้สถานศึกษานั้นได้มีการวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบโดยการร่วมแรงร่วมใจ ร่วมกันทำงาน ร่วมกันรับผิดชอบของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้เป็นฐานของการเรียนรู้ของชุมชนและท้องถิ่น

2.2 การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบว่า โดยภาพรวม ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน 13 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมากกว่าครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน 7-12 ปี และ 1-6 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนมากจะเห็นความสำคัญของการบริหารงานวิชาการในงานบริหารหลักสูตร งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน งานนิเทศการสอน และงานวัดและประเมินผลการเรียนรู้มากกว่าครูผู้สอนที่มีประสบการณ์น้อยกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กษมา แพร่ภิญโญ (2546: บทคัดย่อ) พบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การสอน มีความต้องการเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาทางวิชาการ โดยวิธีการฝึกอบรมและพัฒนาโดยกระบวนการปฏิบัติงาน โดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของ พรศักดิ์ จันทร์อ่อน (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการเป็นครูน้อยกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารด้านงานบริหารหลักสูตร งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน และงานวัดและประเมินผลการเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยงานบริหารหลักสูตร ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน 13 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นมากกว่าครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน 1-6 ปี และ 7-12 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนงานการสอนและการจัดการเรียนการสอน และงานวัดและประเมินผลการเรียน ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน 13 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นมากกว่าครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน 1-6 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์มากกว่ามีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการจัดทำสาระของหลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์สภาพความต้องการของผู้เรียนและชุมชน และการจัดสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับหลักสูตร มากกว่าครูผู้สอนที่มีประสบการณ์สอนน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ กษมา แพร่ภิญโญ (2546: บทคัดย่อ) พบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การสอน มีความต้องการเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาทางวิชาการ โดยวิธีการฝึกอบรมและพัฒนาโดยกระบวนการปฏิบัติงาน โดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังงานวิจัยของ พรศักดิ์ ทิพย์วงศ์ทอง (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครูผู้สอนต่อการบริหารวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดระยอง พบว่า ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ดังที่งานวิจัยของ สุณี ทรัพย์ประเสริฐ (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยรวม ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร และด้านการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ส่วนด้านงานนิเทศการสอน ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การนิเทศการสอนเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาด้วยการให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ส่งเสริมให้เกิดการปรับปรุงการสอน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุณี ทรัพย์ประเสริฐ (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านการนิเทศภายใน ไม่แตกต่างกัน ดังงานวิจัยของ นิเวศน์ คิตยาว

(2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียนของครูผู้สอนเกี่ยวกับงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความต้องการนิเทศภายในโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะใน 2 ประเด็น ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

- 1.1 ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ควรเร่งพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ และเน้นพัฒนางานวิชาการใน 4 งาน ได้แก่ งานบริหารหลักสูตร งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน งานนิเทศการสอน และงานวัดและประเมินผล การเรียนมากขึ้น เพื่อให้งานวิชาการก้าวหน้า โรงเรียนมีชื่อเสียงเป็นที่นิยมและเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง ชุมชน
- 1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไปพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียนเอกชน ใน 4 งาน ได้แก่ การบริหารหลักสูตร การสอนและการจัดการเรียนการสอน การนิเทศการสอน และการวัดและประเมินผล การเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพและนำไปสู่การประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาเป็นไปตามเกณฑ์ของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
- 1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองในด้านงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง อันจะทำให้เกิดการพัฒนาตนเองไปสู่ผู้บริหารมืออาชีพ สามารถบริหารคน บริหารงานให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด เพื่อประโยชน์โดยรวมต่อการพัฒนาการศึกษาชาติต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างอื่น ได้แก่ ในเขตการศึกษาอื่น ๆ ระดับจังหวัด
- 2.2 ควรศึกษาสภาพการปฏิบัติงาน ปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานของครู ที่ส่งผลต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่
- 2.3 ควรศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยอื่น เช่น การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ครู

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. (2544). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: ทิพย์พับบลิเคชั่น.
- กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ. (2536). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลขอ
โรงเรียนเอกชน. ปรินญาณพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาลัษศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- . (2545). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ก.พล.
1996.
- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). การประเมินผลจากสภาพจริง. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- . (2543). การปฏิรูปการศึกษาที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด:แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- . (2545ก). แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- . (2545ข). แนวทางการการวัดและประเมินผลการเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- . (2546). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี).
กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2536). พระราชบัญญัติ กฎระเบียบ ระเบียบ ข้อบังคับและแนวปฏิบัติที่
เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเอกชน. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- . (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- . (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)
พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- เกษม วัฒนชัย. (2545). การปฏิรูปการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี่ จำกัด.
- กัมพล สุภาแพ่ง. (2545). ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร
โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม.
(ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กรรณิการ์ ภิญญาคง. (2541). การประกันคุณภาพกับเส้นทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ
โรงเรียนเอกชน, ความฝัน สช. กรุงเทพฯ: กรมศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ.
- โกวิท วรพิพัฒน์. (2540). การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- จตุรงค์ ภูอยู่เย็น. (2541). พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและการปฏิบัติงาน
วิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแตกต่างกัน:
กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหาร
การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- จรวยพร ธรณินทร์. (2539, กรกฎาคม). “ไขข้อข้องใจ...สช,” การศึกษาคาทอลิกประเทศไทย.
(26): 14-19.
- จันทราณี สงวนนาม. (2545). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ:
บุ๊คพอยท์.
- ชบา เต็ดดวง. (2549). การศึกษาการดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามสภาพจริงของโรงเรียน
สุรศักดิ์มนตรี กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยพจน์ รักราม. (2544). การบริหารแบบยึดโรงเรียนเป็นศูนย์กลาง (*School-Based
Management : SBM*). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว. (พิมพ์เนื่องในโอกาส
กระทรวงศึกษาธิการอายุครบ 109 ปี). ถ่ายเอกสาร.
- ชาวลิต จงมี. (2548). การศึกษาความรอบรู้เกี่ยวกับงานในหน้าที่ผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของ
ครูและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี
เขต 2 อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ตุ๋ จงรักษ์. (2543). กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา: ศึกษากรณี
โรงเรียนปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดหนองคาย.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- ทศนา แคมมณี. (2542, พฤษภาคม). การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
โมเดลชิปปา (CIPPA MODEL) วารสารวิชาการ. 2(5): 4.
- ธนู ฤทธิกุล. (2542, มิถุนายน). การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
วารสารวิชาการ. 2(6): 43.
- ธวัชชัย เปรมปรีดิ์. (2542). 16M. M16 ปัจจัยที่จำเป็นในการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์อักษรไทย.
- ธีระ รุญเจริญ. (2545). รายงานวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ของสถานศึกษาในประเทศไทย. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ:
ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที.ซี.คอมมิวนิเคชั่น.
- ธีระเดช สุขโข. (2543, กันยายน). “ผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา,” ครูเชียงราย.
37(9): 7-10.

- ข้าราชการ ธรรมชาติ. (2542). *ศึกษาการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดกระบี่*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ. ถ่ายเอกสาร.
- นภัสวรรณ ตลับไธสง. (2546). *การศึกษาประสิทธิภาพการสอนของข้าราชการครู ตามการประเมินของนักเรียน โรงเรียนบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- นรายุทธ โหมาศวิน. (2546). *คุณลักษณะผู้บริหารที่พึงประสงค์ตามทฤษฎีของครูโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. ถ่ายเอกสาร.
- นัยนา ตันติวิสุทธิ. (2546). *การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิยม ไผ่โสภา. (2543). *พฤติกรรมกรรมการรองตน ครองคน และครองงานตามแนวพุทธธรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- นิพนธ์ กินาวงศ์. (2543). *หลักการบริหาร*. พิมพ์ครั้งที่ 2. พิษณุโลก: โรงพิมพ์ตระกูลไทย.
- นวลจิตต์ เขาวีรดิพงษ์; และคณะ. (2545). *การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- บรรพต สุวรรณประเสริฐ. (2544). *การพัฒนาหลักสูตร โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. เชียงใหม่: The Knowledge Center.
- บุญเชิด ภิญโญนันตพงษ์. (2545). *คู่มือการประเมินการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- บุญมี ยอดเณร. (2546). *รายงานผลการดำเนินงานโครงการนำร่องระดับชาติเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน:วิถีและวิถีไทย*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- บุญเรือน ศรีเหรียญ. (2542). *การศึกษาองค์ประกอบทางการศึกษาที่สัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อการเรียนและประสิทธิผลของโรงเรียนโดยใช้รูปแบบระดับชั้นลดหลั่นสอดแทรกเชิงเส้น*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประทีน วิเศษสุวรรณ. (2545). *ปัจจัยการบริหารการศึกษาที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ประทีป ศรีนาถ. (2546). การศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในกลุ่มโรงเรียนเอกชนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู. วิทยานิพนธ์. (การบริหารการศึกษา). สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ประเทือง สังข์นาถ. (2545). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารวิทยาลัยเทคนิคนครนายก. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประพจน์ แยมทิม. (2545, พฤษภาคม-สิงหาคม). ยุทธศาสตร์การบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ. วารสารบริหารการศึกษา. 1(2): 33-35.
- ประสงค์ ศรีบุญพิมพ์สว. (2541). การศึกษาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ช่วยผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- ประสงค์ หอมขื่น. (2547). คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประเสริฐ เชษฐพันธ์. (2542). การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2544). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- . (2546). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พนม พงษ์ไพบูลย์; และคณะ. (2546). รวมกฎหมายการศึกษาเข้าสู่โครงการสร้างใหม่ กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- พรรณี ประเสริฐวงศ์. (2533). การจัดองค์การและการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พรศักดิ์ ทิพย์วงศ์ทอง. (2546). การศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ระยอง: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. ถ่ายเอกสาร.
- พระเทพวิสุทธิเมธี (ปัญญานันทภิกขุ). (2543). หน้าที่ของคน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ธรรมสภา.
- พัชรีย์ โต๊ะเฮง. (2546). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา. ปริญญานิพนธ์: (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. ถ่ายเอกสาร.

- พิชัย เสี่ยมจิตต์. (2542). การบริหารงานเฉพาะด้านในสถาบันการศึกษา. อุบลราชธานี: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- ไพบุลย์ แจ่มพงษ์. (2541, มิถุนายน). การประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. การศึกษาเอกชน. 8(7): 38-40.
- ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ. (2542). เอกสารการประกอบการสอนวิชาการบริหาร 300 การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (เอกสารประกอบการสอน).
- . (2543). การนิเทศการศึกษา : ทฤษฎีและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มนตรี ศรีเพชร. (2546). การศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มารศรี สุธานี. (2540). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์. กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2540, เมษายน). การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา. การศึกษาตลอดชีวิต. 19(2): 18-23.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). การบริหารและการนิเทศการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: แม็ค.
- รังษฤษฎ์ โยมศรีเคน. (2541). การศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น.
- รุจิร ภูสาระ. (2545). การพัฒนาหลักสูตรตามแนวปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: บั๊ด พอยท์.
- โรงเรียนเซนต์โยเซฟเพชรบุรี. (2549). รายงานประเมินตนเอง ปีการศึกษา 2549. เพชรบุรี: โรงเรียนฯ.
- โรงเรียนปริยัติรังสรรค์. (2549). รายงานประจำปีการศึกษา 2549. เพชรบุรี: โรงเรียนฯ.
- โรงเรียนราษฎร์วิทยา. (2549). รายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา. เพชรบุรี: โรงเรียนฯ.
- โรงเรียนสุวรรณรังษฤษฎ์วิทยาลัย. (2549). รายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2549. เพชรบุรี: โรงเรียนฯ.
- โรงเรียนอรุณประดิษฐ์. (2549). รายงานประเมินตนเอง ปีการศึกษา 2549. เพชรบุรี: โรงเรียนฯ.
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. (2542). การพัฒนาหลักสูตรสถานต่อท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: เลิฟแอนด์ลิฟเพรส.
- . (2544, มิถุนายน). การจัดการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 วารสารวิชาการ. 4(6): 5.

- วันทนา เมืองจันทร์. (2543, พฤษภาคม) “บทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จทาง
การบริหารสถานศึกษา,” *วิทยาสาร* 9(5): 10-15.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). *แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ: แอล ที เพรส.
- วิจิต บุญเลิศ. (2543). *ปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนประถมศึกษา* สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- วิเชียร ชัยสำโรง. (2541). *การปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนรู้สูง*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- วินัยพร ทองสุข. (2546). *ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียนกับการปฏิบัติการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา* สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงราย:
บัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏเชียงราย. ถ่ายเอกสาร.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2544). *โรงเรียน : องค์การการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด
ทิพย์วิสุทธิ์.
- วิสิทธิ์ และอิม. (2550). *การศึกษาการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหาร
การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วีระ สุภากิจ. (2540). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์; และเฉลิมรัตน์ หาญกล้า. (2546, พฤษภาคม). “ทำอย่างไรเมื่อโรงเรียนต้อง
บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน,” *วิชาการ*. 6(5): 20-23.
- วุฒิ สุวรรณรังษี. (2540). *การปฏิบัติตามบทบาทคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา* สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหาร
การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีราชา เจริญพานิช; และคนอื่นๆ. (2548). *รายงานการวิจัยกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เป็น
อุปสรรคต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาของเอกชน*. กรุงเทพฯ: รายงานการวิจัย
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- ศรีเรือน ลิขิตเดชาโรจน์. (2545). *การศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายใน
โรงเรียน ของโรงเรียนอานวยวิทย จังหวัดสมุทรปราการ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.

- ศุภร เยาวรักษ์. (2546). การศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของโรงเรียนการศึกษาโรงเรียน
อัสสัมชัญแผนประถม. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศึกษานิเทศก์,หน่วย. กรมสามัญศึกษา. (2530). การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนชลบุรี.
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 (เอกสารลำดับที่ 6/2530.)
ถ่ายเอกสาร.
- สงบ ประเสริฐพันธุ์. (2543). ร่วมกันสรรค์สร้างคุณภาพโรงเรียน. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สมนึก นนธิจันทร์. (2542). การเรียนการสอน การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงของผู้เรียน
โดยใช้ Portfolio. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สมแพน จำปาหวาย. (2542). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหาร
การศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ. (2543). รายงานการวิจัยเอกสารเรื่องใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
ผู้บริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- สหสวรรค์ ฉัตรวิโรจน์. (2545). การศึกษากระบวนการบริหารคุณภาพที่มีผลต่อการประกัน
คุณภาพการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ตะวันตกจังหวัดขอนแก่น. รายงาน
การศึกษาค้นคว้าอิสระ ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- สิทธิชัย จันทานนท์. (2548). ศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนเซนต์ไมเกิ้ล. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (การบริหาร
การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์. (2546). การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ. กรุงเทพฯ: บুদ্ধพอยท์.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2545). การวัดและประเมินผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2539). โครงสร้างปรับปรุงประสิทธิภาพ
การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา.
กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- (2539). คู่มือสารสนเทศการศึกษาปีการศึกษา 2539. กรุงเทพฯ: ฝ่ายสารสนเทศ
กองนโยบายและแผน.
- (2540). การวัดประเมินผลสภาพที่แท้จริงของนักเรียน. กรุงเทพฯ: อรุณลาดพร้าว.
- (2541ก). ชุดฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง เล่ม 5. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- (2541ข). เอกสารการประชุมชี้แจงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ:
สำนักงานฯ.
- (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- (2544). เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษา คู่มือปฏิบัติงานของ
ผู้บริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.

- (2545). คู่มือดำเนินการพัฒนาบุคลากรเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งสายงานผู้บริหารในสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1. (2549). แผนปฏิบัติราชการ 1 ปี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรีเขต 1. เพชรบุรี: สำนักงานฯ.
- (2550). ข้อมูลโรงเรียนเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพชรบุรี เขต 1. เพชรบุรี: สำนักงานฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2525). พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2525. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- (2536). พระราชบัญญัติ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเอกชน. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- (2538). แนวโน้มของการศึกษาเอกชนประเภทสามัญศึกษาในอนาคต. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- (2539). 24 ปี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนบนเส้นทางการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- (2540). รายงานการวิจัยเรื่องแนวโน้มของการศึกษา เอกชน ประเภทสามัญศึกษาในอนาคต. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- (2542). เอกสารสรุปภาคกิจนโยบายและผลงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- (2545, เมษายน). แนวความคิดในการปรับปรุง โครงสร้างและระบบบริหารการศึกษาเอกชน. การศึกษาเอกชน. 2(4): 37-39.
- (2545). เอกสารประกอบการประชุมชี้แจงผู้บริหารโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพทางการศึกษา. (2548). มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่ 2 (พ.ศ. 2549-2553). กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2540). เกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา. ฝ่ายวิจัย กองวิชาชีพครู. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สุจันท์ สันขดุจย์. (2548). การศึกษาบทบาทของครูในงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุนทร วิไลลักษณ์. (2540). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สุภานันท์ แก้วประไพ. (2544). บทบาทในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา).
- นนทบุรีย: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ถ่ายเอกสาร.
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2550). องค์ 4 ของการศึกษาไทย. ใน สารานุกรมวิชาชีพครูเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี. หน้า 461-465. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สุมาลี จันทร์ชลอ. (2542). การวัดและประเมินผล. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ.
- สุวิทย์ มูลคำ; และอรทัย มูลคำ. (2544). เรียนรู้สู่ครูมืออาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- สุมณฑา พรหมบุญ; และคณะ. (2540). การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน.
- สุนทรี ไพรสุวรรณ. (2541). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุพล อนามัย. (2549). การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุณี ทรัพย์ประเสริฐ. (2547). การประเมินคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. (2539). ผู้นำแบบแลกเปลี่ยนและผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพ. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- (2541). รายงานการวิจัยเรื่องการบริหารและการจัดการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- อนุศักดิ์ สมิตสันต์. (2540). การบริหารวิชาการ. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรุณี เทพวรรณ และคนอื่นๆ. (2545, กุมภาพันธ์). การจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์. 5(4).
- อภิรักษ์ นาระตะ. (2540). สภาพปัจจุบันและแนวทางการพัฒนาการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดลำพูน, เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.

- อัญชลี โพธิ์ทอง; และสมศักดิ์ คงเที่ยง. (2542). *หลักการและทฤษฎีการบริหารการประถมศึกษา*.
กรุงเทพฯ: ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อรรถัย บุญช่วย. (2542). *การบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยรามคำแหง*. ปรินูณานิพนธ์
กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- อำนาจ นาไชย. (2542). *ศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูอาจารย์ในการบริหารงาน
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดนครพนม*. ปรินูณานิพนธ์
กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อำภา บุญช่วย. (2537). *การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: บริษัท โอ.เอส
พรินต์ติ้งเฮาส์.
- อุดม จันทรโสภา. (2545). *สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทาง
การศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
เลย: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏเลย. ถ่ายเอกสาร.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). *หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน*. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์เอสดีเพรส.
- อุทุมพร จามรมาน. (2545). *การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรท้องถิ่นสู่
การสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: ฟีนี.
- Burke, Joan. Marillyn. (1997). An Investigation of Trends in k-12 Mathematics Curriculum
Development Process as Perceived by chief Administrators in New Jersey Public
School. *Dissertation Abstract International*. 56(10): 784-A
- Eager, Hedley John. (1987, May). Identification of key strategies for School Effectiveness
and How They are Implemented as Perceived by Administrators and teachers in
Selected Exemplary Private Secondary Schools, *Dissertation Abstracts
International*. 48(08A): 141.
- Garvin, D.A. (1988). *Managing quality The Strategic and Competitive Edge*. New York:
Collier Macmillan Canada, Inc.
- Msolla, Joher Jermiah. (1999). Assessing Administrative Skills and Knowledge of
Teacher'College Principles in Tanzania, *Dissertation Abstracts Internaticnal –
A.(CD-ROM)*. 33(01): 1993 Available: UMI: Dissertation Abstracts (1995,
February).
- Williams, Francine Foster. (1994, March). Clinical Supervision Implementation Strategies
and Behavioral Changes : An Ethnography of Elementary School Personal
Dissertation Abstracts International. 54(7) : 2425-A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
เพชรบุรีเขต 1

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อสอบถามครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และภาษาอังกฤษ ที่ทำการสอนอยู่ในระดับช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม
2. แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรีเขต 1 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนใน 4 งาน ได้แก่ งานบริหารหลักสูตร งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน งานนิเทศการสอน และงานวัดและประเมินผลการเรียน
3. คำตอบที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนและไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของท่านหรือผู้ใดทั้งสิ้น จึงขอความกรุณาจากท่านตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง
4. แบบสอบถามฉบับนี้มี 2 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน

ผู้วิจัยขอรับรองว่าคำตอบของท่านจะถูกเก็บไว้เป็นความลับและใช้ในการวิจัยเท่านั้นและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นายถาวร ศรีเกตุ

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับช่วงชั้น ประสบการณ์
ในการสอน และกลุ่มสาระการเรียนรู้ของครูผู้สอน

คำชี้แจง โปรดขีดเครื่องหมาย / หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. ระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน (หากสอนหลายช่วงชั้นให้ใช้ช่วงชั้นที่มีชั่วโมงสอนมากที่สุด 1 ช่วงชั้น)
 - ☐ ช่วงชั้นที่ 1
 - ☐ ช่วงชั้นที่ 2
 - ☐ ช่วงชั้นที่ 3
2. ประสบการณ์ในการสอนปี.....เดือน (นับตั้งแต่วันที่บรรจุ)
3. กลุ่มสาระการเรียนรู้ (หากสอนหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้ใช้สาระที่มีชั่วโมงสอนมากที่สุด 1 สาระ)
 - ☐ ภาษาไทย
 - ☐ คณิตศาสตร์
 - ☐ วิทยาศาสตร์
 - ☐ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 - ☐ ภาษาต่างประเทศ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนเกี่ยวกับการบริหารงาน

วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาต่อไปนี้

แล้วขีดเครื่องหมาย / ลงในช่องหลังข้อความแต่ละข้อตามระดับความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
งานบริหารหลักสูตร						
1	การจัดให้มีการประชุมชี้แจง เพื่อทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
2	การสนับสนุนบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ในการจัดทำหลักสูตรโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การจัดอบรม สัมมนาหรือฝึกปฏิบัติ					
3	การส่งเสริมให้จัดทำหลักสูตรและเอกสารประกอบอย่างเพียงพอและครบทุกระดับชั้น					
4	การวางแผนนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนทุกระดับชั้น					
5	การประสานความร่วมมือจากบุคคลหน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ และชุมชน เพื่อให้การใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ					
6	การจัดให้มีข้อมูลสารสนเทศ การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรแก่นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน					
7	การติดตามผลการเรียนของนักเรียนรายบุคคล ระดับชั้น จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานด้านหลักสูตรของสถานศึกษา					

ข้อ	การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8	การประเมินมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู แล้วใช้ผลการประเมิน เพื่อวางแผนพัฒนาการปฏิบัติงาน					
9	การประเมินการนำหลักสูตรไปใช้เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยสอดคล้องความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น					
10	การรายงานผลการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานต้นสังกัด					

ข้อคิดเห็น

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อ	การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน						
11	การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการสอนให้ครบถ้วนทุกระดับชั้น และทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้					
12	การพัฒนาครูด้านเทคนิคการสอนเพื่อเพิ่มความสามารถในการจัดการเรียนการสอน					
13	การดำเนินการจัดตารางสอนที่เหมาะสมกับโครงสร้างและสอดคล้องกับอัตราเวลาเรียนในทุกกลุ่มสาระ ทุกชั้นเรียน					
14	การจัดครูเข้าสอนประจำชั้น ประจำวิชา ตามความสามารถและความถนัด					
15	การส่งเสริมการสอนซ่อมหรือเสริมนักเรียนเพื่อพัฒนาการที่ดีขึ้นทางด้านการเรียนและเติมตามศักยภาพ					
16	การสนับสนุนให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมสอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน					
17	การสนับสนุนให้ครูจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้เติมตามศักยภาพ					

ข้อ	การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
18	การสนับสนุนให้ใช้สื่อการเรียนรู้ที่ หลากหลาย เชื่อมโยงธรรมชาติและ แหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ					
19	การกำกับติดตาม และส่งเสริมให้มี การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน โดยการเยี่ยมชั้นเรียน					
20	การจัดประชุมปรึกษาหารือเป็น ระยะ เพื่อปรับปรุงและพัฒนา การเรียนรู้การสอน					

ข้อคิดเห็น

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อ	การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
งานนิเทศการสอน						
21	การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญ ความจำเป็นในการนิเทศการสอน					
22	การวางแผนกำหนดระยะเวลาการนิเทศและจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน					
23	การจัดหาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศในทุก ๆ ด้าน					
24	จัดให้มีการนิเทศภายใน โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการนิเทศ					
25	การควบคุมดูแลและส่งเสริมให้มีการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ					
26	การพบปะครูเป็นรายบุคคล และรายกลุ่ม เพื่อให้คำแนะนำเรื่องการนิเทศการสอน					
27	การเสริมแรงด้วยการยกย่องครูเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ					
28	การติดตามผลหลังจากมีการนิเทศการสอนเพื่อดำเนินการแก้ปัญหาและดำเนินการปรับปรุงการเรียนการสอน					
29	การติดตามประเมินผลการนิเทศและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่คณะครูในสถานศึกษา เพื่อให้ทราบความก้าวหน้าของตนเอง					

ข้อ	การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
30	การประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ นิเทศและผู้รับการนิเทศเพื่อทราบ ปัญหาการจัดการเรียนการสอน และดำเนินการพัฒนาให้มี ประสิทธิภาพ					

ข้อคิดเห็น

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อ	การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
งานวัดและประเมินผลการศึกษา						
31	การวางแผนกำหนดระยะเวลาการวัดผลและประเมินผล และจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับหลักสูตรและเวลาเรียน					
32	การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ แบบฟอร์มเครื่องมือที่จำเป็นเพื่อใช้ดำเนินงานวัดผล และประเมินผลให้พร้อมและเพียงพอ					
33	ส่งเสริมให้มีการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนให้สอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตร					
34	ส่งเสริมให้มีการประเมินผล การเรียน เพื่อปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน					
35	ส่งเสริมพัฒนาให้มีการสร้างเครื่องมือวัดผลประเมินผลที่มีคุณภาพ					
36	ส่งเสริม พัฒนาให้มีการปรับปรุงการสร้างเครื่องมือประเมินผลให้มีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ โดยการอบรมให้ความรู้ และประชุมปฏิบัติการสร้างข้อสอบ					
37	ส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกระดับชั้น เพื่อนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ปรับปรุงการสร้างเครื่องมือวัดผล					

ข้อ	การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
38	การให้คณะกรรมการวัดผลและ ประเมินผลของสถานศึกษามีส่วน ร่วมในการดำเนินงานประเมินผล การเรียนรู้					
39	การติดตามและตรวจสอบเอกสารที่ เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล					
40	การจัดทำผลการประเมินแสดง ความก้าวหน้าของนักเรียนทุกคน ทุกชั้น และทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ นักเรียนสามารถตรวจสอบ ความสามารถของตนเองได้					

ข้อคิดเห็น

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบตาม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา อาจารย์ประจำสำนักทดสอบทางการศึกษา
และจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. นายเชมณัฐ จันทรวงศ์ ศึกษาพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1
4. นายถวัลย์ สนธิอนุเคราะห์ อดีตศึกษาธิการ จังหวัดเพชรบุรี
และกรรมการสถานศึกษา
5. นายสุพล อนามัย ผู้จัดการและผู้อำนวยการ
โรงเรียนปรีดิตรังสรรค์

ภาคผนวก ค
หนังสือราชการ

ภาคผนวก ง

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน จำแนกเป็นรายข้อ

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงาน
 วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1
 ด้านงานบริหารหลักสูตร จำแนกตามรายชื่อ

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
งานบริหารหลักสูตร				
1.	การจัดให้มีการประชุมชี้แจง เพื่อทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.93	.72	มาก
2.	การสนับสนุนบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ในการจัดทำหลักสูตรโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การจัดอบรม สัมมนาหรือฝึกปฏิบัติ	4.04	.72	มาก
3.	การส่งเสริมให้จัดทำหลักสูตรและเอกสารประกอบอย่างเพียงพอและครบทุกระดับชั้น	3.98	.78	มาก
4.	การวางแผนนำหลักสูตรไปใช้ในการจัด การเรียนการสอนทุกระดับชั้น	3.99	.78	มาก
5.	การประสานความร่วมมือจากบุคคล หน่วยงานองค์กรต่าง ๆ และชุมชน เพื่อให้การใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	3.76	.81	มาก
6.	การจัดให้มีข้อมูลสารสนเทศ การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรแก่นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน	3.59	.84	มาก
7.	การติดตามผลการเรียนของนักเรียนรายบุคคลระดับชั้น จำแนกตาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานด้านหลักสูตรของสถานศึกษา	3.93	.72	มาก
8.	การประเมินมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู แล้ว ใช้ผลการประเมิน เพื่อวางแผนการพัฒนาการปฏิบัติงาน	3.84	.75	มาก
9.	การประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น	3.85	.80	มาก

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
10.	การรายงานผลการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและ หน่วยงานต้นสังกัด	3.90	.74	มาก
	รวม	3.88	.58	มาก

จากตาราง 14 แสดงว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ดำเนินงานบริหารหลักสูตร โดยภาพรวมครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการด้านงานบริหารหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการด้านงานบริหารหลักสูตร อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ระหว่าง 3.59-4.04

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงาน
 วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1
 ด้านงานการสอนและการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามรายชื่อ

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน เอกชน	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน				
1.	การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการสอนให้ครบถ้วนทุกระดับชั้น และทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.40	.67	มาก
2.	การพัฒนาครูด้านเทคนิคการสอนเพื่อเพิ่มความสามารถในการจัดการเรียนการสอน	4.15	.73	มาก
3.	การดำเนินการจัดตารางสอนที่เหมาะสมกับโครงสร้างและสอดคล้องกับอัตราเวลาเรียนในทุกกลุ่มสาระ ทุกชั้นเรียน	4.03	.75	มาก
4.	การจัดครูเข้าสอนประจำชั้น ประจำวิชา ตามความสามารถและความถนัด	4.06	.76	มาก
5.	การส่งเสริมการสอนซ่อมหรือเสริมนักเรียนเพื่อพัฒนาการที่ดีขึ้นทางด้านการเรียนและเต็มตามศักยภาพ	4.00	.80	มาก
6.	การสนับสนุนให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมสอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน	3.93	.69	มาก
7.	การสนับสนุนให้ครูจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ	3.95	.74	มาก
8.	การสนับสนุนให้ใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายเชื่อมโยงธรรมชาติและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ	3.89	.76	มาก
9.	การกำกับติดตาม และส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการเยี่ยมชั้นเรียน	3.92	.75	มาก
10.	การจัดประชุมปรึกษาหารือเป็นระยะ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน	3.95	.79	มาก
รวม		4.03	.55	มาก

จากตาราง 15 แสดงว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ด้านงานการสอนและการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการด้านงานการสอนและการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการด้านงานการสอนและการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ระหว่าง 3.89-4.40

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงาน
วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1
ด้านงานนิเทศการสอน จำแนกตามรายชื่อ

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
งานนิเทศการสอน				
1.	การสร้างตระหนักถึงความสำคัญ ความจำเป็นในการนิเทศการสอน	4.05	.76	มาก
2.	การวางแผนกำหนดระยะเวลาการนิเทศและจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน	4.12	.84	มาก
3.	การจัดหาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศในทุก ๆ ด้าน	3.93	.81	มาก
4.	จัดให้มีการนิเทศภายใน โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการนิเทศ	3.99	.89	มาก
5.	การควบคุมดูแลและส่งเสริมให้มีการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ	3.99	.87	มาก
6.	การพบปะครูเป็นรายบุคคล และรายกลุ่มเพื่อให้คำแนะนำเรื่องการนิเทศการสอน	3.69	.88	มาก
7.	การเสริมแรงด้วยการยกย่องครูเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ	3.82	.92	มาก
8.	การติดตามผลหลังจากมีการนิเทศการสอนเพื่อดำเนินการแก้ปัญหาและดำเนินการปรับปรุงการเรียนการสอน	3.84	.80	มาก
9.	การติดตามประเมินผลการนิเทศและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่คณะครูในสถานศึกษา เพื่อให้ทราบความก้าวหน้าของตนเอง	3.88	.84	มาก
10.	การประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเพื่อทราบปัญหาการจัดการเรียนการสอนและดำเนินการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ	3.88	.78	มาก
รวม		3.92	.70	มาก

จากตาราง 16 แสดงว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ด้านงานการนิเทศการสอน โดยภาพรวมครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการด้านงานการนิเทศการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการด้านงานการนิเทศการสอนอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ระหว่าง 3.69-4.12

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงาน
วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1
ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา จำแนกตามรายชื่อ

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
งานการวัดและประเมินผลการเรียน				
1.	การวางแผนกำหนดระยะเวลาการวัดผลและประเมินผล และจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับหลักสูตรและเวลาเรียน	3.88	.70	มาก
2.	การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ แบบฟอร์ม เครื่องมือที่จำเป็นเพื่อใช้ดำเนินงานวัดผล และประเมินผลให้พร้อมและเพียงพอ	3.71	.76	มาก
3.	ส่งเสริมให้มีการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล การเรียนให้สอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตร	3.72	.80	มาก
4.	ส่งเสริมให้มีการประเมินผลการเรียน เพื่อปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน	3.88	.75	มาก
5.	ส่งเสริมพัฒนาให้มีการสร้างเครื่องมือวัดผล ประเมินผลที่มีคุณภาพ	3.75	.76	มาก
6.	ส่งเสริม พัฒนาให้มีการปรับปรุงการสร้างเครื่องมือ ประเมินผลให้มีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ โดยการอบรมให้ความรู้ และประชุมปฏิบัติการสร้างข้อสอบ	3.75	.75	มาก
7.	ส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกระดับชั้น เพื่อนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ปรับปรุงการสร้างเครื่องมือวัดผล	3.73	.79	มาก
8.	การให้คณะกรรมการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงานประเมินผล การเรียน	3.61	.74	มาก
9.	การติดตามและตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล	3.74	.71	มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
10.	การจัดทำผลการประเมินแสดงความก้าวหน้าของ นักเรียนทุกคนทุกชั้น และทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนสามารถตรวจสอบความสามารถ ของตนเองได้	3.73	.72	มาก
	รวม	3.75	.60	มาก

จากตาราง 17 แสดงว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ด้านงานการวัดผลและประเมินผลการเรียน
โดยภาพรวม ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล
การเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อ
การบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมี
ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ระหว่าง 3.61-3.88

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นายถาวร ศรีเกต
วันเดือนปีเกิด	17 มิถุนายน 2517
สถานที่เกิด	39 หมู่ 3 ตำบลบ้านลาด อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี 76150
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	39 หมู่ 3 ตำบลบ้านลาด อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี 76150
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	หัวหน้าวิชาการระดับมัธยมศึกษา
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนปรีดิตรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2530	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนวัดหาดทราย (เรือนม้นนิรมิตร) จังหวัดเพชรบุรี
พ.ศ. 2533	ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนบ้านลาดวิทยา จังหวัดเพชรบุรี
พ.ศ. 2535	ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนพรหมานุสรณ์ จังหวัดเพชรบุรี
พ.ศ. 2540	ครุศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย) จากสถาบันราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
พ.ศ. 2551	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร